SPECTRUL POPULISMULUI BÂNTUIE ÎN EUROPA

Populismul a devenit popular, atât în calitate de concept, cât şi ca realitate. Nu există Duminică electorală fără vreo ştire despre victoria unei mişcări populiste în vreun colţ al Europei extinse. Adevărul este că acest concept, folosit fără nici o precauţie de către jurnalişti, politicieni şi profesori nu a subminat succesul lui, notează Yves Meny, preşedinte al European University Institute (EUI), într'un articol pe care îl semnează în cotidianul italian *Il Messaggero*.

Straniu destin al unui cuvânt, *"popor"*, care, în funcţie de utilizare şi context poate deveni plin de apreciere sau de dispreţ. Tuturor le place cuvântul *"popular"*. Place mai puţin însă cuvântul *"populist"*. Acelaşi destin îl are, dar cu consecinţe şi mai importante, cuvântul *"democraţie"*. Şi în acest caz se poate observa cum flexibilitatea conceptului, şi uneori manipularea lui, permit uzul şi abuzul cuvântului, în scopuri ce nu pot fi întotdeauna împărtăşite.

Democraţia a devenit *"vaca sfântă"* a discursului politic. Nu ar fi multe de spus despre noblеţea democraţiei, dacă nu faptul că acest cuvânt este folosit din motive mai puţin nobile. Prea adesea brevetul de respectabilitate - a fi democratic - este acordat numai pentru faptul că regimul precedent s'a prăbuşit şi a fost înlocuit de un sistem care pretinde că are imediat toate caracteristicile regimului ideal. Trăim acest fenomen de o manieră aproape caricaturală: odată răsturnate regimurile comuniste, s'a declarat actul de naştere al democraţiei accelerate şi fără prea mare respect faţă de realitatea situaţiei.

În paralel cu definirea comunismului, *"socialism plus electricitate"*, democraţia *"new look"* s'a redus la *"capitalism plus alegeri"*. Preşedinţii ruşi au fost primiţi în clubul democratic fără prea mari probleme. Turcia a devenit acceptabilă cu condiţia să renunţe la a mai face din adulter un delict penal.

Un lucru şi mai grav, în multe ţări se asistă la o dublă evoluţie sub presiunea terorismului: apărarea democraţiei împinge spre reducerea substanţei ei la una dintre elementele sale constitutive cele mai valoroase, statul de drept. Dar acest război are un efect şi mai pervers, având în vedere că propaganda politică contribuie la devalorizarea valorilor la care se raportează democraţia însăşi: a susţine că democraţia s'a înrădăcinat în Afganistan din momentul în care au avut loc alegerile prezidenţiale din această ţară, este puţin credibil.

Şi mai rău este să pretinzi că exporţi democraţia în Irak prin război. Nu numai ideea de democraţie se devalorizează din cauza condiţiilor în care se pretinde că activezi acest scop nobil, dar, de o manieră mai insidioasă, se răspândeşte un mesaj periculos: formele democraţiei, îndeosebi alegerile, sunt mai importante decât substanţa.

Astăzi, toate democraţiile europene se confruntă cu fenomenul populist: democraţia şi populismul apar strâns împletite. Ambele, în moduri diferite, se ocupă de poziţia şi de rolul poporului în interiorul instituţiilor democratice. În timp ce sistemele democratice sunt constant în luptă, din cauza dificilei asocieri între principiile democraţiei şi cele ale reprezentării, populismul tinde să respingă principiul reprezentării. **Continuare în pag. 4**

ISSN 0705-8365

Preţul unui abonament anual: 40 $ / 50 EURO

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE

THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 31 Nr. 333 - MARTIE 2005 PUBLICAŢIE LUNARĂ EDITOR: GEORGE BĂLAŞU

CIRCULAŢIE ÎN AFARA CANADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, GERMANIA, GRECIA, FRANŢA, ISRAEL, ITALIA, IUGOSLAVIA, OLANDA, ROMÂNIA, SPANIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, UNGARIA, NOUA ZELANDĂ

ROMÂNIA BOLNAVĂ

Petre IANCU

România este o ţară în convalescenţă. Nu trebue căutate prea mult simptomele îndelungatei boli care macină corpul social şi politic românesc. E suficientă o sumară privire aruncată revoltătoarelor interceptări fără mandat judecătoresc ale convorbirilor telefonice ale ziariştilor români, de către procurori, a căror treabă ar trebui să fie detectarea marilor corupţi şi nu monitorizarea clandestină a celor care-i dau în vileag. Edificatoare e şi prezenţa în Consiliul Superior al Magistraturii a unor indivizi compromişi, în fruntea cărora se lăfăie un oarecare Picioruş, un secretar-general adjunct al CSM prin intermediul căruia a debutat martiriul în tribunalele ceauşiste şi în beciurile Securităţii rezervat acum două decenii poetului şi inginerului Gheorghe Ursu, una din victimele cele mai notorii ale totalitarismului românesc.

În fine, un limbaj la fel de clar, amintindu-ne că România e încă departe de însănătoşire ne vorbeşte din scandaloasele luări de poziţie ale lui Radu Timofte. În calitatea sa de şef al SRI, omul pus de fostul partid-stat în fruntea Serviciilor Secrete româneşti şi-a permis, fie şi indirect, să-şi dezavueze, culmea, Preşedintele, refuzând să abandoneze controlul său absolut asupra arhivelor fostei poliţii politice comuniste, deşi Traian Băsescu îi oferise o soluţie dintre cele mai elegante şi echilibrate. Rezolvarea propusă de Preşedinte ar fi ţinut seama de interesele Serviciilor Secrete. Dar ea ar fi deschis şi accesul firesc şi necesar al societăţii civile la controlarea fabricii de venin a Securităţii, care continuă să otrăvească societatea românească, sugrumându-i în faţă orice veritabilă şi temeinică tentativă de reformă, de pildă a Justiţiei, domeniu cheie pentru modernizarea, redresarea şi integrarea europeană a ţării. În schimb, poate pentru a-şi justifica menţinerea în post şi a amuţi cererile fireşti de demitere a funcţionarilor SRI compromişi, Timofte a evocat la un moment dat prezumtive *"atentate"* împotriva şefului Statului. După care şi-a mai dat în petec o dată, anunţând plasarea sub urmărire a unor presupuşi spioni printre ziariştii români, fără ca vreunul din misterioşii suspecţi să fi fost pus oficial sub acuzare.

La fel sau poate şi mai grave rămân semnele de întrebare planând asupra Parlamentului României, a probabilelor fraude electorale care i-au deturnat menirea de a reprezenta fidel voinţa şi opţiunile naţiunii române, a manierei în care, încălcându-se legea, s'au propulsat în fruntea forului legislativ politicienii opoziţiei pesediste.

Pe acest fundal un nou scandal implicând un ziarist tinde să discrediteze, ca la comandă, instituţia prezidenţială, singura publică, din România, care se bucură deopotrivă de o legitimitate incontestabilă şi de o la fel de consistentă credibilitate democratică. Prezumtiva ofertă adresată fostului ziarist dela *Europa Liberă*, Radu Călin Cristea, de a prelua conducerea televiziunii publice ridică la rândul ei numeroase semne de întrebare. Prima se referă la eventualitatea ca Preşedinţia să fi încălcat legea şi să se fi amestecat în treburile massmediei publice peste capul Parlamentului. Purtătoarea de cuvât a lui Traian Băsescu, Adriana Săftoiu, a respins categoric această acuză. La fel şi Preşedintele însuşi. Putem să-i credem, sau nu. Dar şi în cazul Preşedintelui ar trebui să funcţioneze prezumţia de nevinovăţie.

A doua întrebare priveşte modalitatea prin care a ajuns în mâna unor terţi presupusul mesaj electronic, trimis de Radu Călin Cristea, care, din lipsă de competenţă managerială, refuza aşa-zisa propunere de a trece la cârma TVR. Inutil de subliniat că aceşti terţi nu s'au arătat câtuşi de puţin dezinteresaţi să dea publicităţii informaţii de natură să lezeze masiv imaginea Preşedinţiei, care din motive ce-ar trebui elucidate şi ele, nu se bucură deloc de intervalul de graţie firesc de 100 de zile debutând odată cu învestitura.

Continuare în pag. 4

ADRIAN NĂSTASE, MARELE PERDANT

Andrei BĂDIN

Anul trecut, cam pe vremea asta, Adrian Năstase ezita să candideze la Preşedinţie. În mediile politice şi jurnalistice se cunoştea temerea lui Năstase că, în cazul unei înfrângeri, poziţia sa în fruntea PSD ar fi fost pusă sub semnul îndoielii, mai ales în perspectiva reîntoarcerii în partid a lui Ion Ilici Iliescu.

De atunci, Năstase a fost pus în faţa unor situaţii penibile pe care a trebuit să le accepte. Orgoliul său nemăsurat, aroganţa sa au făcut sluj în faţa Partidului-Stat. Din politicianul pe care unii pesedişti îl vedeau ca liderul de care are nevoie PSD, Adrian Năstase este astăzi preşul partidului lui Ilici Iliescu.

Toate comentariile lui Năstase primesc prompt replica partidului şi îl lasă în ofsaid. Aripa sa, despre care mulţi credeau că este, de fapt, mult mai puternică există doar ici şi colo. Iar Adrian Năstase înghite ocară după ocară. A vrut Adrian Năstase să discute despre oportunitatea lui Vanghelie la Primăria Capitalei? A vrut... Ce răspuns a primit? Victor Ponta: *"A venit cu ideile lui şi a plecat cu ale noastre"*. Notă: Ponta a fost omul lui Năstase şi l-a trădat. A vrut Năstase să intre în conflict cu unii lideri ai partidului? A vrut cu Triţă Făniţă şi Antonie Iorgovan. Primul l-a făcut ţăndări într'o scrisoare, al doilea l-a trimis pur şi simplu la... dracu.

Adrian Năstase primeşte practic răsplata meritată a guvernării sale. A stilului său de a face politică şi anume unul gregar, de tip mafiot. Cât a fost la Putere, mulţi s'au gudurat pe lângă el, iar El Maximo privea în jurul lui ca un Rege Atotputernic. Astăzi, Regele este gol. Nici cei mai apropiaţi nu îi mai dau nici o şansă.

Umil, Năstase spune că dacă nu va câştiga funcţia de preşedinte executiv la Congresul din Aprilie va rămâne *"în partid ca un simplu membru"*.

De fapt, Adrian Năstase şi-a făcut-o cu mâna lui. Fără îndoială, mai spălat şi cu vederi mai europene decât Văcăroiu, Năstase s'a complăcut în a deveni un pesedist pur sânge. Averea imensă (i se spunea în timpul guvernării zece la sută), stilul mafiot pe care l-a acceptat l-au distrus. Nu a fost şi nici nu a putut fi vreodată un lider reformator al PSD pentru simplu fapt că în acest partid nu este o luptă între reformatori şi conservatori. Ambele tabere care se luptă în PSD sunt expresii ale oligarhiei roşii care îşi disputa zonele de influenţă în România.

De aceea, la congresul din Aprilie, nu are nici o importanţă cine va prelua frâiele partidului. Ilici singur, sau duetul Ilici-Năstase. Singura variantă care ar fi benefică pentru democraţia românească ar fi ca PSD să se desfiinţeze.

Pag.3
Hoţia - Plaga mortală a României
Viorel PALTIN

Pag. 5
Unde zboară vulturii, câinii n'ajung niciodată
Valeriu NEŞTIAN

Anatomia unei mistificări: documentul artistic "Trianon"
Dr. S. COSTACHIE
Pag. 6

Pag. 11
Interviu cu D-na Mona Muscă Ministrul Culturii României

Pag. 13
Începuturile publicistice ale lui Constantin Noica
Ilie RAD

În slujba neamului
Sergiu GROSSU
Pag. 14

editorial

IMPORTANŢA UNEI PRESE NAŢIONALE

Avem nevoie de o presă care să ajute şi să reflecte interesele naţionale?

Este o întrebare pe care ne-o punem de câte ori citim în presa din România articole care aduc interpretări deosebite şi chiar contradictorii, în legătură cu probleme esenţiale, derutând pe cititorii români, din ţară sau străinătate. Fenomenul care s'a întâmplat în România la ultimele alegeri este un eveniment unic în istoria politică, după Decembrie 1989. La putere se instaurase un partid care pusese mâna pe toate instituţiile şi frânele de conducere statală, încât PSD se identificase cu statul, toate puterile fiind în mâinile satrapilor din partid, iar bietele partide de opoziţie erau marginalizate, neputând exercita nici un fel de influenţă în acţiunile parlamentare. *"Dictatura de partid"* acaparase o bună parte din bogăţiile ţării, cu posibilităţi de manevrare şi în politica externă, asigurând, prin vocea unui vechi nomenclaturist al partidului comunist, că PSD este o cetate care nu poate fi cucerită.

La alegerile din Octombrie 2004, voinţa populară a fost în stare să doboare cetatea PSD. Aici se afla unicitatea despre care am amintit mai sus. Căci răsturnarea Guvernării PSD, a reprezentat un moment al salvării naţionale. Această *"revoluţie"* a fost făcută de o alianţă politică, pe care PSD o desconsidera şi, care, totuşi a reuşit să facă această răsturnare de forţe şi să elimine cel mai mare pericol pentru existenţa naţională, după dictatura comunistă. Ar fi fost îngrozitor să fi continuat guvernarea pesedistă încă patru ani. România ar fi fost total discreditată prin proletculturalii şi securiştii lui Iliescu, Năstase şi Compania.

Odată cu răsturnarea PSD-ului, s'a făcut o schimbare radicală de regim politic, cel puţin ca structură a pârghiilor instituţionale, şi ca suflu şi speranţe naţionale. Noua guvernare a început să lucreze pentru o nouă linie de orientare şi a stabilit un program pe care l-a anunţat poporului care l-a ales. Au trecut abia două luni de guvernare, în cursul cărora nu era posibil să se realizeze prea mult; era nevoie de o luare în primire a întregului aparat administrativ, ceea ce nu era lucru uşor. O bună parte din necazurile avute cu preluările administrative au fost publicate în presă şi date în vileag. Un număr de ziarişti au făcut caz de îngerinţele create de fosta guvernare PSD.

Iată însă că, pe neaşteptate, apar tot felul de înţelepţi ai jurnalisticii, care se întrec să scoată în vileag lipsuri ale actelor de guvernare ale noii conduceri. Ba în privinţa cotei unice de guvernare, ba în legătură cu numirea unui ministru, ba în legătură cu ne-numirea secretarilor şi a subsecretarilor de stat, ba despre viziunea în politica externă, ba în legătură cu salariile etc., etc., etc. Nici un fel de îngăduinţă faţă de noul guvern, care încă nici nu s'a instalat bine, şi s'a trezit cu o grămadă de acuze. Nu vrem să intrăm în amănunte, dar amintim doar câteva. Nu am prea văzut în presă ceva despre declaraţiile primului ministru în legătură cu cheltuielile pentru 2005, pregătite de PSD în 2004, banii nefiind prevăzuţi în bugetul respectiv.

Preşedintele României este chiar prezentat ca incapabil de relaţii în politica externă, de incapacitate de a avea relaţii cu şefii de state. Chiar recent, un ziarist cu talent şi pregătire în politica externă, i-a făcut observaţii lui Traian Băsescu, că are mai multă grijă de Ucraina şi Republica Moldova, decât de România în relaţiile cu NATO. Nu ştim cum a putut trece neobservat faptul că Băsescu a devenit deja un proiectant al unei politici de mare anvergură, pe care l-a descris în amănunte.

Traian Băsescu susţine aderarea la NATO şi Uniunea Europeană a Ucrainei, a Basarabiei şi a Caucazului de Sud, ca parte a vecinătăţii cu zona Mării Negre, din care face parte şi Romania. Deci, este nevoie de o structură puternică, ca o prevenire a surprizelor dinspre Răsăritul asiatic. În acelaşi sens a vorbit şi Ministrul de Externe, Ungureanu, care este un element excepţional, în materie de politică externă.

Toate observaţiile sunt inutile, dacă nu aduc o contribuţie reală şi se fac de dragul de a se afla în treabă. Atragerea atenţiei Forţelor Euro-Atlantice în aportul Ucrainei şi al Basarabiei, nu înseamnă neglijarea intereselor României. Este natural ca noua guvernare să aibă nevoie de un răgaz ca să-şi poată expune în întregime programul său şi graba altora va fi binevenită atunci când se va înţelege mai bine şi se va şti despre ce este vorba.

În plus, este pentru prima oară în ultimii 60 de ani când un guvern român se apleacă cu grijă peste rezolvarea pozitivă a situaţiei altor Români aflaţi sub ocupaţie sau influenţă străină.

Atacurile împotriva actualului guvern care a răsturnat cel mai dezastruos regim din istoria României după eliberarea ţării, ar trebui măsurate cu chibzuinţă şi respect pentru încercarea lor de a îndrepta starea de lucruri.

În jurnalistică nu putem vorbi de uniformitate, căci ar fi absurd. Puntem vorbi însă de perspectivele pe care le au ziariştii sau punctele lor de vedere. Printre aceste puncte de vedere trebue să se găsească, firesţe şi interesul naţional, care nu poate fi neglijat sau eliminat. Este normal ca într'o ţară cu identitate bine definită să vorbim în aprecierile jurnalistice numai în interesul naţional. Căci acesta este rostul intrinsec al gazetariei; de a judeca evenimentele pe temeiul adevărului. Orice fel de interpretare a evenimentelor trebue să fie legată de descifrarea momentului istoric de azi.

George BĂLAŞU

Adriane, nici nu ştii cât de mic ai ajuns să fii!

Poate că ar fi mai aproape de înţelegerea oamenilor ca eu, Triţă Făniţă, care am lucrat mulţi ani în agricultură, să folosesc un limbaj mai puţin academic dar, iată că profesorul universitar, doctorul şi savantul de renume mondial Năstase Adrian se coboară la invective şi etichete când vorbeşte despre colegi de partid. Eu mă respect şi nu voi coborî nivelul limbajului. Realitatea îmi susţine poziţia, iar tu, în loc să răspunzi problemelor de fond pe care ţi le-am semnalat public atât eu, cât şi alţi colegi de partid, şi de care eşti responsabil 100%, încerci să ne discreditezi prin alăturarea de numele unor indivizi cu moralitate incertă. Ai declarat presei că nu ar fi trebuit să permiţi unor indivizi din partid să-şi dea cu părerea despre diverse probleme, adică trebuia să împiedici criticile la adresa ta. Te asigur că nu-i târziu nici acum. Tot se lucrează la statutul partidului, aşa că poţi propune ce avem voie să spunem despre tine. Adevărul e că n'ai răspunsuri şi te eschivezi cam neîndemânatic. Cu toate că formal eşti încă preşedintele PSD, dacă ai privi mai atent în jurul tău ai înţelege că nu se mai uită nimeni la ce spui, pentrucă ţi-ai pierdut onoarea şi credibilitatea. Onoarea, când nu ai demisionat în urma eşecului dela parlamentare şi prezidenţiale, şi credibilitatea, pe parcurs, în toţi anii din urmă, când ai condus autoritar partidul spre eşec şi demolarea valorilor social-democrate.

De altfel, ai recunoscut singur la Biroul Executiv că ai dus la Guvern o politică liberală. Poate ar trebui să încerci pe la liberali. Analiza cauzelor pentru care PSD a pierdut alegerile, pe care ai făcut-o la Biroul Executiv Central, este, nici nu se putea altfel, plină de reuşitele tale, aşa încât ne şi mirăm cum de am pierdut. Probabil, poporul nu te merită, nu te-a înţeles cât te-ai sacrificat pentru el. Dacă încă nu ţi-ai dat seama în ce situaţie te găseşti, am să ţi-o descriu eu în cuvinte simple - cobori pe toboganul politicii în mare viteză. La Congresul Extraordinar din August 2004, cu aroganţa caracteristică, i-ai cerut lui Iliescu să-ţi ţină locul cald în PSD că ai o treabă la Cotroceni. După pierderea alegerilor, te-ai cramponat de preşedinţia partidului cu sprijinul câtorva acoliţi. Când ţi-ai dat seama că intrigile politice nu-ţi sunt de vreun folos şi eşti lipsit de susţinere la baza partidului, te-ai declarat mulţumit şi cu locul 2 în partid. Acum, când vezi că nu te poţi baza nici pe locul 2, ne asiguri că nu vei crea o sciziune în partid. Îţi mulţumim din suflet pentru mărinimia ta, dar te asigur că nici n'ai putea să rupi partidul, nu de alta, dar nu te urmează nimeni, în afară de aghiotantul dela SPP.

Ai declarat în public un dispreţ suveran faţă de persoana mea atunci când ţi-am adus critici de fond, pentrucă nu ai fost capabil să răspunzi cu argumente. Iată că lista dispreţuiţilor de tine se lungeşte odată cu apropierea Congresului. Printre ultimii incluşi, senatorii - Ioan Solcanu, Otilian Neagoe, Şerban Nicolae, Antonie Iorgovan şi Doru Tărăcilă - care au semnat un denunţ penal pe tema situaţiei locative a D-lui Traian Băsescu, denunţ cu care nu eşti de acord, nu pentrucă ai devenit subit apărătorul Preşedintelui, ci pentrucă ţi-e teamă ca nu cumva să-i vină cuiva ideea penală să-ţi verifice casele, proprietăţile şi colecţiile de artă. Doar nu degeaba ni s'a impus senatorilor PSD în 2003 să scoatem lucrările de artă de pe declaraţiile de avere ale demnitarilor. Timp de aproape 4 ani ai transformat partidul într'o jucărie pe care ai folosit-o împreună cu familia şi câţiva apropiaţi. Ai avut toate pârghiile în mână - Guvern, administraţie locală, partid, dar ai eşuat. E vremea să-ţi iei *"echipa"* şi să laşi locul altora mai capabili şi mai corecţi, în loc să îi jigneşti pe cei care îţi spun adevărul.

21 Februarie 2005

Triţă Făniţă, Membru PSD
Senator în perioada 1996-2004

RAPORTUL SAR - PROGNOZE

Puterea trebue să se concentreze pe actul guvernării în prima parte a lui 2005

Societatea Academică Română (SAR) a făcut publică prognoza pe 2005 – *"anul când promisiunile trebue puse în practică"*.

Raportul, centrat pe priorităţile noului guvern şi pe evoluţia clasei politice din România, aduce în discuţie principalele obiective pe care România le are de îndeplinit şi oferă recomandări punctuale privind atingerea ţintelor fixate de Cabinetul Tăriceanu.

Raportul SAR are patru direcţii de analiză: prognoze macroeconomice, scena politică, priorităţile guvernării şi prognoze privind situaţia Republicii Moldova.

Prognoze macroeconomice optimiste

Prognozele macroeconomice au fost realizate cu ajutorul a şapte cunoscuţi analişti, ale căror concluzii au fost destul de optimiste. Astfel, în ceea ce priveşte creşterea economică, raportul prognozează o continuare a acestui indicator, chiar dacă într'un ritm ceva mai scăzut.

Experţii intervievaţi de SAR mizează şi pe o mică reducere a inflaţiei, precum şi pe menţinerea deficitelor în limite controlabile. Privitor la efectele deschiderii contului de capital, opiniile experţilor au fost împărţite, mergând dela optimism ponderat până la predicţii destul de sumbre.

Un alt subiect fierbinte al lui 2005 este aşteptata privatizare a CEC şi BCR. Având în vedere politicile fluctuante ale guvernării trecute în ceea ce priveşte BCR, majoritatea analiştilor consideră că CEC are o şansă mai mare de a fi privatizat în acest an.

Principalele dificultăţi de ordin economic au fost considerate controlarea deficitelor şi riscul supraîncălzirii economiei în urma relaxării fiscale.

Persistă forme de capturare a instituţiilor publice

Scena politică a fost schimbată de alegeri, în opinia SAR, dar instituţiile publice au rămas, într'o formă sau alta, captive anumitor grupuri de interese care vor face dificilă asigurarea independenţei lor. În acest sens, SAR a emis câteva recomandări privind justiţia şi mass-media. În ceea ce priveşte principalele forţe politice, SAR recomandă Alianţei DA transformarea într'o uniune din ce în ce mai strânsă, dar care să păstreze în componenţă cele două partide cu identităţi şi personalităţi juridice distincte. De asemenea, SAR susţine că nu este necesară intrarea cu orice preţ într'o Internaţională Populară.

Pentru PSD, SAR aşteaptă o a treia cale, care să impună în partid un lider nou. Experţii SAR recunosc însă că, până acum, un astfel de lider nu a apărut încă.

Priorităţi în economie şi guvernare

Capitolul dedicat guvernării în 2005 este cel mai stufos, SAR formulând o serie de probleme ale actualului Cabinet şi enunţând recomandări punctuale pentru rezolvarea acestora. Printre priorităţi se numără revizuirea angajamentelor de cheltuieli bugetare, promovarea liberei concurenţe şi folosirea resurselor externe, care în acest moment zac în conturile instituţiilor publice.

O prognoză extrem de interesantă ţine de scăderea importanţei unor ministere-mamut, care îşi vor pierde din atribuţiuni odată cu privatizarea ultimilor mastodonţi de stat, şi creşterea rolului unor organisme precum Consiliul Concurenţei. Aceste organisme moderne vor avea rolul de a regulariza o piaţă de pe care statul se retrage încet-încet, conform angajamentelor luate în faţa Uniunii Europene.

Moldova – fără revoluţie portocalie

Prognoza privitoare la evoluţia politică a Republicii Moldova este dezamăgitoare pentru adepţii revoluţiilor precum cea din Ucraina.

Analizând distribuţia populaţiei pe rural/urban, precum şi tendinţele SUA de a înlocui regimurile proruse din fostele republici ale URSS cu administraţii pro-occidentale, SAR prevede o *"schimbare la faţă"* a comuniştilor din Moldova, care vor câştiga alegerile în detrimentul opoziţiei.

CUVÂNTUL ROMÂNESC
The Romanian Voice/La Voix Roumains
ISSN 0705-8365

Redacţia şi Administraţia
P.O. BOX 78010
WESTCLIFFE POSTAL OUTLET
HAMILTON, ONTARIO
CANADA
L9C 7N5

TELEFON: (905) 387-1832
FAX: (905) 388-4651

CUPON DE ABONAMENT

COMPLETAŢI CU LITERE DE TIPAR

☐ NOU ☐ REÎNNOIRE

NUMELE DE FAMILIE.....
PRENUMELE.....
STRADA/ Nr. .....
ORAŞUL.....STATUL/PROVINCIA.....
CODUL POŞTAL.....ŢARA.....

PREŢUL ABONAMENTULUI ANUAL:
PESTE $ 100 ABONAMENT DE SUSŢINERE
$ 50 ABONAMENT INSTITUŢIONAL
$ 40 ABONAMENT INDIVIDUAL (TOATE ŢĂRILE)

LA O ANIVERSARE

Mihaela MOISIN

Organizată de Dan Ioan Popescu, aniversarea de 75 de ani a lui Ion Ilici Iliescu care a avut loc la sediul PSD din Kiseleff, nu a fost la înălţimea precedentelor aniversări. Au lipsit fastul, şampania şi chiar mulţi dintre cei care veneau să-l felicite, sau mai exact să-l linguşească. Nelipsiţi însă au fost pensionarii, aceiaşi simpatizanţi dintotdeauna, care au tremurat zeci de minute în aşteptarea sosirii sărbătoritului.

Nici masa şi nici atmosfera nu au fost acelea cu care era obişnuit Iliescu pe când era preşedinte. Prezenţi au fost loialii săi, Octavian Cozmâncă, Şerban Mihăilescu, Dan Iosif, Valer Dorneanu, Gelu Voican Voiculescu, Ioan Mircea Pascu, Miron Mitrea, Viorel Hrebenciuic, Daniela Bartoş şi alţii şi alţii.

Pe lângă flori, cel mai important cadou pentru Iliescu a fost cel primit dela membrii PSD Sector 1: o plachetă omagială gravată cu litere de aur pe care stătea scris: *"Un Om, o Revoluţie, o Ţară / Ion Iliescu - 75 de ani / La Mulţi Ani"*.

Prezenţi la aniversare, ziariştii au scris imediat articole cu acelaşi titlu în toate ziarele: *"Un Om, O Revoluţie, o Ţară..."* Declaraţia lui Iliescu *"Mă simt foarte bine. Am împlinit de 3x25 de ani. Sunt în formă."*, de asemenea a fost preluată de toate ziarele. Fiecare ziarist şi-a desfăşurat ideea în felul lui, amintindu-şi de trecutul lui Iliescu, de declaraţii şi de acţiuni ale fostului preşedinte: *"O declaraţie de o genială viziune şi claritate, potrivit căreia nu veţi ieşi din politică decât cu picioarele înainte. Noi, ziariştii din generaţia tânără, cu nerăbdarea specifică vârstei noastre, avem o întrebare: cam pe când?"* (Ziua). *"Domnule preşedinte, bine că v'aţi întors la partid! De când aţi plecat de aici, a fost instaurată dictatura. Năstase a instaurat-o"*. (România Liberă)." Opinia publică s'a distrat atât de bine când Ion Iliescu l-a făcut de prostănac pe Mircea Geoană încât n'a mai apucat să observe de ce l-a împodobit Dl. Iliescu cu acest graţios apelativ: imprudent, Dl. Geoană dezvăluise electoratului că PSD se pregătea să guverneze cu UDMR.. După 15 ani în care a putut măsura ce rău imens a făcut României provocând miniadele, Dl. Iliescu se încăpăţânează să creadă că Miron Cozma e un erou. Şi atunci, de ce să ne mirăm că, de ziua lui, organizaţia Bucureşti i-a cerut să fie reales Prim-Secretar"? (Ziua). *"Unul dintre pensionari îi oferă în dar <libercugetătorului> Iliescu o Biblie. Surprins, fostul preşedinte o răsfoieşte în treacăt. <Aţi citit vreodată Biblia?>, îl întreabă un ziarist. <Sigur că da. Eu am o educaţie religioasă solidă>, vine prompt răspunsul lui Iliescu., <Şi spuneţi rugăciuni?>, continuă ziaristul. "Da, spun Tatăl Nostru>"* (Evenimentul Zilei).

La aniversare au lipsit însă atât *"dictatorul"* Adrian Năstase, cât şi *"prostănacul"* Mircea Geoană, aşa cum îl alintă Iliescu. Amândoi au fost la Atena, participând la o reuniune a social-democraţilor greci.

Ion Iliescu , cu tot zâmbetul său caracteristic, *"a început să-şi piardă apetitul pentru a candida la preşedinţia PSD, nu mai înainte însă de a-l acuza pe Geoană că s'a purtat ca un prostănac între cele două tururi de scrutin ale prezidenţialelor şi că din această cauză a pierdut Adrian Năstase voturile din Ardeal. Ieri, Mircea Geoană a reacţionat şi el dur, acuzându-l pe Ion Iliescu de faptul că <fie face un atac politic deliberat, fie a ajuns într'o etapă a vieţii sale biologice în care nu mai ştie ce vorbeşte>"*.

Mircea Geoană a declarat că se gândeşte extrem de serios la posibila sa candidatură pentru funcţia de preşedinte al PSD , fiind de parere că *"o competiţie fără concurenţă este un nonsens democratic"*.

În ce-l priveşte pe Adrian Năstase, Iliescu îl consideră ca poate cel mai liniştit dintre pesediştii, făcând o aluzie la *"impertinentul Iona Rus"*, lider mai tânăr al partidului. Cu toate acestea, Iliescu il fierbe în oală seacă pe Năstase, nehotărând dacă funcţia de preşedinte executiv va fi sau nu introdusă în viitorul statul al PSD, hotărâre ce va fi luată la 9 Martie, în cadrul şedinţei Biroului Exexutiv Central. De aceea Adrian Năstase este dezamăgit de promisiunile săptămânale ale lui Iliescu de a lucra amândoi în tandem. Din acelaşi motiv el le-a spus oamenilor săi că îl bate gândul să candideze totuşi la preşedinţia partidului, împotriva lui Iliescu. Acesta, prin omul lui de bază, Dan Ioan Popescu, le va tăia însă cheful de orice candidaturi, cerând modificarea textului actual aşa încât să interzică orice candidatură pentru funcţiile de conducere. În acest context, preşedintele va fi ales prin vot, iar în restul de funcţii ale executivului, vor fi numiri făcute de Ion Iliescu.

Ion Iliescu, ca de obicei, se va *"sacrifica"*, la cererea partidului, să candideze la funcţia de preşedinte, pe care este sigur că o va obţine. Dacă, nu cumva Geoană şi Năstase, lipsiţi la aniversare, nu îi vor aduce cadou dela Greci, vreun cal troian...

HOŢIA - PLAGA MORTALĂ A ROMÂNIEI

Viorel PALTIN

Cei vechi afirmau în înţelepciunea lor, care valorează cât toate proverbele, că Dumnezeu, când vrea să piardă pe cineva, îi ia mai întâi minţile. Unii comentatori politici nu s'au sfiit să echivaleze actul de clemenţă al lui Ion Iliescu, care în preajma Crăciunului l-a graţiat pe marele răufăcător Cosma, alături de alte câteva zeci de deţinuţi, cu un acces de demenţă. Jocul de cuvinte era, deşi real, destul de facil: *"clemenţa-demenţa"*... Să-şi fi pierdut cu totul Iliescu, chiar la sfârşitul mandatului său prezidenţial minţile sau nu va fi fost nici de alte dăţi în deplinătatea facultăţilor sale mintale? Să ne amintim numeroasele declaraţii şi gesturi ale sale care au contrariat, intrigat, derutat sau deturnat dela rosturile lor instituţiile statului, sau au adus daune diplomatice ţării pe plan internaţional... Totuşi, sub presiunea opiniei publice, fostul Preşedinte şi-a retras în pripă ordinul de graţiere colectivă, revocând eliberarea lui Cosma şi a celorlalţi aflaţi pe lista infamantă, lucru considerat de unii legişti ilegal... Am fi trecut noi cumva şi peste această ultimă ghiduşie a lui Iliescu mai cu seamă că, în virtutea prevederilor constituţionale, fostul ocupant - deloc fascinant, deşi aproape... etern - al palatului Cotroceni a fost nevoit să-şi ia tălpăşiţa până la urmă din fruntea ţării... între timp, pe un val de reînnoită speranţă, fotoliul prezidenţial a fost ocupat de Traian Băsescu, în care forţele conştiente şi pozitive ale naţiunii îşi pun deocamdată toată încrederea. Şi totuşi, politica românească a momentului a intrat într'un soi de echilibru, care tot aşa de bine s'ar putea traduce şi prin cuvântul impas. Alianţa DA are preşedinţia cu Băsescu, iar stânga, în speţă PSD, deţine şefia Camerelor Parlamentului. Consider că la rădăcina acestei situaţii stă frauda electorală de proporţii din primul tur, instrumentată de PSD plus PUR, dar şi votul real de stânga, al unei părţi din electorat, care denotă o crasă inconştienţă. Cu alte cuvinte, acum ne confruntăm din nou cu ceea ce meritam prin efectele bizare ale înclinaţiilor noastre *"democratice"*... S'a ajuns acum la situaţia în care nou-alesul Parlament al ţării este condus de Adrian Năstase - preşedintele Camerei Deputaţilor şi Nicolae Văcăroiu - preşedintele Senatului, ambii reprezentanţi ai PSD. Alianţa PNL-PD - DA a pierdut cele două posturi de conducere ale forului legislativ în primul rând graţie voturilor perfide ale deputaţilor şi senatorilor PRM, despre care se ştie că întotdeauna, la nevoie, votează cu PSD, arătându-şi adevărata culoare politică, de sorginte comunistă... Se ştie că retorica extremistului Vadim Tudor e întotdeauna praf în ochii poporului credul, pentru a putea, în ultima instanţă, să ia partea adevăraţilor lor tovarăşi, de obârşie comunistă. De altfel s'a văzut în virtutea căror merite a fost decorat Vadim Tudor de către Iliescu, chiar dacă gestul său a stârnit dezaprobarea opiniei publice românești şi un viu protest internaţional... Onorându-şi angajamentul asumat încă din campania electorală, Traian Băsescu l-a desemnat pe liberalul Călin Popescu Tăriceanu să se ocupe în calitate de viitor Premier de formarea noului guvern, care, prin forţa împrejurărilor, nu poate fi decât circumstanţial-majoritar, de vreme ce va fi alcătuit doar pe baza forţelor Alianţei DA, cu sprijinul UDMR, la care în extremis s'a alăturat şi alunecosul PUR. Aşa cum am mai afirmat, cred că mai devreme sau mai târziu se va ajunge la alegeri anticipate. Evident, mai bine mai devreme decât prea târziu! N'ar trebui să se repete greşeala făcută în 1997 de PNŢCD şi Convenţia Democratică care s'a cramponat de scaunele puterii, în loc să treacă decisiv la alegeri anticipate... Să sperăm că Alianţa DA nu va repeta greşeala... Să ne amintim că, în alegerile locale, Băsescu a cerut şi a reuşit să-şi asigure la Capitală un Consiliu General, cu care ar fi putut lucra... Alegerile anticipate, de care oricum ţara nu va scăpa, sunt, evident, nici mai mult nici mai puţin decât un exerciţiu democratic legitim, care în circumstanţele date ar putea echivala cu o revoluţie de catifea... Se zvoneşte că vor fi prin Aprilie... Dar cine poate prezice cu o minimă marjă de eroare asemenea evoluţii, acum când guvernul Tăriceanu începe să-şi vadă de treabă şi deocamdată pare îndeajuns de încrezător în şansele sale de a-şi îndeplini programul de guvernare? Noua direcţie politică ce se preconizează se referă la combaterea reală a colosalei evaziuni fiscale, a fraudei şi corupţiei dela vârf, precum şi la aplicarea unei reforme credibile, fundamentale, în Justiţie, începând dela Consiliul Superior al Magistraturii... Ne aflăm încă doar pe terenul bunelor intenţii, dar trebue să ştim că în calea îndeplinirii acestor obiective ambiţioase se află în noua opoziţie forţe redutabile - foştii comunişti, securişti, adică toate elementele declarate sau mascate de stânga... - care deţin aproape toate pârghiile economice ale ţării, la care nu sunt dispuşi să renunţe fără o luptă crâncenă... Acum ori niciodată! ar fi o naivitate să se creadă că hoţii vor fi o pradă uşoară pentru instituţiile statului, dacă într'adevăr acestea îşi vor schimba peste noapte năravurile - mira-m-aş! - întorcând brusc spatele imenselor sume de bani şi altor avantaje ce li se vor oferi sub formă de *"spagă"*, delapidare sau mită... Prevăd că lupta împotriva foarte numeroşilor ticăloşi, dacă va fi reală, va fi un război de durată şi foarte sângeros. Altminteri vom continua să ne bălăcim în aceeaşi mocirlă imundă, târînd ţara împreună cu noi către un ireversibil dezastru... Nu mai este demult un secret pentru nimeni, că fenomenul infracţional generat de hoţie în toate variantele posibile şi la toate nivelurile - dela vârf până la baza societăţii - *"la noi numai cine nu poate nu fură"* - constituie plagă mortală a României de azi...

PESTE 74 LA SUTĂ DINTRE ROMÂNI SUNT DE PĂRERE CĂ UE ÎI POATE SCĂPA DE SĂRĂCIE ŞI CORUPŢIE

Românii sunt cei mai încrezători în Uniunea Europeană. Aceasta este concluzia Eurobarometrului 2004 de Opinie Publică în Uniunea Europeană, lansat recent, care, pentru prima dată cuprinde un Raport Naţional pentru România. Acesta a fost efectuat la cererea Comisiei Europene, în perioada Octombrie-Noembrie 2004, în cele 25 de state membre ale UE, şi în cele patru state candidate (Bulgaria, România, Croaţia şi Turcia) cât şi în partea de Nord a Ciprului. Sondajul a fost realizat pe un eşantion de 1.012 persoane de categorie medie, care au cunoştinţe minime în legătură cu Uniunea Europeană. Peste 74 la sută dintre cei intervievaţi şi-au exprimat încrederea în U.E., procentaj urmat de Lituania cu 68 la sută, Ungaria cu 64 la sută. La polul opus se situează Croaţia (42 la sută), Marea Britanie (36 la sută) şi Suedia (33 la sută).

Uniunea Europeană se află pe locul doi în clasamentul încrederii Românilor, după biserică şi înaintea armatei. Acest lucru se întâmplă şi pentrucă, în sondajele realizate până acum în România, indicatorul UE nu era specificat în chestionar. Deşi îşi manifestă încrederea aproape totală în UE, Românii cunosc foarte puţine lucruri despre modul cum funcţionează Uniunea Europeană. Doar Bulgarii, Turcii şi Britanicii mai sunt în această situaţie.

În luna Octombrie, atunci când a fost realizat Eurobarometrul, Românii erau convinşi că integrarea ţării noastre în Uniune aduce cu sine şi prosperitatea economică. În plus, aşteptările Românilor faţa de Uniune sunt extrem de ridicate. 56 la sută dintre persoanele intervievate spun că UE ar trebui să combată sărăcia şi excluziunea socială, 41 la sută să lupte împotriva traficului de droguri şi a crimei organizate, iar 40 la sută dintre repondenţi spun că Uniunea trebue să asigure securitatea pe continent. Românii au tendinţa să perceapă Uniunea Europeană ca pe un cavaler în armură strălucitoare pe cal alb, care să salveze ţara. Acest lucru este periculos, deoarece nu va fi posibilă rezolvarea tuturor problemelor. Pentru România vor fi multe oportunităţi peste doi ani, dar fiecare trebue să folosească ceea ce i se pune la dispoziţie.

Depinde de Români să cureţe România, să o facă să strălucească. Noi asigurăm oportunităţile, dar instituţiile statutului trebue să devină eficiente, a afirmat Onno Simons, adjunctul şefului Delegaţiei Comisiei Europene în România. În ceea ce priveşte temerile legate de aderarea la Uniunea Europeană, Românii au, în general, mai puţine temeri decât populaţia din UE. 46 la sută dintre persoanele intervievate cred că aderarea va aduce cu sine o creştere a traficului de droguri, iar 46 la sută taxe plătibile UE.

Justiţia, sindicatele şi partidele politice, instituţiile în care Românii au cea mai puţină încredere. Instituţiile care captează încrederea Românilor în cel mai înalt grad sunt biserica (82 la sută), UE (74 la sută), armata (72 la sută) şi mass-media audiovizuală (71 la sută). Organizaţiile negvernamentale sunt valorizate mult mai mult în celelalte state europene decât în România, iar Justiţia, sindicatele şi partidele politice ocupă cea mai proastă poziţie în ierarhia de încredere atât în ţara noastră, cât şi în vechile state ale Uniunii şi în rândul noilor state membre.

LUPTA ÎMPOTRIVA CLIENTELISMULUI ŞI A PATRONAJULUI POLITIC ÎN ROMÂNIA

Senatul României a aprobat ordonanţa de urgenţă prin care guvernul Tăriceanu împiedică preluarea de către stat a datoriilor companiilor Rafo şi Carom Oneşti. Faptul că ordonanţa a fost aprobată de ambele Camere ale Parlamentului are o importantă valoare simbolică, comentează ziarul elveţian *Neue Zürcher Zeitung*, potrivit căruia este o lovitură dată clientelismului şi patronajului politic, aspecte caracteristice României în ultimii ani, care au împiedicat acest stat să ţină pasul cu celelalte ţări aflate în tranziţie.

Rafo şi Carom, cele mai mari companii din Moldova, au fost privatizate de guvernul social-democrat şi au ajuns în mâinile acoliţilor politici ai PSD, scrie în continuare ziarul citat. Ca şi în alte cazuri, statul a renunţat la încasarea impozitelor şi taxelor dela aceste firme.

La nivelul întregii ţări, restanţele la plata impozitelor se ridică la 4,5% din PIB, iar restanţele celor două firme reprezintă 16.000 de miliarde de lei. În plus, fostul guvern condus de Adrian Năstase a anunţat, în timpul campaniei electorale din Noembrie 2004, preluarea de către stat a datoriilor Rafo şi transformarea lor în active de capital. Nu s'a mai ajuns la punerea în aplicare a procedurii, deoarece social-democraţii au pierdut alegerile.

Una dintre primele măsuri adoptate de noul guvern dela Bucureşti a fost anularea hotărîrii Executivului precedent în privinţa celor două companii. Acţiunea nu este o răzbunare politică a lui Tăriceanu şi a noului Parlament, ci o cerinţă expresă a FMI şi UE, făcută pe un ton ultimativ.

Recent, României - care intenţionează să devină membră a UE în 2007 - i s'a atras atenţia că, pe viitor, trebue să prezinte spre aprobare Autorităţii pentru Concurenţă dela Bruxelles orice formă de subvenţie dela stat acordată întreprinzătorilor. Românii i se mai cer acţiuni mai eficiente şi în combaterea marilor cazuri de corupţie.

CSM ÎMPOTRIVA MINISTERULUI DE JUSTIŢIE

Consiliul Superior al Magistraturii se opune iniţiativelor ministrului de Justiţie, invocând prevederile Constituţiei. Ministrul de Justiţie, Monica Macovei, în tentativa sa de a dinamiza investigaţiile judiciare şi lupta împotriva corupţiei, a emis o Ordonanţă prin care Parchetul Naţional Anticorupţie ar fi obligat să prezinte rapoarte periodice în faţa Parlamentului.

Ministrul de Justiţie este în căutare de soluţii pentru a obliga Parchetele să iasă din starea de apatie de până acum. PNA a făcut destule investigaţii, dar puţine pot fi aşezate în categoria corupţiei la nivel înalt. Cum ar putea fi însă obligat PNA să declanşeze anchete curajoase, cum ar fi de pildă investigarea situaţiilor pe care le denunţă stenogramele PSD? O cale, crede ministrul de Justiţie, Monica Macovei, ar fi creşterea responsabilităţii publice a Parchetelor şi totodată a transparenţei activităţii acestora.

Or, acest lucru s'ar putea realiza dacă PNA va fi obligat să răspundă în faţa Parlamentului măcar o dată pe an.

Soluţia aceasta a mai fost avansată şi în legislatura anterioară, dar puţini au susţinut-o, de vreme ce Parlamentul era dominat de o majoritate PSD, care nu avea interese reale în a combate corupţia. Dar s'a mai arătat că soluţia este teoretic contestabilă întrucât ar permite o încălcare a separaţiei puterilor în stat.

Teoretic vorbind, CSM are dreptate: PNA ar trebui să dea socoteală în faţa acestui for, ceea ce ar asigura deplina independenţă politică a Justiţiei. Dar după alegeri, România s'a găsit într'o situaţie cu totul neobişnuită. CSM este condus de persoane cel puţin contestabile ca procurorul Ilie Piciorus, implicat în condamnarea penală a opozantului anticomunist Gheorghe Ursu, ca judecătoarea Maria Huza, procurorul Alexandru Şuculeanu şi alţii asemenea lor, care nu doar că n'au autoritatea morală de a trage pe un magistrat la răspundere, dar nici nu au interesul ca PNA să întreprindă anchete adevărate. Aşa stând lucrurile, lupta împotriva corupţiei pare să fie de pe acum blocată. PNA este condus de oameni vechi, numiţi de guvernul PSD, CSM este condus de oameni cu interese identice, aşa încât asistăm în cadrul Justiţiei, la o conivenţă în apatie. În plus, se poate vedea că sistemul acesta şi-a creat mijloace de autoprotecţie, întrucât Curtea Constituţională, dacă va fi sesizată în legătură cu problema de mai sus, va judeca fără îndoială în defavoarea ministrului de Justiţie şi va avea argumente mai bune decât în alte situaţii.

Soluţia imaginată de ministrul Monica Macovei nu este cea mai bună, dar deocamdată nu are la dispoziţie alte căi pentru a-şi duce la îndeplinire programul. A doua zi după ce a fost instalată în funcţie, Monica Macovei a întrebat retoric de ce Parchetul de pe lângă Înalta Curte nu anchetează stenogramele PSD, dar nu a primit răspuns. Ilie Botoş s'a derobat explicând că ar fi în sarcina PNA, care nu pare însă pregătit să-l ancheteze pe patronul politic Adrian Năstase. Pare clar de pe acum că fără schimbări importante la vârful Justiţiei nu se va putea urni lupta împotriva corupţiei.

TIMOFTE ÎL ŞANTAJEAZĂ PE BĂSESCU

Andrei-Iustin HOSSU

"Timeo Danaos et dona ferentes" (Teme-te de Greci şi când îţi fac daruri) - i-a avertizat profetic Laokoon pe Troieni dinaintea calului dăruit de Ahei (Greci). Dar, din nefericire pentru destinul Troiei, vocea sa a răsunat în pustiu.

Parafrazându-l pe Laokoon, zic şi eu: teme-te de comunişti şi securişti mai ales când îţi spun că îţi apăr viaţa (auzi vorbă)!

Directorul SRI, Radu Timofte, l-a avertizat pe Preşedintele României, Traian Băsescu, că mafioţi din ţară, în legătură cu mercenari din afara ţării, vor să-l omoare. Sensul şantajului este limpede: *"Nu mă da afară din <funcţie>, căci numai eu îţi pot apăra capul"!*

În consecinţă, Preşedintele Băsescu trebue să îl demită imediat pe Timofte şi pe ceilalţi şefi de servicii secrete *"româneşti"*. Dacă nu o face, înseamnă că este şantajat, este prizonierul lor. Şi atunci ne punem întrebarea: unde este *"Preşedintele puternic"* promis nouă, votanţilor săi, în campania electorală?

SPECTRUL POPULISMULUI BÂNTUIE ÎN EUROPA

Urmare din pag. 1 Din acest punct de vedere, populismul reprezintă punctul de maximă tensiune între puterea elitelor şi rolul maselor. Status-ul deosebit al populismului derivă din faptul că el se situează pe o poziţie ambiguă: nu acceptă deplin instrumentele obişnuite ale democraţiei reprezentative, dar nu adoptă nici măcar forme anticonvenţionale de participare politică. Acţiunile sale ţin mai mult de repertoriul tradiţional al politicii electorale decât de cel al mobilizării sociale.

Populismul refuză partidele, dar în general se organizează ca mişcare politică: este critic faţă de elitele politice, dar se prezintă la alegeri; revendică puterea poporului, şi totuşi se încrede în seducţia unui lider carismatic. Destinul populismului este legat de cel al regimurilor democratice. Populismul este expresia exacerbată a poziţiei poporului în interiorul instituţiilor, mai ales în vremuri în care sistemele politice nu funcţionează aşa cum ar trebui, când tensiunile devin prea acute, când canalele de exprimare a disensiunii funcţionează rău, sau când ai impresia că elitele politice au trădat încrederea celor pe care-i reprezintă.

Democraţia reprezentativă este pusă sub semnul întrebării în numele democraţiei. Aceasta explică de ce populismul se prezintă sub diferite înfăţişări: natura protestelor, canalele de comunicare şi instrumentele politice adoptate de populişti sunt condiţionate de structura sistemului politic, de natura problemelor aflate la ordinea zilei, de stilul conflictual sau consensual al politicii.

Dar - în ciuda unor astfel de variaţii în timp şi spaţiu - populismul nu poate fi văzut numai ca un fel de patologie. El reprezintă mai degrabă semnalul unei stări proaste a democraţiei pe care actorii politici şi cetăţenii ar face bine să o ia în serios, este un indiciu valabil şi oportun asupra faptului că democraţia nu este dată odată pentru totdeauna, ci reprezintă o construcţie ce trebue renovată constant.

Revista italiană *L'Espresso* publică sub semnătura reputatului editorialist Giorgio Bocca un alt articol pe această temă, cu titlul: *"Lanternele magice ale populismului"* şi subtitlul: *"Se spunea că America era ţara spre care va evolua Europa în 15 sau 20 de ani. Televiziunea a scurtat acest timp, acum am devenit acelaşi lucru"*.

A revenit la modă mussolinianul îndemn să mergi spre popor. De exemplu, în Italia, cine susţine în guvernul Berlusconi reducerea impozitelor celor săraci şi superimpozitarea bogaţilor? Tocmai vicepremierul Gianfranco Fini, liderul partidului neofascist Alianţa Naţională (AN). Dar oare nu este o contradicţie în termeni, fascismul nu este *"câinele de pază"* al burgheziei reacţionare? Da, dar problema este mai complicată, include şi populismul, mersul către popor prin cuvinte, simboluri, *"triluri ale ciocârliilor"*.

Iniţiativele populiste se succed fără încetare. De exemplu, o persoană care face parte din clasa medie înaltă, a aflat că un politician a propus ca această clasă să plătească 3 la sută din venit drept contribuţie de solidaritate, drept pentru care pensia i-a fost scurtată din motive tot atât de nobile, cu 1 la sută. Berlusconi a declarat că va vărsa în scop de binefacere cele 700 de milioane de euro pe care le va câştiga din reforma fiscală, şi din toate părţile se anunţă iniţiative de binefacere. Ce se întâmplă oare?, se întreabă editorialistul.

Se întâmplă exact contrariul: sistemul economic şi social învingător a decis să crească în mod stabil zona sărăciei, să facă din ea un amortizor stabil al anarhiei sale.

Populismul claselor conducătoare este obligatoriu: dacă nu mergi spre popor, eşti pierdut. Televiziunea este în întregime o îmbiere populistă, s'ar spune că singurul ei scop ar fi distribuirea jetoanelor de aur unor casnice care participă la concursurile ei. Dar statisticile spun altceva: numărul săracilor creşte în toate ţările bogate, sistemul are mai mult ca oricând nevoie de o masă de manevră de şomeri sau subfolosiţi la capacitatea lor de muncă. Are nevoie de ei pentru serviciile cele mai neplăcute, pentru a fi soldat sau mercenar, măturător sau auxiliar, drogat sau figurant, încarcerat sau gardian de închisoare.

Populismul este la modă aşa cum era pe vremea fascismului, nazismului sau comunismului. Cu deosebirea că atunci sfârşea în tragedii apocaliptice, în timp ce acum sfârşeşte în aşteptări resemnate, fataliste, aliniate.

În această alienare, lanternei magice a televiziunii îi revine un rol decisiv, cultul pe care i-l aduce tribut clasa politică este total. Plecând dela constatarea că este adevărat numai ceea ce apare la televiziune, politica constă în a avea controlul asupra acesteia.

Faptul că în patru regiuni sudice din Italia 30 la sută din cetăţeni sunt la bunul plac al organizaţiilor mafiote, cu alte cuvinte faptul că într'o treime din ţară democraţia este o aparenţă fără substanţă, apare ceva firesc. Informaţia pe care o dă lanterna magică este o adevărată schizofrenie. În fiecare zi televiziunea arată din abundenţă imagini cu delicte mafiote, morţi ucişi de andragheta (mafia calabreză), speculaţii dezonorante ale camorrei (mafia napoletană) fără a se opri nici măcar o clipă pentru a înţelege, a explica, a lua act că se trăieşte într'o lume fără legi, într'o absenţă haotică a statului.

Un politolog american a scris că democraţia în America *"este forma de guvernare cea mai avansată care se poate cumpăra"*. Populismul reflectă produsele televizate de cel mai mare succes: cele în care copii abandonaţi de părinţi, soţii repudiate de soţi egoişti se regăsesc după 20 de ani, se îmbrăţişează, plâng şi înduioşează auditoriul prezent în platou, chiar dacă este vorba de un rol în întregime al săracilor, plătiţi pentru a înşela alţi săraci pentru a-i trimite să doarmă în pace cu sărăcia lor.

Se spunea în urmă cu nişte ani că America era ţara care oglindea ceea ce noi europenii urma să devenim peste 15 sau 20 de ani. Televiziunea a scurtat timpul, suntem aproape acelaşi lucru. Toţi putând fi cumpăraţi de politica-afacere, conchide criticul Giorgio Bocca.

ROMÂNIA BOLNAVĂ

Urmare din pag. 1

Cum a transpirat aşadar mesajul, dacă e-mailul împricinat e autentic? Să fi fost pus şi Radu Călin Cristea sub supravegherea Serviciilor Secrete? În condiţiile date, nimic din nefericire nu poate exclude această ipoteză, deşi e posibil ca întregul scandal să nu fie până la urmă decât consecinţa unor orgolii inflamate, a unor vanităţi umflate sau, mai probabil, a unor indiscreţii involuntare. O furtună, deci, într'un pahar cu apă nedat pe gât de un ziarist care numai infatuat nu pare a fi?

Clar e că problema nu e nici Traian Băsescu, nici consilierii săi şi cu atât mai puţin Radu Călin Cristea, care s'a declarat şocat şi a susţinut poziţia Preşedintelui chiar dacă nu se înţelege de ce anumite chestiuni delicate se dezbat în mesaje electronice, nicicând la adăpost de cooperativa ochiul şi urechea. E limpede, concomitent, că România continuă să fie bolnavă. Şi că leacul în care Românii şi-au investit toate speranţele prin alegerile din toamna anului trecut întârzie să funcţioneze. Tămăduirea n'o poate aduce decât reforma democratică profundă, lupta la sânge împotriva corupţiei şi îndepărtarea din posturi cheie a reprezentanţilor mafiei securisto-nomenclaturiste care a dominat şi blocat România postceauşistă din 1990 încoace.

Preşedintele a promis o restructurare de amploare şi nimic nu indică deocamdată că Traian Băsescu şi-ar fi abandonat intenţia de a-şi asuma sarcina imensă şi stringentă de a curăţa în fine grajdurile lui Augias. Dar herculeana misiune e în pericol. Câtă vreme pârghiile unor instituţii publice de interes strategic, precum televiziunea publică, ori Serviciile Secrete rămân la cheremul unor clienţi aserviţi intereselor fostului partid-stat.

Dată fiind jalnica prestaţie, una eminamente antidemocratică, a TVR şi a postului de radio public, care s'au pliat total, înainte de alegeri, intereselor puterii pesediste, e firesc ca soarta lor să intre în atenţia Preşedintelui. La fel de normal e ca Băsescu s'o discute cu experţi pricepuţi şi onesti precum Radu Călin Cristea. Ori ca Preşedintele să caute un înlocuitor mai apt să conducă Serviciile Secrete indiferent cât de utile s'ar fi dovedit ele în lupta antiteroristă, şi câtă satisfacţie ar fi iscat SRI-ul peste ocean.

Credibilitatea şi legitimitatea unică de care se bucură şeful Statului nu-i dau dreptul, firesţe, să adopte măsuri situate în afara legalităţii. Democraţia nu se poate construi cu mijloace opuse ei. Dar pentru ca sultanismul şi imixţiunile politice ilegale să dispară e nevoie de un măturoi de fier. Traian Băsescu are nu doar dreptul, ci, dată fiind voinţa naţiunii exprimată net în alegeri are chiar datoria de a se folosi la maximum de prerogativele sale executive permise de Constituţie pentru a edifica instituţii publice puternice şi legitime. Altminteri Preşedintele ar împărtăşi până la urmă eşecul lamentabil al unui Emil Constantinescu, ajuns, după 4 ani de mandat să admită ruşinat că l-au învins *"structurile"*.

Naufragiul, şi în acest caz, n'ar fi doar al actualului şef al Statului, ci, mult mai grav, al României. Deocamdată Preşedintele e mult prea singur. Atacurile în trombă împotriva lui urmăresc tocmai scopul de a menţine Preşedinţia izolată de celelalte instituţii publice, de puterea judecătorească, legislativă şi de cea guvernamentală, de a-l lega pe Băsescu la mâini şi la picioare şi de a salvgarda astfel statul mafiot creat înlăuntrul statului românesc. Dacă până acum i se poate reproşa Preşedintelui cu adevărat vreo eroare gravă de calcul, e necontracarara din capul locului a acestei scheme de atac, în speţă reticenţa inexplicabilă din debutul său de mandat de a decreta alegeri anticipate. Doar ele ar fi mântuit Parlamentul şi Guvernul de riscul oricărui şantaj, ducând la constituirea unui for legislativ şi a unui Cabinet deopotrivă autentic reprezentative, credibile şi capabile să susţină cursul prezidenţial al înnoirii ţării.

"Radio Deutsche Welle"

INTERVIU CU PREŞEDINTELE TRAIAN BĂSESCU

Traian Băsescu nu se abate dela ideea Preşedintelui jucător. Vrea anticipate şi spune că Premierul Tăriceanu le va accepta pentrucă înţelege interesul naţional. Critică show-ul arestărilor televizate, cerând măsuri mai consistente anticorupţie. După care intră şi în măruntaiele PD şi tranşează criza, ameninţându-l pe Cozmin Guşă că nu va rămâne în PD dacă nu respectă legile acestuia.

Peste şase luni discutăm de şefii serviciilor secrete

J.N. - Când o să schimbaţi şefii serviciilor?

T.B. - Intră în modul de lucru al Preşedintelui, nu-i momentul să discutăm acum. Eu am dat tuturor structurilor statului şase luni, timp în care le analizez eficienţa şi mi se pare corect aşa.

J.N. - De ce aţi ales să staţi în biroul lui Ceauşescu?

T.B. - Eu cred că stau în biroul în care a stat Talpeş, în care a stat Rodica Stănoiu, deci aceştia au fost locatarii de după Revoluţie. Ceauşescu vă pot spune că nu a stat niciodată în acest birou.

Când am văzut că stau în dormitorul apartamentului lui Ceauşescu – acolo era biroul Preşedintelui –, am spus *"Domn'e, mi se pare mai jignitor să stai într'un spaţiu care a fost destinat să fie dormitor decât să stai într'unul destinat biroului"*.

J.N. - V'aţi întâlnit vreodată cu Ceauşescu?

T.B. - Da, a fost la bordul navei Biruinţa înainte să fie recepţionată nava.

J.N. - Ce zicea? Ce dialog aţi avut?

T.B. - Despre navă... M'am şi plâns şi la Ceauşescu, şi la Dăscălescu de cât de proaste erau unele echipamente.

J.N. - Spuneţi-mi, apropo de birou, personalul dela Cotroceni are tot un termen de graţie de şase luni?

T.B. - Da, în mod sigur. Am avut exigenţa că aceia numiţi politic, consilieri prezidenţiali şi de stat, să îşi vadă de drum şi instalez treptat noua echipă. În ceea ce priveşte funcţionarii publici, a fost o opţiune şi au fost întrebaţi. Iar altora nu le-am primit angajamentul de loialitate faţă de Preşedinte şi ne-am despărţit în condiţii amiabile.

J.N. - De ce nu aţi numit încă un şef al Administraţiei Prezidenţiale?

T.B. - Pentrucă vreau să modific schema Preşedinţiei. Consilierul pentru Securitate naţională trebue să fie unul, iar şeful Administraţiei, altul. Şi nu vă ascund că intenţionez să desemnez un consilier prezidenţial pentru Uniunea Europeană şi unul pentru relaţia Statele Unite–Marea Britanie.

Este o relaţie specială, care este în interesul nostru naţional să o construim şi o voi construi.

J.N. - Ce va face România în cazul unui conflict armat între Transnistria şi Moldova? Smirnov tot detaşează trupe...

T.B. - Conflictul transnistrean nu este un conflict care să aibă soluţii militare, vă garantez că nu are. El nu poate avea decât soluţii politice, negociate, şi este un conflict în care România ar trebui să fie parte a găsirii soluţiilor diplomatice, politice, de ieşire din el şi de stingere definitivă.

J.N. - Dar cu Moldova ce gând aveţi? Că pare, din tot ceea ce faceţi, că vă gândiţi ca Moldova, la un moment dat, să revină la trupul ţării.

T.B. - Să se integreze în Uniunea Europeană.

J.N. - Şi, nemaifiind graniţe, să facă parte din România.

T.B. - Din Uniunea Europeană. Sigur, am o obligaţie... Sunt şeful Statului român. Parte din poporul român este în Moldova. Suntem un popor în două state independente.

J.N. - Dl. Preşedinte, pare că pentru prima dată Bucureştiul a luat sub aripa sa foarte ferm Chişinăul. V'aţi dus la Blair, i-aţi cerut sprijin pentru integrarea Moldovei...

T.B. - Da. Şi mă voi duce la Moscova şi voi vorbi, printre altele, şi despre Moldova...

J.N. - Revenind în ţară... Alianţa are acum peste 60%...

T.B. - Să nu ne amăgim.

J.N. - Când vreţi anticipatele? Pe cât să fie?

T.B. - Eu sunt fără rezerve un susţinător al anticipatelor. Şi vreau să ieşim şi din povestea *"Instabilitate..."* Anticipatele sunt mecanism democratic care nu întârzie nimic. Partidele şi-ar vedea de treaba lor într'o scurtă campanie, Guvernul îşi vede de treaba lui în îndeplinirea calendarului negociat cu UE. Deci, nu văd nici o nenorocire în alegerile anticipate. Sigur, Preşedintele este extrem de puternic, din acest punct de vedere, la desemnarea primului Guvern. Pe urmă, trebuie să fie în bună înţelegere cu Premierul pe această temă. Vom vedea.

J.N. - Odată ajunşi la guvernare, foştilor D-voastră colegi cred că le va fi destul de greu să îşi doarească anticipate. La fel şi parlamentarii. Cum vedeţi ieşirea din această instabilitate?

T.B. - Nu, nu instabilitatea este principalul motiv. Principalul motiv este posibilitatea de a face rapid programul la care s'a angajat Alianţa, pentrucă din punctul de vedere al stabilităţii, vă asigur că în momentul ăsta Guvernul are o stabilitate extraordinară, pentrucă nici un partid nu vrea alegeri anticipate.

Nu veţi vedea moţiuni de cenzură, va fi mai mult scandal pe critica Guvernului, dar o acţiune hotărâtă de invalidare a Guvernului nu va exista în Parlament. Mie mi se pare însă – şi acesta a fost cel mai prost semn –, nu voi face un secret din faptul că m'am implicat foarte mult în formarea primului Guvern, m'am implicat pentrucă am vrut să se facă rapid şi s'a făcut rapid.

În momentul în care, în baza prevederilor constituţionale, nu m'am mai implicat în negocierea repartizării funcţiilor de secretari de stat, de şefi de agenţii, lucrurile au arătat că partidele pierd prea multă vreme în acest proces. Reţinerea mea este dacă nu cumva guvernarea riscă să nu mai aibă coerenţă ca urmare a participării la guvernare şi a altor partide decât Alianţa.

Şi, în faţa acestui risc, va trebui să discut foarte serios cu Premierul Tăriceanu, pentrucă această guvernare nu are voie să eşueze. Nu pentrucă ar fi păcat de politicieni. Ar fi păcat de România. Este un moment extrem de important politic.

J.N. - Şi dacă Tăriceanu nu vrea? E preşedinte PNL, e Prim-ministru, de ce un om în situaţia lui ar vrea anticipate?

T.B. - Pentrucă în mod cert Călin Popescu Tăriceanu are capacitatea de a pune interesul naţional deasupra interesului personal.

J.N. - Cum veţi rezolva problema constituţional? Prin demisia Guvernului?

T.B. - Sigur. Doar că este nevoie să fie repetată.

J.N. - S'a vorbit despre numirea lui Dorel Sandor la Cotroceni. Îl aveţi în vedere pentru şefia Administraţiei Prezidenţiale sau pentru consilier pe Securitate?

T.B. - Sigur că am în vedere mai mulţi oameni, nu doar pe Dorel Sandor, pentrucă până la urmă, orice s'ar spune, sunt oameni cu care ai câştigat, deci au fost buni să câştige alegerile. Am în vedere varianta Sandor, deocamdată nu s'a hotărît el.

J.N. - Ce vi se pare că s'a făcut până acum contra corupţiei?

T.B. - O să fiu foarte sincer: până acum nu observ progrese semnificative. Eu vreau să se termine cu showurile televizate...

J.N. - Cu arestările cu camere de luat vederi şi cu mascaţi.

T.B. - Da. Pe de altă parte, se spune *"Presa vrea să ştie"*. Da, dar cineva informează presa şi tot facem poze. Pozăm oameni în faţa emblemei Parchetului, a Poliţiei...

Şi aş vrea să se treacă de faza celor care au fost direct implicaţi, pentrucă nu o să mă poată convinge nimeni că la Craiova s'a putut crea clanul Genică Boiercă, despre care se spune că ar controla tot, fără să ştie Poliţia şi fără ca poliţistul să fie protejat de oameni politici. Pentrucă altfel îl schimbă cineva până atunci.

J.N. - Credeţi că există foarte multe locuri din acestea în care mafia locală înseamnă autorităţi publice, Poliţie, Parchet?

T.B. - Inclusiv până la centru. Şi acesta este testul instituţiilor. Eu le-am dat şase luni şi nu sunt un om care să îşi facă iluzii că Poliţia, Parchetul, judecătorii nu sunt atinşi de cangrena corupţiei. Dar peste şase luni tragem linie. Şi pot să vă spun că nu trebue să se simtă nimeni confortabil – *"Sunt inamovil pentru 12 ani, corupt, necorupt"*. Sau *"Pe noi nu ne poate schimba decât Consiliul Superior al Magistraturii"*. Uitaţi-vă la structura Consiliului Superior al Magistraturii, este cangrenată. Nimeni să nu-şi facă iluzii că e protejat de lege.

J.N. - Veţi sta cinci ani la Cotroceni?

T.B. - Zece.

J.N. - Nu, spuneţi-mi mai întâi de ăştia cinci, vedem după aceea.

T.B. - Zece.

J.N. - V'aţi propus un dublu mandat, după care vă retrageţi din politică?

T.B. - Păi, am 53 de ani acum, la 63 este bine să ieşi.

UNDE ZBOARĂ VULTURII, CÂINII N'AJUNG NICIODATĂ

Valeriu NEŞTIAN

Pe un ton limpede şi hotărît, Dl. Traian Băsescu, după alegerea sa ca Preşedinte, a spus că vrea *"o Românie a Românilor"*. Afirmaţie întărită cu prilejul Anului nou, când s'a pronunţat pentru *"o Românie puternică, mândră, respectată în toată lumea"*; şi la 24 Ianuarie, în Iaşi, atunci când a atras atenţia că nu poate exista un Ştefan cel Mare jumătate Moldovean şi jumătate Român... Plăcută şi bună impresie au făcut desigur oricărui conaţional, lipsit de prejudecăţi, aceste meritate şi nădăjduitoare cuvinte, a căror punere în practică e sever necesară celor prezenţi şi viitori!

Altminteri, controversatul laitmotiv *"România a Românilor"*, bunăoară, în înţeles optim, a fost lansat încă din anul 1906 de Nicolae Iorga, odată cu înfiinţarea *"Fraţiei bunilor Români"*, devenită, apoi, *"Liga bunilor Români"*, care, la 23-24 Aprilie 1910, fu transformată în **Partidul Naţionalist-Democrat** (ce-a fuzionat în 1925 cu **Partidul Naţional**). Contingenţe istorice, prin natura lor dialectică, au expus anumitor deteriorări şi excese acest **cuvânt de ordine**, neagresiv, nenociv, **constructiv, creator**. El s'a distilat într'o frază în curs de rostire. **În curs**, nu prin mulţimea şi însemnătatea politică a acelora care-l înfăţişează, ci prin **sugestia exercitată de sensul ei superior**. Sens nou al românismului *"furişat"* în gândul şi în faptă multor personalităţi şi oameni *"de rând"*, chiar fără ca aceştia să-şi dea seama. Căci românismul este în atmosfera ţării, este o tentaţie (alternativă?) pe care-o întinde viitorul, orişicât ar părea de surprinzătoare statisticeşte această afirmaţie. Datoria adevăraţilor naţionalişti de astăzi, evident, nu e să revină pur şi simplu la trecut. Deoarece continuitate nu înseamnă uniformitate, aşacum o renaştere nu-i o înapoiere spre ceea ce-a fost...! În firea sufletului românesc este adânc înrădăcinată **credinţa într'o ordine spirituală**, în Dumnezeul ceresc. De data asta însă, coreligionarii noştri cuvinese a se simţi şi datori să impună soluţii şi efort eficace pentru pregătirea şi pentru înfăptuirea concretă a rânduielilor de deasupra timpului. **Obligaţia noastră nu mai trebue a se mărgini în a crede în românism, şcoală a energiei naţionale şi europene** (neiluzioniste şi nedecepţioniste). A se trece mai departe, la acţiune! De altfel, turmele de oi care se aruncă prin imitaţie în apă şi se îneacă, nu fac nici un sacrificiu, fiindcă ele nu ştiu ce fac... Iară la un drum pe întuneric, un foc aprins nu poate decât să te încălzească; de luminat te luminează raza stelei (a minţii) care scânteie în lumea rece a albastrului ceresc.

Oare câţi sunt actualmente cei convinşi de calităţile (şi defectele!) valorificabile ale Neamului nostru? Ca **autentici** naţionalişti români nu credem că mai sunt aşa de huliţi adepţii altor ideologii/ doctrine/ mişcări politice. O sumară incursiune în dimensiunea românească a industriei urii, falsului, sângeroasei războinări, e plină de dificultăţi şi riscuri... De exemplu, Barbu Catargiu, şeful primului guvern unitor al României, n'a fost asasinat, în anul 1862, de legionari! Nu naţionaliştii *"extremişti"* au ucis mii de ţărani răsculaţi la 1907, nici pe muncitorii greviştii din 1920 ori din Ianuarie-Februarie 1933. Pătimaşii, vrăjmaşii interesaţi ai românismului creştin, acei supuşi procesului de *"brain-washing"*, democraţii puri şi duri pot azi susţine că înainte de 1944 nu existau închisori şi lagăre pentru adversari politici radicali ai Puterii? În 1933-1934, din raţiuni în principal electorale, fură întemniţaţi peste 10.000 de Români (politic şi moral) verticali. Dar miile din perioada dictaturii carliste (acum trecută cu vederea!)? Dar oribilele genocide din Noaptea Sf. Andrei 1938 şi dela echinocţiul negru din toamna lui 1939? Dar lagărele *"rezervate"* Românilor verzi în Germania hitleristă? **Tăcere cvasi-generală! De ce oare?** Şi, mă rog, **cui prodest?**

Isteria concentraţionară marchează fără îndoială noi *"unde de şoc"* imediat după 23 August 1944, de îndată ce în conducerea aparatului politico-administrativ şi represiv al ţării subjugate bolşevismului pătrund muscali şi elemente alogene (Unguri, Evrei, Ţigani). Apogeul gulagului *"clasic"* roşu fiind atins în sângerosul deceniu al 6-lea, când din 4-5 familii româneşti, una avea un arestat, deportat, dislocat, ucis în detenţie politică.

Proaspătul Preşedinte Băsescu a vizitat la început de mandat Auschwitz-ul. **Oportună, necesară deplasare**, în condiţiile în care holocaustul e o temă fierbinte încă în lumea euroatlantică. Având acest precedent onorabil, e de aşteptat ca el (şi noul Premier) să treacă foarte curând - chiar dacă un Putin sau Voronin n'au făcut-o la ei acasă! - pe la Aiud, Gherla, Piteşti, Sighet, pe la foste lagăre româneşti dela Canal, minele maramureşene, Delta Dunării etc. După *"baia"* auschwitziană, o asemenea întreprindere sobră ar putea preveni o nouă exterminare a românimii!

NU UITAŢI!
PLĂTIŢI ABONAMENTUL
LA CUVÂNTUL ROMÂNESC

COMMON SENSE Automotive Inc.
General Repairs to All Makes & Models

John (Ion) Moran

- Maşini la mâna a doua pe gustul dvs.
- Reparaţii generale la toate modelele
- Certificare tehnică
- Specialişti în aer condiţionat, în partea electrică şi electronică, fuel injection

Tel: 905 545 1331
Toll Free: 1 866 863 5714

Program: Luni-Vineri: 8.30-18.00
Sâmbătă: 8.30-13.00

702 King Street East, Hamilton, Ont. L8K 1T3

ANATOMIA UNEI MISTIFICĂRI: DOCUMENTARUL ARTISTIC "TRIANON"

Dr. Silviu COSTACHIE, Ph.D.

Când scriu aceste rânduri, ecourile unui eveniment mediatic ce a avut loc Miercuri, 9 Februarie, încă mai se aud în minţile, sufletele şi inimile tuturor Românilor. Anunţat cu câteva zile înainte, acest eveniment nu părea că va atrage atenţia în mod deosebit asupra lui: o simplă vizionare a unui film cu un titlu aproape banal, Trianon, urmată de o discuţie pe marginea lui, probabil desfăşurată de oameni care ar fi trebuit să comenteze filmul şi nu evenimentele prezentate. Pentru cei ce cunosc semnificaţia istorică şi politică a Trianonului, filmul părea să trezească oarece atenţie, însă pentru marea majoritate a populaţiei României, acesta nu era decât un film interzis în Ungaria.

Românii şi toţi cei care au deschis televizorul la ora 20.15 au avut ocazia să vadă versiunea de 2 ore a unui film, care în întregul său, durează nu mai puţin de 15 ore! M'am aşezat comod în fotoliu şi mi-am aţintit atenţia spre ecranul televizorului. Două ore am privit înmărmurit şi amuţit de stupefacţie spectacolul pe care ilustrul regizor l-a orchestrat pentru spectatorii săi. Două ore am urmărit cuvânt cu cuvânt traducerea ce a însoţit imaginile, am ascultat muzica şi cântecele patriotice maghiare, poeziile recitate de actori cu o dicţie şi o intonaţie fără cusur. Un adevărat spectacol în care ideea de bază a filmului străbate dela un capăt la altul toate imaginile şi sunetele care compun acest film: *"poporul maghiar a suferit o imensă şi zguduitoare nedreptate! Ungariei i s'a furat mai mult de 2/3 din teritoriul său naţional! Trebue să îndreptăm acest lucru! Trebue să facem totul pentru ca nedreptatea istorică suferită de Unguri să fie rectificată!"*... şi multe astfel de gânduri puse pe versuri sau note muzicale, care mai de care mai înduioşătoare şi mai gravă decât celelalte.

Pentru omul de pe stradă, fără ştiinţa istoriei sau a politicii, acest film poate părea la un moment dat o dramă artistică, cu accente teatrale, ce-i drept bine regizate şi aranjate într'un tot unitar. Aşa ar părea unui om simplu, la prima vedere... În spatele acestei *"drame artistice"* sau chiar documentar artistic (deşi e cam mult spus...) există, totuşi, enorm de multe scene şi acte ce depăşesc - de departe - sfera teatralului. Îmi vine greu să încep o oarecare analiză a acestui film, sau mai bine spus a urmărilor pe care difuzarea acestui film a avut-o Miercuri seara. Îmi vine greu pentrucă la fel ca într'o profundă criză de schizofrenie, oricărui doctor îi vine greu să schiţeze profilul pacientului. Boala este atât de profundă şi de înrădăcinată în mintea pacientului încât la un moment dat ai impresia că însăşi realitatea este transformată de nebunia acestuia...

Şi totuşi... Ce am văzut pe ecranul televizorului? Un film care nu reprezintă altceva decât suportul unei idei: Trianonul a fost o greşeală! Această idee este prezentată încă dela primele imagini. Un actor drăguţ, cu o dicţie superbă, recită versuri ce înfăţişează durerea suferită de poporul maghiar. Ungaria a pierdut teritoriul său pe care îl stăpânea de o mie de ani! Sufletul ei a fost ciuntit, trupul ei a fost schilodit! Aceasta este realitatea, aceasta a fost realitatea în 1920! Nu trebue să uităm niciodată Trianonul! Trebue să facem totul ca să *"reparăm"* această nedreptate! Stupefiant, nu? Stupefiant, pentru orice om cu minte la cap, pentru orice om care încearcă măcar să înţeleagă vremurile şi istoria Transilvaniei şi a poporului Român. Stupefiant pentru orice om, indiferent că este Român sau Maghiar, care doreşte să se spună adevărul. Stupefiant pentru orice om care acceptă să gândească şi să înţeleagă realităţile de acum 85 de ani. Însă NU stupefiant pentru cei ce construiesc realităţi din păreri proprii, din gânduri personale despre fapte şi întâmplări ce s'au desfăşurat în istorie. Şi regizorul acestui film a demonstrat cu prisosinţă că se încadrează în această ultimă categorie. De ce? Pentru simplul fapt că istoria nu este făcută din păreri personale şi nu poate fi interpretată aşa cum vor unii, după *"chipul şi asemănarea lor"*...

Dacă istoricii pot discuta şi comenta pe marginea diferitelor momente ale acestui eveniment, realitatea rămâne totuşi una nedeformabilă şi neinterpretabilă, unică şi nerepetabilă. Ceea ce *"uită"* să ne spună distinsul regizor, ceea ce *"uită"* domnia sa să ne prezinte în film este tocmai esenţa acestui moment istoric consemnat la Trianon în 1920. Fără a ţine cont de această esenţă, Trianonul nu este altceva decât o întâlnire între diplomaţi în urma căreia a rezultat trasarea unor noi graniţe. Şi totuşi, Trianonul a fost şi este cu totul şi cu totul altceva! Diferenţa este atât de mare, încât ar trebui sute şi sute de pagini pentru a explica aceste realităţi.

În primul rând Trianonul nu a fost un tratat prin care Ungaria a pierdut, pe lângă alte teritorii, şi Transilvania. A afirma acest lucru demonstrează că ori nu se cunoaşte istoria ori nu se doreşte cunoaşterea ei. Trianonul a fost rezultatul unor evoluţii, deosebit de complexe, rezultatul unui proces profund de emancipare a conştiinţei naţionale a popoarelor subjugate prin dualismul austro-ungar. A afirma că Trianonul a fost un tratat care a îndurerat şi nedreptăţit Ungaria echivalează cu una dintre cele mai mari mistificări ale istoriei moderne.

Se uită că Imperiul Austro-Ungar era nimic altceva decât o construcţie artificială multi-etnică, multi-culturală, care îngloba în mod forţat mai multe naţiuni ce-şi doreau cu ardoare independenţa şi identitatea lor proprie în afara acestui *"mamut"* politic menit a le subjuga şi înfrânge aspiraţiile proprii naţionale. Se uită acum, la fel cum s'a uitat şi de-a lungul perioadei interbelice, faptul că asuprirea naţională, politica de deznaţionalizare suferită de aceste naţiuni înglobate forţat în Imperiu, nu putea dura la nesfârşit, şi că popoarele au dreptul lor fundamental la libertate, indiferent sub ce jug s'ar afla. Mai devreme sau mai târziu popoarele vor scutura acest jug şi vor aspira la libertate, ceea ce s'a şi întâmplat. Dar aceste lucruri par a *"scăpa"* regizorului şi subiecţilor prezenţi în film, unii dintre ei intelectuali maghiari de marcă ai zilelor noastre, chiar şi membri ai Academiei maghiare. Şocant este faptul că astfel de comentarii se bazează pe o serie de idei de mult caduce în istoria teritoriilor transilvănene, acceptată chiar la nivel european. Deşi în cadrul filmului nu se comentează o problemă fundamentală, aceea a primordialităţii poporului român pe teritoriile în cauză, în subsidiar, printre rânduri, se poate citi o contestare virulentă a acestor realităţi demonstrate de atâtea ori prin documente şi mărturii de netăgăduit. Probabil, în opinia regizorului şi a realizatorilor acestui film, istoria Transilvaniei începe cam pe la anul 1.100, odată cu cucerirea acestor teritorii de către Maghiari. Uităm, sau ignorăm faptul, că pe aceste teritorii ce au constituit inima vetrei etnice româneşti, a existat o populaţie stabilă, permanentă şi cu o continuitate fără de cusur, încă din vremea cuceririi romane şi chiar cu mult înainte. Să fi uitat cumva distinsul regizor că Transilvania a fost locuită de Daci încă din secolele VIII-V î.Hr., pe vremea când Maghiarii nici nu existau măcar în istorie? Să fi uitat distinsul regizor faptul că odată cu retragerea aureliană dela 271 pe teritoriul Transilvaniei a rămas o populaţie Dacă romanizată, cu o profundă viaţă rurală, intens legată de aceste teritorii, prin activităţile şi viaţa sa de zi cu zi? Să fi uitat oare distinsul regizor, şi chiar impunătorul istoric care l-a însoţit la întâlnirea din studiourile Antenei 1 ce a urmat difuzării filmului, istoric de marcă, rector şi decan de instituţii universitare maghiare, dar care încă nu şi-a susţinut doctoratul (ca să vezi că în Ungaria poţi fi rector sau decan şi fără să fi Doctor în ştiinţe!!!), că primele formaţiuni politice pe teritoriul Transilvaniei au apărut cu circa 300 de ani înainte de sosirea Maghiarilor pe aceste meleaguri? Sau oare istoria poate fi *"modelată"* conform dorinţelor şi intereselor domniilor lor?...

Este şocant, mai ales pentru un om de ştiinţă, şi încă unul cu un doctorat în domeniul minorităţilor din România, cum este cazul subsemnatului, să vadă câtă minciună şi cât neadevăr se poate exprima chiar şi pe celuloid...

E necesar să-i amintească cineva distinsului regizor, dar mai ales istoricului menţionat mai sus, faptul că la mijlocul secolului X, între Oradea, Gilău, Moigrad şi Sighet exista şi funcţiona Ducatul de Bihor, formaţiune politică pur românească, care nu avea nici o legătură cu autoritatea maghiară? Se uită oare, că tot în secolul X, partea centrală a Transilvaniei până la Sud de Târgu Mureş, constituia Ducatul lui Gelu, iar actualul Banat şi întreaga Câmpie de Vest erau stăpânite de Glad, mare duce valah? Uităm oare, că după instaurarea autorităţii maghiare în Transilvania instituţia voievodatului se menţine, documentele amintind la începutul secolului XII de o serie întreagă de voievozi autonomi valahi ai Transilvaniei? Însăşi regele ungar Coloman I, la 1103-1113 recunoaşte statutul voievozilor transilvăneni şi dreptul lor de stăpânire asupra pământurilor lor, cât şi dreptul de judecată şi conducere a oştirii. Este absurd să ţinem aici o lecţie de istorie reală, dela care distinşii invitaţi maghiari ai emisiunii amintite probabil au lipsit... sau poatecă în şcolile maghiare, la universităţile din Budapesta se predă o cu totul altă istorie, în care milioane de Români au plecat peste noapte din Transilvania lăsând aceste teritorii la cheremul Maghiarilor, care au stăpânit în linişte timp de 1.000 de ani acest spaţiu... teorie pe care parcă am mai auzit-o undeva...

Mai mult, la discuţiile care au urmat difuzării filmului, distinsul regizor comenta faptul că statisticile enumerate de Români mint (cele referitoare la ponderea Maghiarilor) şi că nu contează faptul că în perioada 1868-1918 în Transilvania Ungurii şi Secuii formau o minoritate de abia 600.000 persoane, pe când numai Românii reprezentau mai mult de 1.500.000 persoane. Personal pot să înţeleg acţiunea regizorului şi impulsul care l-a determinat la o astfel de întreprindere, însă din păcate, realitatea a fost cu totul alta faţă de ceea ce ne prezintă domnia sa în film. Spectatorul care urmăreşte cele două ore cât ţine forma *"constrânsă"* a întregului film, rămâne cu ideea că teritoriul Transilvaniei a fost un teritoriu aparţinând Ungariei de când lumea şi că actul constituirii României Mari în urma unirii dela 1 Decembrie 1918 a fost nimic altceva decât un joc al soartei şi un ajutor al marilor puteri ale vremii, Anglia, Franţa, dar şi Rusia proaspăt comunistă şi Germania. Interesant este faptul că regizorul înaintează ideea că dacă Trianonul nu ar fi existat şi Ungaria Mare nu ar fi pierdut teritoriile înstrăinate în 1918, cel de-al II-lea Război Mondial nu s-ar fi produs! După cum se vede, în mintea şi opinia celor doi invitaţi maghiari din emisiune, dorinţa de libertate a popoarelor subjugate de dualismul austro-ungar nu contează deloc! Este ca şi cum un gospodar, care şi-a ridicat propria casă prin muncă şi sudoare, şi-a întemeiat o familie şi şi-a dus viaţa cinstit pe ogorul său ani la rând, este vizitat într'o bună zi de un străin care se stabileşte lângă casa lui, ridicându-şi propria gospodărie gard în gard cu primul. Într'o bună zi, noul sosit, mai puternic, mai musculos şi mai bătăuş, intră peste gospodarul nostru, îi ocupă o cameră şi se instalează bine mersi, lăsându-şi în casa lui iniţială copiii şi rudele de sânge. Acest vizitator, începe să trăiască în camera ocupata an după an, iar când gospodarul nostru, printr'un complex de împrejurări, reuşeşte să-l gonească acasă la el, dincolo de gard, eliberând camera ocupată abuziv, bătăuşul nostru începe să plângă şi să se vaite ce mare nedreptate i s'a făcut! În linii mari cam aşa stă şi situaţia cu acest tratat mult plâns şi jeluit de actorii din filmul prezentat Miercuri seara. Nu contează faptul că în Transilvania anului 1920, la momentul semnării tratatului, doar 34% din totalul populaţiei provinciei erau Maghiari, nu contează faptul că până în acel moment românii nu beneficiaseră de aproape nici un drept colectiv ca etnie de sine stătătoare, ca să nu mai vorbim de recunoaşterea statutului de naţiune... singurul lucru care contează este faptul că efectele tratatului trebuiesc *„îndreptate"*! Cu alte cuvinte *„trebue să facem orice pentru ca această greşeală să fie îndreptată"* (aşa cum frumos se exprima un actor în film...). Oare la ce s'a gândit regizorul filmului când a ales această frază? Ce ne aşteaptă oare în viitor? La conferinţa de presă care a urmat a doua zi, conferinţă ţinută de cei doi invitaţi din Ungaria, unul din ziariştii români prezenţi a întrebat cum rămâne cu paralela între drepturile Românilor din Ungaria şi a Ungurilor din România. Întrebarea este oricum derizorie, pentrucă o astfel de paralelă nu se poate trage. Dacă Românii din Ungaria ar beneficia măcar de 1% din drepturile Ungurilor din România, atunci situaţia ar fi cu totul alta. Din păcate suntem încă departe chiar şi de o astfel de situaţie... nici măcar 1%! Dar asta nu este vina Maghiarilor, ci a noastră, a Românilor, atât a celor din ţară cât şi a celor din Diasporă, pentrucă de multe ori uităm, datorită problemelor existenţiale de zi cu zi, că există fraţi de sânge şi în afara graniţelor ţării, fraţi care suferă nedreptăţi în fiecare zi şi de care nimeni nu îşi mai aduce aminte! Aşa cum a spus profesorul Dima în prefaţa unei recente cărţi, *„dacă Românii nu se preocupă azi de soarta lor, s'ar putea ca mâine să se trezească împrăştiaţi prin toată lumea şi să uite că a existat cândva o Românie care se întindea dela Nistru pân' la Tisa!"* Un astfel de film trebue să ne aducă aminte în permanenţă că nu este de ajuns să redobândeşti un teritoriu naţional ci trebue să lupţi în permanenţă pentru a-l menţine şi a-l întări în structura teritorială a ţării. În ciuda comentariilor făcute cu extrem de mult bun simţ de către invitaţii din partea română (jurnaliştii Cristian Tudor Popescu, Emil Hurezeanu şi Ion Cristoiu), discuţiile care au urmat vizionării filmului au suferit de o mare hibă: nimeni, nici un invitat, nu a adus în discuţie principiul anteriorităţii. Fără a definii corect acest punct de reper absolut necesar analizei unei astfel de situaţii, orice demers legat de raporturile româno-maghiare este sortit eşecului. Faptul că filmul nici măcar nu pune în discuţie al cui a fost teritoriul transilvănean, nu poate decât să ne întărească ideea că autorii, regizorul şi producătorul, consideră a priorii faptul că acest teritoriu, aşa cum am mai spus, esenţa vetrei de etnogeneză românească, a fost parte a Regatului Maghiar. Ori, în aceste condiţii, toată discuţia referitoare la film şi la dezbaterea ulterioară devine desuetă...

Din acest punct de vedere, în aceste condiţii, în care autorii maghiari nu iau în consideraţie statutul Transilvaniei în raport cu spaţiul românesc, este aproape imposibil să desfăşori un dialog corect şi elevat cu persoanele amintite. Neluând în consideraţie apartenenţa teritorială reală a Transilvaniei, afirmaţiile cuprinse în film, versurile şi lirica aleasă de regizor să însoţească imaginile prezentate, devin viabile şi credibile! Privind filmul avem, astfel, impresia că asistăm la un science-fiction de tip horror, în care criminalii nevăzuţi, binenţeles Românii, au ucis persoanaul pozitiv, fără să apară nici măcar într'o singură secvenţă. Se sugerează, astfel, privitorului, că forţe malefice reprezentate de Români şi de aliaţii săi (în special Franţa şi Anglia) au uneltit pentru distrugerea *"pozitivului şi beneficului"* Imperiu Austro-Ungar. Nu se spune, însă, nici un cuvânt despre soarta Românilor, Cehilor, Slovacilor, Sârbilor etc. care trăiau

Continuare în pag. 7

DEFICITUL DE CONT CURENT A SCĂPAT DE SUB CONTROL

Deteriorarea-şoc a deficitului de cont curent pe anul 2004

Ana BADEA

Surse apropiate negocierilor cu FMI, citate de *Reuters* au declarat că deficitul s'a lărgit la nu mai puţin de 8,2% din PIB, conform estimărilor bazate pe o nouă metodologie de calcul, respectiv la circa 7% după vechiul sistem de calcul.

Marele vinovat nu poate fi decât deficitul balanţei comerciale, care a explodat în Decembrie la peste un miliard de euro. Pe întreg anul 2004, România a înregistrat un deficit comercial record de 7,34 mld. euro, în condiţiile în care acesta deţine cea mai mare pondere în deficitul de cont curent. La sfârşitul lunii Noembrie, deficitul de cont curent era de 3,27 mld. euro ceea ce îi făcea pe oficialii BNR să avanseze estimări de circa 6% din PIB privind nivelul de final de an.

Noua metodologie impusă de FMI ia în calcul scenariul pesimist în care companiile străine şi-ar repatria integral profiturile realizate în România. Însă chiar şi după vechea variantă, un deficit de 7% din PIB, faţă de 5,7% în 2003, reprezintă o deteriorare a poziţiei externe.

În acest context, capătă mult mai multă justificare cererea misiunii FMI aflate în negocieri la Bucureşti privind reducerea deficitului bugetar pe anul în curs până la zero, pentru a compensa cât de cât lărgirea deficitului extern. Deocamdată, oficialităţile se abţin să comenteze asupra cifrelor vehiculate pe piaţă. Guvernul aşteaptă ca BNR să publice mai întâi cifra oficială.

"Deficitul balanţei comerciale pe luna Decembrie a apărut de numai trei zile, iar Banca Naţională va da publicităţii comunicatul privind deficitul de cont curent al balanţei de plăţi în jur de 25-27 Februarie. Până atunci, consider că orice discuţie privind deficitul de cont curent este prematură", a declarat Adrian Vasilescu, consilier al guvernatorului BNR.

Până la publicarea cifrei oficiale, apariţia cifrelor de 8,2%, respectiv 7% din PIB pe ecranele unei agenţii internaţionale de presă a creat destulă emoţie în piaţă. Având în faţă datele privind deficitul comercial record din Decembrie, un calcul sumar arată că deficitul de cont curent a depăşit substanţial nivelul de 6% din PIB, considerat relativ inofensiv pentru o ţară în plină expansiune economică şi cu intrări mari de investiţii străine, aşa cum este România.

Comparaţia cu ţările din vecini nu încurajează nepărat o îngrijorare deosebită. Există însă diferenţe notabile: Bulgaria, de exemplu, a ajuns anul trecut la un deficit de cont curent estimat la 9% din PIB, însă bugetul de stat a înregistrat excedent. Ungaria şi Polonia au consemnat în trecut deficite de peste 6-7% din PIB, fără a avea vreo problemă de finantare a acestora, Polonia reuşind să le ajusteze ulterior.

Care sunt însă perspectivele de ajustare a deficitului de cont curent substanţial majorat pe care România l-a înregistrat în 2004 şi în ce măsură acesta ar putea scăpa de sub control, mergând mai departe, spre un 9-10% din PIB, cu riscul deteriorării percepţiei externe?

"Chiar şi fără o schimbare de metodologie, ţinând seama de cifrele balanţei comerciale pe Decembrie, putem estima un deficit de cont curent pentru 2004 de aproximativ 7% din PIB. Nu nivelul actual al deficitului constituie o problemă, ci ritmul în care acesta creşte. Cum deficitul bugetar este deja destul de redus, pârghia cea mai eficientă pentru o viitoare ajustare rămâne deprecierea leului", comentează Mihail Ion, şeful departamentului de cercetare din Trezoreria Raiffeisen Bank. El crede că aceasta se poate constitui mai devreme sau mai târziu într'un semnal negativ pentru cei care mizează pe aprecierea nominală a leului.

Claudiu Cercel, directorul direcţiei de operaţiuni de piaţă din BRD-SocGen, spune că nu se poate vorbi despre un potenţial de depreciere a leului. *"Acesta s'ar produce numai în momentul în care profiturile respective ar ieşi din ţară, dacă investitorii ar avea vreun motiv să se sperie ori ar dispărea oportunităţile de plasament. Dacă sunt reinvestiţi, banii respectivi nu apar pe piaţă, şi, cel puţin deocamdată, oportunităţile de investire sunt în creştere. Anii anteriori au arătat că există un apetit din ce în ce mai redus pentru repatrierea profiturilor"*, comentează Cercel.

El crede că este vorba de o altă formă de presiune a FMI asupra guvernului, pentru reducerea deficitului bugetar. *"Este o formulă suplimentară prin care se cere înăsprirea poziţiei fiscale, care trebue să se vadă în cele din urmă în scăderea arieratelor"*, apreciază Cercel, menţionând că este nevoie de timp ca reducerile de impozite să-şi arate efectele în sensul aducerii la lumină a unor afaceri din economia nesupusă fiscalităţii.

"Un deficit de cont curent mare nu este neobişnuit atunci când ai intrări mari pe contul de capital. România dispune de surse de finanţare a deficitului, are rezerve valutare importante la banca centrală, deci nu are o problemă majoră din acest punct de vedere", mai spune Claudiu Cercel.

Mihail Ion, consideră că cel puţin partea reinvestită din profitul obţinut de companiile străine ar trebui înregistrată în balanţă ca o investiţie străină directă - deci ca pe o sursă de finanţare a deficitului de cont curent şi nu de majorare a acestuia. *"Din acest punct de vedere, o schimbare a metodologiei de calcul în sensul menţionat pare discutabilă"*, spune Ion.

Mişu Negriţoiu, director general adjunct al ING Bank, spune că era de aşteptat o asemenea deteriorare a deficitului de cont curent în condiţiile în care *"obiectivele de politică monetară care se bat cap în cap cer un preţ"*.

"Depinde care din ele e sacrificat. Ca să ţii inflaţia sub control, ar trebui continuată aprecierea leului, care însă va descuraja exporturile şi va agrava astfel deficitul de cont curent. A venit şi relaxarea fiscală, care măreşte veniturile disponibile pentru consum, mai scad şi dobânzile între timp, deci un cumul de stimuli pentru inflaţie", comentează Negriţoiu.

El afirmă că în acest moment pieţele internaţionale aşteaptă o soluţie miraculoasă dinspre FMI, respectiv stabilirea unor obiective mai clare. *"Situaţia se arată confuză, contradictorie şi imprevizibilă, aşa că toată lumea e în aşteptare. Din păcate, toate acţiunile par improvizate şi arată lipsa de claritate. Chiar se conturează un pericol pentru 2005, în condiţiile în care inflaţia ar trebui să continue să scadă, depozitele în lei pentru nerezidenţi aşteaptă să fie liberalizate, iar deficitul de cont curent trebue ajustat pentrucă chiar şi un nivel de 7% din PIB este foarte mare pentru România. În plus, aceste cifre dau multă apă la moara scepticilor în privinţa riscului valutar"*, adaugă Negriţoiu.

"Cifra de 8,2% este, într'adevăr şocantă la prima vedere. Ea rezultă însă dintr'o metodologie care ia în calcul varianta cea mai pesimistă: dacă firmele străine şi-ar repatria integral profiturile. Este o imagine supraevaluată în condiţiile în care o parte a profiturilor sunt reinvestite. Pe de altă parte, ne permite să ne comparăm la nivel regional, având în vedere că ţări ca Ungaria şi Polonia au trecut deja la această metodologie", comentează şi Radu Crăciun, analist-şef la ABN Amro România.

El consideră că în acest nou context FMI va fi şi mai sever în privinţa solicitării de reducere a deficitului bugetar pe 2005. Şi Turcia a trecut anul trecut prin experienţa unei schimbări a metodologiei, reflectată de asemenea într'o creştere a ponderii deficitului în PIB.

DOCUMENTARUL ARTISTIC "TRIANON"

Urmare din pag. 6

în opresiune în acest imperiu. Nu se spune un cuvânt despre jertfele făcute de Românii din Transilvania, despre politica de deznaţionalizare la care au fost supuşi nu numai ei ci şi alţi *"minoritari"* din imperiu... Nu se spune nimic despre crimele făcute de reprezentanţii imperiului şi despre sângele românesc nevinovat ce a curs datorită voinţei liderilor maghiari. Se aminteşte însă că Bratislava a fost oraşul lor, al Maghiarilor, însă nu se spune nimic despre oraşele transilvănene în care ponderile majoritare erau deţinute de nemaghiari! Nu se spune nimic despre istoria întunecată a iobăgismului românesc ce a trebuit să sufere şi să îndure jugul sclaviei timp de sute şi sute de ani, să suporte mişeliile şi batjocora grofilor maghiari, aşa cum nu se spune nimic despre persecuţiile religioase la care ortodocşii români erau supuşi, despre interdicţiile de a avea măcar o biserică zidită din piatră sau cărămidă, care să poată dăinui. Toate acestea nu au contat aşa cum nu au contat nici întrebările puse de invitaţii lui Marius Tucă celor doi oaspeţi maghiari, întrebări a căror răspunsuri, aceştia din urmă, le-au evitat cu multă dibăcie.

Spuneam la începutul acestui articol că nu este vina părţii maghiare. Este vina noastră, a Românilor care nu doresc să înţeleagă faptul că *"politica paşilor mărunţi"* dă roade şi poate duce la rezultate diabolice atunci când este urmată cu stoicism şi perseverenţă. Asistăm astăzi la un întreg concert orchestrat împotriva Statului şi mai ales a Naţiunii Române. Deşi sunt multe voci care atrag în permanenţă atenţia asupra acestor pericole, nu se găseşte nimeni care să ia în serios aceste semnale. Statul Român dispune de organisme şi de potenţiale care să îi permită să desfăşoare acţiuni în vederea întăririi identităţii naţionale în toate regiunile ţării, dar mai ales în legătură cu Românii aflaţi în afara graniţelor României. Există un minister, există o multitudine de organizaţii guvernamentale şi non-guvernamentale care au ca obiect de activitate tocmai această problemă. Din păcate rezultatele întârzie să apară. Românii noştrii din Diaspora mai apropiată sau mai depărtată rămân pierduţi în oceanul populaţiilor statelor de adopţie.

Basarabenii şi Bucovinenii noştrii care au suferit dublu sau triplu faţă de cât au suferit Maghiarii din România, rămân în continuare fără suport şi fără o asistenţă reală din partea Patriei Mamă. Românii din Ungaria aproape că nici nu mai există, la fel ca şi cei din Serbia şi din Bulgaria. Comparativ cu aceştia, Maghiarii din România beneficiază – practic - de privilegii şi favoruri excepţionale, pe care nici o altă minoritate europeană nu le-a mai cunoscut. Ce alt stat european mai are ca secretar de Stat şi ministru pe preşedintele unui partid politic de natură etnică? România este singura de acest fel... Ce stat european trimite în Parlamentul propriu reprezentanţi ai minorităţilor naţionale, le oferă susţinere şi suport financiar pe banii contribuabililor români, inclusiv pe banii mei? România este singura de acest fel...

Şi totuşi, România este singura ţară în care un astfel de film - ce jeleşte un act de justiţie politică, aşa cum a fost Trianonul - reuşeşte să capteze atenţia mass mediei. Poate că răspunsul cel mai corect la un astfel de eveniment ar fi un film făcut de unul din marii regizori ai noştrii despre soarta Românilor din Ungaria şi despre atrocităţile făcute de Maghiari Românilor de-a lungul istoriei, măcar de-a lungul ultimilor 200 de ani. Astfel, poate, crimele şi jertfele dela Ip şi dela Moisei ar ajunge în faţa lumii întregi...

Poporul român a fost şi este prin definiţie tolerant. Religia ortodoxă, care propovăduieşte iubirea aproapelui şi iertarea duşmanului, ne-a făcut de-a lungul ultimilor 1.800 de ani să iertăm şi să uităm. Poate că ar trebui să ne gândim de două ori atunci când trebue să iertăm şi cu siguranţă ar trebui să nu uităm absolut nimic din istoria noastră. Dacă iertarea este apanajul lui Dumnezeu, uitarea este omenească. A uita, însă, istoria şi greutăţile îndurate, opresiunea şi vicisitudinile vremurilor sub care am trăit, înseamnă să ne condamnăm singuri la o perpetuă reluare a greşelilor trecutului. O naţiune nu poate deveni puternică decât atunci când îşi cunoaşte propria istorie şi atunci când fiecare cetăţean al ei păstrează în sine amintirea înaintaşilor. Mistificările grosolane de genul filmului prezentat Miercuri 9 Februarie nu fac decât să răcească relaţiile dintre două state şi naţiuni vecine. Dumnezeu ne-a hărăzit să trăim unul lângă altul, însă în adevăr şi în respect faţă de celălalt. Atunci când prezentăm o singură faţetă a monedei, cu siguranţă nu vom putea da Cezarului ce este al Cezarului. Şi noi şi vecinii noştrii trebue să înţelegem că istoria nu este o pagină de carte pe care fiecare scrie ce vrea. În înţelepciunea specifică ţăranului român, care timp de 500 de ani a fost în Transilvania slugă în propria-i casă, vom ierta şi de această dată, însă cu siguranţă nu vom uita. Nu vom uita că acest pământ ne-a aparţinut dintotdeauna, că ne aparţine în prezent şi că ne va aparţine şi în viitor. Acest pământ ne-a fost dat de bunul Dumnezeu şi la fel ca Moise, toţi marii voievozi transilvăneni au făcut un legământ cu Divinitatea pe care nu-l pot călca: să transmită acest pământ urmaşilor şi urmaşilor lor, pentru eternitate. Să nu uităm că Transilvania, la fel ca şi Basarabia, Bucovina sau toate celelalte provincii române, nu sunt ale noastre; noi, cei de azi, le-am luat doar cu împrumut dela copiii şi nepoţii noştri, cărora va trebui să le dăm înapoi când ne va suna ceasul...

Dr.Silviu COSTACHIE, Ph.D.
Bucureşti

TRADUCERI AUTORIZATE
(CERTIFIED TRANSLATIONS)
Membru ATIO & CTIC

Diplomă şi Foaie Matricolă ~ Adeverinţe
Certificat Naştere – Căsătorie - Cazier
Hotărâre Divorţ - Acte Sponsorare

LUCIAN EFANOV
Tel: 416 - 587 - 6603

Specializat în acte de echivalare studii pentru Ontario College of Teachers ~ Medical Council şi Professional Engineers of Ontario

Fax: 905 - 619 - 9345
E-mail: postscriptum@lycos.com
Web site: PostScriptum.Netfirms.com

Traduceri profesionale, la preţuri rezonabile!
Post-Scriptum Translations

ADERAREA LA U.E. POATE PUNE INDUSTRIA CHIMICĂ SUB LACĂT

Fără investiţii serioase în tehnologii nepoluante, numeroase companii din industria chimică riscă să fie închise după intrarea în Uniunea Europeană. Oraşe întregi în care aerul e greu de respirat, râuri şi lacuri din care a dispărut orice urmă de viaţă, terenuri pe care nu mai creşte nimic. Deşi pare un peisaj apocaliptic, aşa arătau, în 1990, multe din zonele aflate în apropierea întreprinderilor din industria chimică. Cincisprezece ani mai târziu, lucrurile s'au mai schimbat. O parte din fabrici au fost privatizate şi retehnologizate, în timp ce altele şi-au restrâns activitatea sau chiar au fost închise, ceea ce a condus la o reducere semnificativă a poluării generate. Asta nu înseamnă, însă, că problemele au fost rezolvate. Costurile mari pentru ecologizare au făcut ca unii agenţi economici din domeniu să-şi rezolve doar problemele stringente, în timp ce alte fabrici, chiar şi cu lacătul pe poartă, încă reprezintă un pericol pentru mediul înconjurător, din cauza depozitelor de deşeuri. Şi dacă până acum autorităţile române au mai închis ochii, în 2007 vor intra pe fir oficialii europeni. Iar poziţia lor e clară: producătorii care nu respectă normele de mediu ale UE nu mai pot funcţiona. *"Este clar că foarte mulţi agenţi economici din domeniul industriei chimice au o problemă serioasă. Ei au semnalat deja, în repetate rânduri, că fără un sprijin concret nu vor putea face faţă cerinţelor europene în materie de protecţie a mediului"*, spune Florin Pogonaru, preşedintele Asociaţiei Oamenilor de Afaceri din România (AOAR). Dela caz la caz, situaţia e diferită. Nitramonia Făgăraş, de exemplu, mai funcţionează la doar 35% din capacitate, iar situaţia financiară a combinatului pare a lăsa puţine şanse unei rapide retehnologizări. Şi aici, ca şi la Colorom Codlea, în cazul căreia urmează să se efectueze o ultimă tentativă de privatizare, fierul vechi şi substanţele chimice aflate în stoc par a fi mult mai interesante decât eventualele investiţii în instalaţii nepoluante. În schimb, după preluarea de către SNP Petrom, combinatul Doljchim din Craiova a lansat un proiect de modernizare a coşurilor de fum, cu finanţare dela UE. După finalizarea investiţiei, cantitatea de noxe eliberate în atmosferă se va diminua. Şi la Cluj se mişcă lucrurile. Unele companii se pregătesc deja pentru normele europene, în timp ce altele *"au solicitat perioada de tranziţie pentru retehnologizare până maximum în 2015"*, după cum precizează Marian Proorocu, director executiv al Agenţiei Regionale pentru Protecţia Mediului (ARPM) Cluj. La Terapia, de exemplu, după un accident, inspectorii de mediu au ajuns la concluzia că una din instalaţiile utilizate era depăşită. Conducerea societăţii a decis atunci să demoleze secţia chimică şi să depoziteze deşeurile fabricii într'o haldă ecologică proprie. Programul, primul de acest gen din România, va costa 6 milioane de euro. Pentru Farmec, e foarte important acum să fie redusă producţia articolelor cu restricţii la livrare în ţările UE şi înlocuirea agentului termic folosit în prezent la fabrica din Dezmir, în vederea evitării poluării. Conducerea societăţii estimează la un milion de euro valoarea acestor investiţii. O situaţie diferită este la Turda. Uzinele Chimice din localitate (UCT) au fost închise, însă pericolul rămâne. *"UCT este, conform unor estimări neoficiale, cel mai periculos depozit de reziduuri toxice din ţară"*, a atenţionat deputatul Dan Brudaşcu. La Timişoara, poluarea generată de industria chimică nu mai reprezintă o problemă gravă, mai ales că *"mamutul"* Solventul este momentan închis.

Există totuşi alte 14 companii mari care prezintă risc de poluare ridicat. Două din ele, Azur şi Spumotim, au programat pentru 2004 investiţii de circa 60 de miliarde de lei pentru reducerea impactului asupra mediului, dar au cheltuit până acum doar 20 de miliarde, conform datelor Gărzii de Mediu. Una din cele mai interesante situaţii este cea a combinatului Azomureş din Târgu-Mureş. Cel mai mare agent economic din judeţ riscă să-şi înceteze activitatea peste trei ani. *"Azomureş are autorizaţie de mediu cu program de conformare. Până în prezent au reuşit să ţină ritmul, dar nu e sigur că investiţiile vor fi suficiente pentru a se încadra în normele UE. În cazul în care nu vor reuşi acest lucru, la 31 Octombrie 2007 activitatea se sistează"*, explică Gabriela Boca, director executiv adjunct al Agenţiei pentru Protecţia Mediului Mureş (APM). Ioan Soleriu, directorul general executiv tehnic al Azomureş, afirmă că, dela preluarea combinatului de către TFH şi până acest an, investiţiile pentru mediu au depăşit 20 de milioane de dolari bani proveniţi din credite. Însă, spune el, pentru eliminarea totală a problemelor *"este nevoie de timp şi bani"*. Acesta este motivul pentru care Azomureş a solicitat o perioadă de tranziţie până în 2015. Reprezentanţii societăţii recunosc, de altfel, în documentaţia trimisă APM, că nu se vor putea încadra sub nici o formă, până în 2007, în normele privind apele uzate deversate, respectiv emisiile de pulberi ale instalaţiei de azotat. Ei mai arată că preţul măsurilor de reducere a poluării este de circa 80-100 de milioane de euro, care, achitat pe termen scurt, ar face ca produsele să nu mai fie vandabile. Până la încheierea negocierilor cu UE la Capitolul Mediu, soarta Azomureş şi a altor sute de companii din domeniu rămâne însă incertă.

CE NE-AR PUTEA ADUCE ÎNCHIDEREA COMBINATELOR

- Sute de companii din industria chimică solicită perioada de tranziţie până cel mai târziu în 2015, nivelul estimat al investiţiilor pentru mediu fiind de două miliarde de euro.
- În cazul în care nu vor primi derogarea şi se vor închide, vor fi afectate şi firmele care le furnizează materie primă sau servicii.
- Circa 100.000 de persoane ar putea intra în şomaj, iar bugetul de stat ar fi văduvit de contribuţii de peste 10.000 de miliarde de lei.
- Anumite produse, ca îngrăşămintele chimice, ar putea fi importate la preţuri mai mari, ceea ce ar influenţa şi alte domenii, cum ar fi agricultura.

BĂSESCU RECUNOAŞTE CĂ INTRAREA ÎN U.E. VA FI ŞOCANTĂ

Traian Băsescu le-a spus oamenilor de afaceri că în opinia sa birocraţia din România este ineficientă, iar funcţionarii se tem să-şi asume răspunderea. Teama de justiţie, a mai fost de părere Preşedintele Băsescu, face ca mulţi oameni de afaceri să nu se adreseze acesteia şi să caute soluţii alternative.

"Este aproape hilar ca un agent economic să aibă nevoie de 7, 8, 10 ani uneori pentru finalizarea judecării unui proces din cauza amestecului între problematica de tip comercial cu administrativul ş.a.m.d".

Preşedintele României a atras atenţia că integrarea în UE va fi un moment de a dreptul şocant pentru cei care nu sunt pregătiţi. *"Şocul integrării în UE va zdruncina o foarte mare parte din economia românească, în mod deosebit acea parte din economie care nu a fost obişnuită să trăiască în competiţie. Cu o conducere neperformantă la 1 Ianuarie 2007, foarte multe societăţi vor fi condamnate"*. Ca o alternativă,

Traian Băsescu spune că România trebue să-şi îndrepte privirile deopotrivă spre ţările din Est. *"Acea parte din economie care are potenţial, dar încă nu este suficient de performantă pentru a sta în competiţia cu economia globală a UE trebue să se îndrepte în mod obligatoriu către Est dacă vrea să supravieţuiască. Din acest motiv, în perioada următoare vom încerca ridicarea nivelului de încredere în relaţiile noastre cu ţările fostei Uniuni Sovietice şi chiar cu Federaţia Rusă, încercând să deschidem nişe pe care economia românească să se poată manifesta în perioada următoare"*.

La aceeaşi întâlnire cu oamenii de afaceri Traian Băsescu a mai spus că în viitor, statul nu va mai fi la fel de generos cu acordarea ajutoarelor sociale şi ii va obliga pe cei care pot să muncească să nu mai apeleze la mila statului.

VALUL INTEGRĂRII VA MĂTURA FIRMELE ROMÂNEŞTI

Legislaţia românească în domeniul reorganizării judiciare şi a falimentului favorizează procedura de reorganizare a companiilor cu datorii, deşi o mare parte dintre acestea ajung în final în faliment, întrucât nu îşi pot plăti obligaţiile, potrivit unui studiu realizat de agenţia de rating *Coface Intercredit*.

Compania a realizat, la începutul lunii Februarie, o analiză comparativă a falimentelor din Europa Centrală şi de Est. *"Din situaţiile comparative dintre România şi celelalte ţări din Europa Centrală şi de Est, observăm condiţii minime atunci când o societate comercială cu răspundere limitată se înfiinţează şi condiţii multiple la declararea unei firme în faliment, deşi starea de insolvenţă este îndeplinită, respectiv disponibilităţile băneşti nu acoperă datoriile certe, lichide şi exigibile"*, spun analiştii *Coface Intercredit*.

Numărul reorganizărilor judiciare din România este mai mare decât cel cumulat din Cehia, Ungaria, Polonia, Slovenia şi Slovacia, în condiţiile în care Ungaria are un număr de 430.000 de societăţi active, comparabil cu cel din România, iar Polonia are 2,5 milioane de firme active. Potrivit analizei, 3.353 de firme au intrat, anul trecut, în România, în incapacitate de plată, iar instanţele judecătoreşti au aprobat reorganizarea judiciară a 2.283 de companii, în timp ce numărul falimentelor declarate a fost de 836. Numărul firmelor active a fost de 461.866. Prin comparaţie, în Ungaria, din 7.687 de cazuri de insolvenţă pentru 7.663 a fost declarat falimentul, iar tribunalele au acceptat procedura de reorganizare judiciară pentru numai 24 de companii. În unele ţări, cum ar fi Bulgaria şi Croaţia, procedura de reorganizare nu este prevăzută de lege, iar în Slovacia nu a fost aplicată în nici un caz. Potrivit *Coface Intercredit*, procedura falimentului este foarte greoaie în România, de circa patru ani. În Bulgaria, termenul de finalizare este de aproximativ doi ani, iar în Ungaria între doi şi patru ani. De asemenea, procedura poate dura până la şapte ani, şi, respectiv, nouă ani, în Slovenia şi Croaţia.

Unul din impedimentele în declanşarea falimentului unui debitor în România este considerat a fi plafonul minim al datoriilor prevăzut de lege, de 3.000 de euro. În Bulgaria, Polonia, Slovenia şi Croaţia legislaţia nu a impus nici un fel de limitare, în vreme ce în Ungaria creanţa minimă este de 800 de euro.

Reprezentanţii *Coface* consideră că o eliminare a acestui plafon ar duce în mod inevitabil la o creştere a cererilor de faliment, în urma reacţiei normale a firmelor la întârzierile de plată înregistrate de societăţile debitoare.

Agenţia de rating apreciază că există un vid legislativ pentru datoriile de până la 3.000 de euro, care nu pot fi înregistrate în contabilitate ca sume deductibile fiscal decât după pronunţarea unei sentinţe de faliment. În plus, practica judiciară permite foarte greu declanşarea procedurii de faliment. Studiul citat conţine un exemplu al unei firme din România care avea o datorie de 98.000 de euro, termenul de plată fiind depăşit cu mai mult de şase luni.

Coface mai evidenţiază şi capitalul social minim pentru constituirea unui SRL, de 54 de euro, în timp ce în celelalte ţări acesta variază între 2.500 şi 12.300 de euro.

Agenţia observă că în anul 1997, când a fost stabilită majorarea capitalului social minim legal al SRL la 2 milioane de lei, s'a înregistrat o diminuare substanţială a numărului acestora. Deşi termenul de majorare a fost prelungit, 168.243 de firme au fost dizolvate. Reprezentanţii *Coface* apreciază că, dacă un număr atât de mare de companii nu şi-au putut continua funcţionarea legală dintr'o cauză minoră, un număr mult mai mare şi-ar putea înceta activitatea la o majorare a capitalului minim la 12.000 de euro, nivel stabilit în Ungaria şi Polonia.

Compania a propus eliminarea societăţilor nefuncţionabile prin radierea acestora, în urma neîndeplinirii unor condiţii cerute de lege, cum ar fi expirarea valabilităţii sediului social, a mandatului administratorului.

Radierile nu sunt realizate în practică, din lipsă de fonduri şi din lipsă de preocupare a autorităţilor abilitate.

Coface Intercredit România este o filială a grupului *Coface Intercredit Holding* din Franţa, care oferă servicii de evaluare a riscului de credit, servicii de colectare de creanţe comerciale şi credite bancare neperformante.

MUZICA-VIDEO
CARTI-ZIARE
din ROMÂNIA, la dvs. ACASĂ!
MUZICĂ peste 500 AUDIO CASETE si CD: MUZICĂ POPULARĂ/ROMANŢE, MUZICĂ UŞOARĂ COMICE-BASME-COLINDE, muz.CLASICA CD-ROM-uri cu SUBIECTE DIN ROMANIA
VIDEO :+100 FILME: Nea Marin, Dacii, BD, Pacala, ORAŞE, DATINI; TEATRU: Caragiale-Birlic, Take-Yanke-Kadar etc. Revelion, Revoluţia 89 Muz./dansuri populare celebre, Divertis, Crăciun
CĂRŢI: 2000 TITLURI: ROMANE, ISTORIE, DICŢIONARE, FILOZOFIE, POLITICA, POLITISTE, DRAGOSTE, BANCURI, COPII, CĂRŢI DE BUCATE etc.
ABONAMENTE LA ZIARE-REVISTE! COTIDIENE,SĂPTĂMÂNALE,LUNARE: "Evenimentul" "CAŢAVENCU", "SPORT", "REVISTA VIP", "Form AS" REV.PARANORMAL,"REBUS","FEMEIA MODERNĂ" "OLIVIA","VIVA","PLAYBOY","POVESTEA MEA","BURDA"etc
Cereti formulare si liste gratis!
ARTIMMEX
import-export & distribution of publications and media
Reprezentanţi ELECTRECORD şi INTERCONT MUSIC
4 Farmington Cres.
Toronto, ON M1S 1G1 CANADA
e-mail: order@artimmex.com
INTERNET: www.artimmex.com
Tel: (416) 332 9777 - Fax : (416) 332 8777

NU UITAŢI !
PLĂTIŢI
ABONAMENTUL LA
CUVÂNTUL ROMÂNESC

FIGURI LEGENDARE ALE AVIAŢIEI ROMÂNE

COMANDOR AVIATOR (r) DAN STOIAN

George GEORGESCU

Despre acţiunile aviaţiei române de bombardament care avea misiunea sprijinirii infanteriei şi blindatelor în cel de al Doilea Război Mondial s'a scris foarte puţin în comparaţie cu cele ale aviaţiei de vânătoare, ai cărei aşi au intrat în legendă şi în folclorul muzical. Misiunile aviaţiei de bombardament fiind ignorate cu desăvârşire în regimul aservit Moscovei, venerabilul comandor de aviaţie (r) Dan Stoian, unul dintre ultimii supravieţuitori ai cumplitelor încleştări din timpul conflagraţiei mondiale a dorit să completeze lacuna existentă întrucât, după cum mărturiseşte, *"acest lucru a fost interzis timp de aproape cincizeci de ani de opresiune comunistă care a falsificat istoria"*.

În volumul de amintiri intitulat *"Pumnul Ţării"* dedicat *"eroilor neamului trecuţi în lumea umbrelor, precum şi celor care au supravieţuit până în zilele noastre"*, distinsul Comandor istoriseşte cu lux de amănunte acţiunile la care a participat în cel de al Doilea Război Mondial în cadrul Grupului 5 Bombardament Greu, începând cu iarna anului 1942-43, pregătirile piloţilor pentru intrarea în luptă, botezul focului, aripile frânte ale camarazilor căzuţi şi în final drumul Golgotei urcat de supravieţuitorii măcelului la întoarcerea de pe front prin înscenarea unor procese politice şi deportarea lor în lagăre de muncă forţată şi închisori cu regim de exterminare. Într'un paragraf secret al legii epurărilor din armată, precizează Comandorul Stoian, se menţiona interdicţia ofiţerilor deblocaţi de a ocupa funcţii corespunzătoare pregătirii lor profesionale, astfel încât câteva zeci de mii de ofiţeri ai armatei române trecuţi în rezervă au fost puşi în imposibilitate de a-şi asigura mijloacele unei existenţe decente.

În luptele la care a participat începând din anul 1943 până în ultima zi a războiului, la bordul avioanelor pe care le-a pilotat atât pe frontul de Răsărit cât şi pe cel din Apus până în Ungaria şi Cehoslovacia, Comandorul Dan Stoian a efectuat 313 ore de zbor, în jur de 150 misiuni de bombardament greu în picaj, lansând asupra obiectivelor inamice circa 30 de tone de proiectile cu încărcături explozive. Pentru faptele sale de arme a fost distins la timpul respectiv cu ordinele: *"Virtutea Aeronautică"* cu spade clasa *"Crucea de Aur"* cu două barete şi *"Cavaler"* cu o baretă, *"Coroana României"* şi *"Steaua României"* cu spade şi panglică, *"Virtutea Militară"* în gradul de *"Cavaler"*, *"Crucea de Fier"* germană clasa a II-a şi clasa I-a, medalia sovietică *"Victoria"*, medalia *"Eliberarea Cehoslovaciei"*, Ordinul *"Steaua Republicii România"*, precum şi alte medalii româneşti şi străine.

Comandorul av. conf. ing. veteran de război, STOIAN Şt. DAN

Aceste distincţii primite ca urmare a rezultatului activităţii lui pe cele două fronturi nu au impiedicat însă autorităţile comuniste instalate la sfârşitul războiului să îl scoată din cadrele active ale armatei, considerându-l un *"element reacţionar"*. Pentru a-şi câştiga existenţa a fost obligat să lucreze un timp la *"munca de jos"* ca şef de brigadă de tractoare la SMT Alba-Iulia, însă datorită disponibilităţilor lui înnăscute pentru studiu s'a înscris la Facultatea de Mecanică Agricolă Bucureşti pe care a absolvit-o cu calificativul *"Foarte Bine"*, fiind apoi încadrat inginer mecanic-şef la o Gospodărie Agricolă de Stat din judeţul Ilfov, după care a trecut în învăţământul superior la Institutul Agronomic *"N. Bălcescu"* Catedra de Mecanizarea Agriculturii, apoi la Institutul Politehnic - Bucureşti, Facultatea de Mecanică Agricolă, mai întâi ca asistent universitar, apoi şef de lucrări şi conferenţiar. În această funcţie de cadru didactic în învăţământul superior s'a pensionat în anul 1983. În tot acest timp a păstrat legături de prietenie cu camarazii lui aviatori rămaşi în viaţă, deoarece, după cum mărturiseşte, *"pasiunea pentru aviaţie mi-a rămas şi-mi va rămâne nestinsă, până la ultimul zbor, cel fără întoarcere"*.

Comandorul av. (r) ing. conferenţiar şi autor Dan Stoian s'a născut la data de 13 Noembrie 1919 în oraşul Iaşi unde a absolvit Liceul Militar. Îndrăgind cariera armelor s'a înscris apoi la Şcoala de Ofiţeri de aviaţie din Bucureşti pe care a absolvit-o în anul 1941 în cadrul celebrei promoţii care, în urma rezultatelor excepţionale obţinute în timpul luptelor aeriene pe frontul de Răsărit avea să capete renumele de *"Promoţia Eroica '41"*. A urmat apoi cursurile Şcolii de perfecţionare în zbor fără vizibilitate şi cele de bombardament greu în picaj, cursuri care l-au ajutat enorm de mult în timpul misiunilor în care avionul pilotat de el era ţinta atât a aparatelor de vânătoare inamice cât şi a barajelor de artilerie antiaeriană. Nu a fost membru al partidului comunist, păstrându-şi convingerile democrate anticomuniste tot timpul, cât şi verticalitatea morală. A publicat numeroase lucrări de cercetare ştiinţifică, manuale de specialitate şi lucrări de laborator, iar după evenimentele din Decembrie '89 a depus o muncă asiduă de cercetare a arhivelor Ministerului Apărării Naţionale publicând lucrările *"Aviaţia Română pe frontul de Est şi în apărarea teritoriului"* (2 volume) şi cartea de amintiri *"Pumnul Ţării, Grupul 5 Bombardament Greu"*. În pragul senectuţii are în pregătire un nou volum intitulat *"Zburând spre cetăţile nistrene"* dedicat aviatorilor care au luptat în vara şi toamna anului 1941 pentru eliberarea pământului străbun al Basarabiei şi Bucovinei de Nord. Datorită convingerilor lui anticomuniste nu a fost avansat niciodată în grad în timpul dictaturii rămânând timp de 44 de ani căpitan-aviator, grad pe care l-a avut la scoaterea sa din cadrele active ale armatei. După Revoluţie însă faptele lui de arme pe cele două fronturi nu au mai putut fi ignorate şi a fost avansat *"onorific"* până la gradul de comandor-aviator pe care îl are în ziua de astăzi. A colaborat şi colaborează încă la revistele de specialitate aeronautică *"Modelism Internaţional"* din Bucureşti şi *"Orizont Aviatic"* din Arad unde semnează un serial intitulat *"Eroica Promoţie 1941"*, serial dedicat camarazilor lui de promoţie, atât cei care şi-au frânt aripile în marea încleştare a luptelor cât şi cei care au supravieţuit până în zilele noastre. Din păcate, la ora actuală numai câteva dintre figurile legendare ale aviaţiei noastre militare care s'au distins în mod eroic pe front au supravieţuit şi mai sunt astăzi în viaţă.

După eliberarea Basarabiei, Armatele a 3-a şi a 4-a române aveau nevoie de sprijinul aviaţiei pentru înfrângerea rezistenţei inamicului în luptele de dincolo de Nistru, promoţia de piloţi 1941 intrând în lupte după un antrenament sumar pe noile avioane bimotor *"Ju-88"* achiziţionate de autorităţile militare. În luna Martie 1943 aceşti piloţi au fost trimişi la Tiraspol pentru a completa rândurile Grupului 6 Bombardament greu care aparţinea Flotilei 3 bombardiere Craiova intrând imediat în luptă. La data de 18 Iunie 1943 tânărul sublocotenent Stoian a primit botezul focului, participând la primul bombardament efectuat în picaj asupra unui obiectiv inamic. *"La prima misiune reală de luptă*, scrie în amintirile lui, *simt o uşoară strângere de inimă şi parcă un nod mi s'a urcat în gât. Emoţia însă îmi dispare imediat ce m'am urcat în avion"*. După distrugerea unor depozite de muniţii şi carburanţi şi a unui pod de vase de pe râul Mius, avioanele de bombardament s'au întors la baza dela Zaporoje fără nici o pierdere, salutaţi la despărţire printr'o clătinare a aripilor de avioanele de vânătoare pilotate de celebri aviatori cpt. Bâzu Cantacuzino şi cpt. Alexandru Şerbănescu, care i-au escortat.

Primele piederi în luptă ale aviaţiei de bombardament au avut loc cu ocazia bombardării unor concentrări de trupe şi blindate inamice în satul Petrovscoie, când unul dintre avioanele participante la atac a fost lovit de artileria antiaeriană inamică, un proiectil lovind avionul pilotat de adj. şef Constantin Dragomir, lt. Pera şi serg. Popescu fiind ucişi pe loc în cabină. Au urmat alte victorii terestre şi aeriene, din păcate însă şi alte pierderi atât în rândul bombardierelor cât şi al vânătorilor din Grupul 7 care îi escortau luptând împotriva avioanelor de vânătoare inamice care îi atacau. Situaţia frontului se înrăutăţea din zi în zi datorită refacerii potenţialului armatei sovietice în urma ajutorului masiv acordat de Statele Unite, astfel încât la data de 10 August 1943 Grupul 6 Bombardament era decimat după doi ani de lupte grele. Avioanele *"Gigant"* germane cu 6 motoare începuseră evacuarea trupelor, a armamentului şi a materialelor de război din Crimeea. Începuse acea numită *"retragere strategică"*, urmată de înfrângerea armatelor române şi germane.

Publicând volumul de amintiri *"Pumnul Ţării"*, veteranul de război Comandor Dan Stoian a dorit să relateze acţiunea eroică a faimosului Grup 5 Bombardament, care, din prima până în ultima zi a războiului, alături de întreaga aviaţie şi armata română şi-a adus contribuţia la apărarea fiinţei neamului românesc, prin acţiuni a căror temeritate merită să fie trecute în istoria bravului nostru popor, după cum mărturiseşte la finalul cărţii pe care a scris-o *"sub imperiul amintirilor copleşitoare de zburător"*. În încheiere autorul prezintă o impresionantă listă cu numele celor 91 de aviatori eroi din Grupurile 5 şi 6 Bombardament şi din Escadrila 2 Recunoaştere îndepărtată care nu era protejată de aviaţia de vânătoare, eroi căzuţi la datorie în timpul luptelor din cel de al Doilea Război Mondial.

În vara anului 2004 era planificată la Bucureşti o întâlnire în casa aviatoarei Despina Bogza, a autorului acestor note biografice cu doi dintre cei mai străluciţi reprezentanţi ai aviaţiei militare române rămaşi în viaţă, generalul Ioan Dobran şi comandorul Dan Stoian. Din motive independente de voinţa mea nu am putut efectua călătoria în ţară, întâlnirea având loc totuşi între distinşii aviatori, fratele unui alt veteran de război comandorul de aviaţie Florian Buchiu şi soţia mea care mi-a adus un bogat material documentar oferit cu generozitate de cele două legende vii ale aviaţiei noastre, material ce a stat la baza acestui articol.

SUCCESORUL LUI IOAN PAUL AL II-LEA, JOSEF RATZINGER, PAPĂ DE TRAZIŢIE

Spitalizarea de urgenţă a Papei Ioan Paul al II-lea a repus sub tensiune dispozitivul legat de succesiunea sa, în pofida afirmaţiilor voluntar liniştitoare ale Sfântului Scaun.

Cardinalii electori, din patru colţuri ale lumii, s'au plasat în stare de alertă, fără a mai vorbi de medici. Ultima criză de această importanţă datează din toamna lui 2003. Starea precară de sănătate a Suveranului Pontif în cursul pelerinajului său în Slovacia, în luna Septembrie a acestui an, s'a degradat în continuare în preajma celebrării celei de a 25-a aniversări a Pontificatului său şi a beatificării Maicii Tereza, la sfârşitul lunii Octombrie 2003. În acelaşi moment, Papa a titularizat o nouă serie de cardinali şi ansamblul colegiului de cardinali s'a reunit, la Roma, în adunare extraordinară. Pentru prima dată dela debutul pontificatului, ei se regăseau împreună pe o asemenea perioadă îndelungată, de aproximativ zece zile.

Eventualitatea decesului lui Ioan Paul al II-lea şi chestiunea succesiunii sale au fost atunci larg abordate. O ocazie pentru cardinali de a se cunoaşte mai bine şi de a pregăti, între ei, viitorul. Mass media internaţională, la rândul ei, a profitat de toate ceremoniile pentru a activa dispozitivele legate de decesul Papei, de perioada de vacanţă apostolică şi de alegerea succesorului.

Astăzi, toată lumea este, aşadar, a priori, pregătită să înfrunte evenimentul, în pofida apelurilor la reţinere ale membrilor anturajului cel mai apropiat lui Ioan Paul al II-lea. Monseniorul Stanislaw Dziwisz, secretarul său particular, se iritâ astfel cu regularitate în legătură cu false alerte şi ştiri alarmiste transmise de către presă, subliniind că numeroşi comentatori care au anunţat moartea iminentă a lui Ioan Paul al II-lea în trecut, sunt ei înşişi deja decedaţi.

Colegiul cardinalilor este astăzi alcătuit din 184 membri, din care 120 electori după decesul cardinalului Jan Pieter Schotte, la 10 Ianuarie. Această cifră de 120 de cardinali sub 80 de ani - şi deci chemaţi să voteze - constituie în mod precis pragul maxim care a fost stabilit de Constituţia Papei Paul al VI-lea publicată în 1975, *Romani pontifici eligendo*.

Continentul european reuneşte el singur 59 de electori, adică o mare majoritate. Urmează apoi cardinalii din America de Sud care sunt în număr de 22; apoi cei 14 cardinali din America de Nord; cei 12 de pe continentul african; cei 11 din Asia şi, în sfârşit, cei 2 din Oceania. În acest ansamblu, 20 dintre ei sunt consideraţi ca eligibili (papabil). Aceştia din urmă au, în majoritatea lor, o vârstă apropiată de 80 de ani şi sunt colaboratori foarte apropiaţi ai lui Ioan Paul al II-lea, fie la Curie (guvernul Vaticanului), precum cardinalul Joseph Ratzinger (prefectul congregaţiei pentru doctrina credinţei); fie în post în dioceze importante precum cardinalul Jean-Marie Lustiger, la Paris, sau retraşi, dar în continuare foarte influenţi, precum cardinalul Carlo Maria Martini, arhiepiscop emerit de Milano.

În ce priveşte cardinalii în poziţie de eligibilitate, pronosticurile sunt întotdeauna foarte dificil de stabilit. Istoria conclavelor din secolul al XX-lea a arătat că favoriţii comentatorilor erau rareori aleşi. Cu toate acestea, dacă starea lui Ioan Paul al II-lea ar urma să se înrăutăţească, listele şi biografiile nu vor întârzia să fie publicate în presă.

Deja, o ţară şi un continent sunt date drept favorite: Italia şi America de Sud. Dar Asia, considerată de Ioan Paul al II-lea drept *"continentul evanghelizării pentru mileniul al III-lea"* ar putea, de asemenea, rezerva o surpriză.

La 77 de ani, Josef Ratzinger ar putea deveni catural decât figura de inchizitor a acestui prelat german detestat de catolicii progresişti din ţara sa, care îl numesc *"Panzerkardinal"*. Prietenia sa cu viitorul Ioan Paul al II-lea este legată de conciliu şi sinoduri episcopale la Roma. O mână de fier într'o mănuşa de catifea, cardinalul Ratzinger este autorul sancţiunilor care au lovit nişte *"teologi ai eliberării"* din America Latină. Piesa de rezistenţă a activităţii sale va fi redactarea Catehismului universal, publicat în 1992, urmat după un an de cea mai strălucită enciclică a lui Ioan Paul al II-lea asupra adevărului (*Veritatis splendor*), o reflecţie fidelă a ideilor lui Josef Ratzinger asupra derivelor unei modernităţi care nu ar mai şti să distingă între bine şi rău şi nici limitele unei libertăţi golită de sens şi de transcendenţă.

Fiecare dintre *"instructiunile"* gardianului ortodoxiei romane suscită polemici. Ele vizează francmasoneria, procrearea medical asistată, mai recent homosexualitatea, feminismul, *"abuzurile"* în practica sacramentului euharistic.

"Ratzinger este mai presus de toţi ceilalţi, indeosebi de papabilii italieni sau latino-americani cu profil de pastori", estimează unele surse din Roma. El are ambiţia să reîncarce din punct de vedere intelectual catolicismul, pentru a face faţă provocărilor lumii moderne.

Dar imaginea de Biserică-fortăreaţă care, în mod eronat sau nu, rămâne ataşată de numele său, nu îi atrage numai prieteni.

Papă *"de tranziţie"*. Cardinalul german este *"oaia neagră"* a catolicilor liberali.

Nimic nu este mai cari-

MĂNĂSTIREA "PIATRA SCRISĂ

Tradiția spune că atunci când s'a făcut calea ferată Caransebeș-Orșova și s'a pornit lucrul la tunelul aflat în prelungirea podului peste râul Timiș, aproape de satul Armeniș, în urma exploziei cu dinamită, s'a desprins o stâncă, iar în fața muncitorilor a apărut Icoana Sfintei Treimi. De atunci, locul acesta a fost numit Piatra Sfântă.

Mai există însă și alte tradiții care ne spun că icoana aceasta ar avea origine miraculoasă - nefiind zugrăvită de mână omenească - dar că Dumnezeu intervine în viața omului, mai ales în momentele dificile. Astfel, se spune că un conducător de oaste creștin, urmărit de Otomani, a căzut cu cal cu tot de pe coama unui deal, până în râul Timiș, scăpând nevătămat. Drept mulțumire, el a dat poruncă să se zugrăvească Sfânta Treime pe stâncă.

O altă tradiție spune că, mergând niște călători din Muntenia cu trăsura pe drum, la un moment dat caii s'au speriat, au început să alerge fără control și, tocmai când oamenii așteptau să se prăbușească în râu, trăsura s'a înțepenit într'o stâncă chiar în locul ce s'a numit mai târziu *"Piatra Scrisă"*, iar călătorii au scăpat teferi. Întru pomenirea întâmplării și preamărirea lui Dumnezeu, ei au pus să se facă icoana.

Se mai spune că un negustător de vite a fost surprins tocmai în Duminica Tuturor Sfinților de o furtună puternică, iar un fulger a despicat stânca sub care se adăpostise dar, prin minune dumnezeiască, el nu a pățit nimic. Preotul din sat l-a sfătuit să zugrăvească icoana Sfintei Treimi, căci Dumnezeirea întreagă l-a salvat din primejdie împreună cu cetele tuturor sfinților care se pomeneau în acea zi.

Dacă aceste tradiții vorbesc despre recunoștința oamenilor pentrucă au scăpat dintr'o primejdie, iată că o altă variantă amintește de necesitatea credinciosului de a aduce jertfă lui Dumnezeu chiar atunci când i se întâmplă o tragedie.

Se spune că fiul meșterului care ridica biserica din Armeniș a vrut neapărat să pună el crucea în vârful turnului, deși tatăl său la început nu l-a lăsat. În final băiatul totuși s'a urcat, dar amețit, a căzut și a murit. Întru iertarea păcatelor sale, meșterul a lăsat să se zugrăvească icoana dela Piatra Scrisă.

Tot ce s'a amintit mai sus sunt doar tradiții orale, iar prin însăși varietatea lor, ele pot fi luate ca dovezi istorice. Ele vorbesc însă despre relația activă pe care creștinul trebue să o aibă cu Dumnezeu, relație care nu e bine să se limiteze doar la gânduri sau cuvinte, ci să treacă la fapte.

Prima mențiune documentară despre Piatra Scrisă apare pe o hartă militară austriacă în anul 1788, în care pe acest loc este trecută *"Stânca Sf. Treimi"*. Probabil că icoana exista atunci, dacă a dat denumirea locului. Se pare că în anul 1822 ea a fost refăcută de Moise Buru din Caransebeș - pictor și scriitor. În anul 1929, Vasile Dragomir din Slatina-Mică împreună cu soția sa Ana, au ridicat o capelă în amintirea unicei lor fiice, Maria, moartă la tinerețe. Ulterior s'a construit o casă și o clopotniță, și astfel a apărut o mică mănăstire, un schit.

Există mărturii puternice că locul acesta este binecuvântat, că s'au întâmplat aici chiar minuni. Se știe că s'au vindecat aici copii bolnavi de friguri sau de picioare, oameni cu diverse probleme de sănătate. Acest vindecări prin icoană sunt cunoscute în regiune și, poate de aceea, în aceste părți este mult răspândit numele de Icoana sau Iconia, nume foarte rar în alte zone. De altfel, despre puterea miraculoasă ce se coboară prin icoană, știu nu numai credincioșii ortodocși ci și localnici romano-catolici. De aceea, ei vin și acum spre a se ruga în acest loc, iar în trecut când era mai multă credință, ei veneau în procesiune, în frunte cu preotul lor, spre a se închina în acest loc binecuvântat.

O tradiție spune că meșterii care construiau drumul Caransebeș-Orșova au găsit la Piatra Scrisă o comoară. Veniți și Dumneavoastră pe acest drum, în orice zi, dar mai ales în Duminica Tuturor Sfinților, și veți găsi și Dumneavoastră o comoară: HARUL LUI DUMNEZEU!

Ieromonah HRISTOFOR BUCUR
stareț

ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC ÎN PERICOL

O zecime dintre profesori pleacă din școală în fiecare an

Din surse ale Ministerului Educației și Cercetării aflăm că, anual, 10-12% dintre profesorii titulari părăsesc sistemele de educație, pentru posturi mai bine plătite din economia privată. De regulă, este vorba de profesori de informatică și limbi străine, la care oricum învățământul este deficitar, de dascăli supercalificați și performanți. Probabila infuzie de capital străin în România, prin îmbunătățirea mediului de afaceri și intrarea în UE va accentua acest proces până la cote dramatice.

Există un proces natural de plecare din sistem prin pensionare. Viitorii pensionari sunt de asemenea cadre didactice cu experiența unei vieți petrecute în cadrul școlii, cu grade didactice și calificări superioare. Din 2007, anul speranței aderării la UE, circulația forței de muncă va accentua migrarea cadrelor didactice cunoscătoare de limbi moderne către țări din UE, în care salariile profesorilor variază între 2000 și 3500 Euro, și care au în acest moment un deficit de un milion de cadre didactice calificate.

Nu ar fi nici o problemă dacă ieșirile din sistem ar fi compensate de intrările în sistemele de educație. Numai că se constată următoarele: tinerii performanți preferă posturi bine plătite în firme private, care le oferă șansa realizării obiectivelor începutului de carieră și viața de familie. Ceilalți vin la concursurile de titularizare mai mult sau mai puțin *"experimental"*. Așa se explică situația dela concursul de titularizare din 2004, când 50% din candidați au luat sub nota 5, iar din cei admiși jumătate nu s'au prezentat la posturile care nu le conveneau.

În aceste condiții, școlile stau din ce în ce mai mult sub spectrul *"suplinirilor"*, al profesorilor care acceptă, în mod pasager, un salariu de patru milioane lei, până la apariția unei oferte mai atractive.

În domeniul *managementului* din educație situația este asemănătoare. Peste 80% din funcțiile de conducere, îndrumare și control sunt ocupate cu delegație, de oameni ajunși pe post, de regulă, după criterii politice. Pentru o indemnizație de 3 milioane lei pe lună, aceștia își văd de afacerile private, sau, mai grav, convertesc funcțiile în surse de venituri ilicite, contaminate de corupție.

Acesta este tabloul sumbru al domeniului care ar trebui să reprezinte șansa de mai bine a unui popor.

Prof. Ștefan VLASTON

Răsfoind presa de-acu' 50 de ani...

Valeriu ARBORE

• Dacă ne-am lua după publicațiile reperiste *"de sub conducerea guvernului și partidului"*, în luna Martie 1955 am zice că Românii nu stăteau nici bine, nici prost! Deși trebue să fi fost într'un fel oarecare... Cum? Ia să parcurgem, împreună și-n diagonală, ziarele, alegându-le pe cele mai cu moț (roșu): *"Scânteia"*, *"Romînia liberă"*, *"Munca"*, *"Lupta de clasă"*!

• La început de Mărțișor - pe când în celula Aiudului, Radu Gyr *"aniversa"* 50 de ani de viață, din care peste un deceniu în închisoare! - în București se desfășura *"Consfătuirea pe țară a fruntașilor în agricultură"*. Mare ispravă, putem spune, destoinică scofală, sărmană treabă! Altceva se cere la această adunătură tovărășească: înființarea a cât mai multe întovărășiri agricole (de ce, oare, nu gospodării agricole, adică, neted zis, colhozuri?!?), popularizarea experienței sovietice în materie, prevenirea și combaterea (?) inundațiilor datorate topirii grăbite a zăpezii și ploilor abundente căzute la sfârșit de iarnă. Cu acest prilej, Gheorghiu-Dej, pe-atunci șeful guvernului, trânti în *"organul de presă al P.M.R.-ului"* un *"material"* țiuitor, intitulat profetic *"Pentru un nou avânt al agriculturii"*, de-au fertilizat deîndată ogoarele țării ca îmbunătățite cu îngrășăminte naturale... A! înseamnă că nu era rău de tot!...

• Da' bineînțeles! Iată, pe 5 a lunii se împlineau doi ani de când Stalin dăduse ortul popii (!). Ca niște ciuperci necomestibile au apărut articole comemorative pe pagina 1 a jurnalelor; *"Cauza lui Marx, Engels, Lenin, Stalin este de neînvins!"* (aici au nimerit-o!), *"I.V. Stalin despre alianța clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare"*, *"Ideile staliniste - far călăuzitor spre noi victorii!"* (să piară dela noi orice nesiguranță în privința asta!). Totuși, totuși ditirambii scăzuseră cel puțin cu un semiton, comparativ cu 1953 și 1954. Iar bătaia în piuă pe această *"nemuritâ"* temă se muiase osârdios. Semne bune, nu?

• La decada instaurării guvernului P. Groza, diezii puși notelor portativului propagandistic în *"cheie"* partinică ridicau vârtos tonalitățile evenimentului, *"o dată memorabilă în istoria poporului muncitor"*. Mai fericit nici că se putea! Aceeași execuție cu voință și nerușinare, fără bemoli, de *"Ziua femeii"*, la *"glorioasa aniversare a Comunei din Paris"*, cu ocazia manifestărilor din *"Săptămâna mondială a tineretului"*. Apa trecea, pietrele rămâneau tot nespălate...!

• *"Lupta de clasă"* (nr. 3) insera *"studiile"* lui: C.I. Gulian, *"Despre formarea moralei socialiste în RPR"*; Silviu Brucan (tenor-prim al *"democrației"*, azi), *"Ascuțirea contradicțiilor între țările capitaliste"*; Titu Georgescu, *"10 ani dela victoria forțelor populare* (sic) *din 6 Martie"* ș.a.

Cu asemenea contribuții *"încântătoare"*, autorii, *"superiori"* incăpățânaților și neînțelegătorilor de pe glob, și înzestrați numai cu drepturi și calități, aveau impresia că răstoarnă principiile termodinamicii, rumorile, emoția personală, câmpul energetic al Românilor. Te pui cu deșteptul școlit imperial?!

• În *"întrecerile socialiste"*, ceferiștii se aflau iarăși în capul *"luptei pentru plan"*. Socola primea *"drapelul de stație fruntașă"*. Ura! și la gară... Dar nici colectivul uzinelor de tractoare *"Ernst Thälmann"* din Orașul Stalin (fost și viitor Brașov) nu se lăsa mai prejos. Directorul general al acestora, tov. Virgil Actarian, și secretarul de partid Gh. Raita raportau *"conducerii superioare"* că *"au îndeplinit sarcinile rezultate prin prevederile planului cincinal 1951-1955"*. Cu 10 luni mai devreme, nu-i de ici de colo... Stahanoviștii români țineau aproape, totalmente indiscreți.

• În aceeași vreme, Nicolae Labiș (cel mai bine plătit poet tânăr în sângerosul deceniu, cum umbla vorba) îi ardea încă o poezie **extra**, *"Dealul roșu"* (de ce cu inițială minusculă?).

La Teatrul evreesc de stat din Capitală se bucura de-o primire superfavorabilă din partea publicului coreligionar, piesa lui Leon Kruczkowski, *"Iulius și Ethel"* - o apologie *"artistică"* a soților-spioni Rosenberg, judecați și executați în SUA, pentrucă au vândut bolșevicilor secretul fabricării bombei atomice! Dar parcă un proverb grăiește că în casa spânzuratului nu se pomenește de știreang...

• Pentru *"meritul de aș fi pus talentul viguros în slujba norodului"*, guvernul și partidul acordau titlul de *"artist al poporului"* lui Gh. Calboreanu și George Vraca, de *"maestru emerit"* lui Jean Bobescu, de *"artist emerit"* lui I. Iancovescu, Al. Critico, Miluță Gheorghiu, Mariei Davidoglu. Dumnezeu să-i ierte!...

VITRINA CU CĂRȚI

POEZII DIN ÎNCHISORI Culegere de Zahu Pană	$ 20
PITEȘTI de Dumitru Bacu	$ 20
DIN ȚARA LUI CAIN de Dumitru Philip	$ 20
ÎNAINTE ȘI DUPĂ DICTATUL DELA VIENA de Aurel Sergiu Marinescu	$ 20
O CONTRIBUȚIE LA ISTORIA EXILULUI ROMÂNESC de Aurel Sergiu Marinescu	$ 20
CRIZA POLITICĂ ȘI CONTEMPORANĂ ÎN EXILUL ROMÂNESC de Ion Boieru	$ 20
COABIA PIERDUTĂ Comentarii politice la zi de Viorel Paltin	$ 15
DIN LUPTELE TINERETULUI ROMÂN (1919-1939) culegere de texte	$ 15
NĂZUINȚI ȘI DEZNĂDEJDI de Petru Gheorgheoni	$ 10
EXIL-OAMENI ȘI IDEI de S. Constantinescu	$ 10
AMINTIRI DIN ÎNCHISOARE de Nicolae Dima	$ 10
SÂNGELE TEMNIȚEI ȘI POEME de Radu Gyr	$ 10
POEZII ALESE ȘI ȘOMII PESTE PRĂPASTIE de Nichifor Crainic	$ 10
CU ACUL PE SĂPUN poezii de Zahu Pană	$ 10
AMINTIRI DIN COPILĂRIE de Paraschiv Nămăloasa	$ 10
CERȘETORUL PORȚILOR	$ 15
DE ROUĂ, poezii de Dumitru Ichim	
FÂNTÂNA LUMINII, poezii de Dumitru Ichim	$ 10
PETALA INFINITULUI ALB poezii de Florica Batu	$ 15
LA PORȚILE DISPERĂRII de Forica Batu	$ 10

CĂRȚI ÎN LIMBA ENGLEZĂ

RED HORIZONS by Ion Mihai Pacepa	$ 20
JOURNEY TO FREEDOM by Nicholas Dima	$ 15
ROMANIAN CULTURE IN AMERICA by Rev. Fr. Vasile Hațegan	$ 10
POEMS FROM COMUNIST PRISONS, collected by Zahu Pană translated by Mother Alexandra	$ 7
BASARABIA AND BUKOVINA by Nicholas Dima	$ 15
TRANSYLVANIA by Titus Podea	$ 15
PRISONER OF RED JUSTICE an account of ten years captivity in comunist Romania by Leonard Kinschen	$ 20
A HISTORY OF THE ROMANIANS from Roman times to the completion of unity by R.W. Seton-Watson	$ 30
CAPTIVE ROMANIA, A DECADE OF SOVIET RULE by Alex. Crețianu	$ 20

LA FIECARE COMANDĂ SE ADAUGĂ COSTUL EXPEDIȚIEI

Puteți procura cărțile de mai sus dela: Dl Tudor Murgoci, 39 Niagara Rd. Kitchener, Ont. Canada N2B 1T1

INTERVIU CU D-NA MONA MUSCĂ

Ministrul Culturii României

Cred că este de justeţe ca înainte de a trece la interviul propriu-zis, să-mi exprim gratitudinea şi respectuoasele mele mulţumiri acestei mari Doamne care, cu aceeaşi gentilеţe şi eleganţă pe care i le cunoşteam de ani, m'a primit, dela primul apel, în audienţă, acceptând fără rezerve, dimpotrivă, interviul care i-am promis să apară în Prestigioasa Publicaţie *CUVÂNTUL ROMÂNESC* din Canada, al cărui Director este Dl. George Bălaşu.

Pentru mai bine de o oră, m'am întreţinut într'o conversaţie deosebită, cu această exemplară femeie. Sobră şi delicată, amabilă şi generoasă, s'a *"lăsat"* ispitită de conversaţii diverse, cuprinzând nu doar sfera politicii, făcând dovada unor cunoştinţe temeinice şi aprofundate, aşa încât, totul a fost o bucurie şi o revelaţie pe care nu le voi uita niciodată.

Am înţeles mai bine de ce, nu de puţine ori, m'am gândit că dela această mare Doamnă se face *"Translaţia"* tainică dela pământean la sacru! Îi mulţumesc încă o dată înainte de a da curs primei întrebări.

OV: Stimată D-nă Ministru, cât de mare a fost satisfacţia, că în final aţi reuşit să busculaţi acel Miloch Roşu care pusese stăpânire pe Ţară?

MM: Atât de mare cât poate fi atunci când eşti convins că ceea ce ai făcut, este voia maselor populare care te susţin. De altfel, datorită semnalelor maselor s'a constituit din PD şi PNL, **Alianţa D.A.**, care a triumfat.

OV: Aţi avut momente când v'aţi îndoit de victorie? Şi dacă da, atunci ce-aţi făcut?

MM: Totdeauna într'un astfel de demers există momente de îndoială. Important este însă, ca atunci să te mobilizezi la maximum, toţi ca unul singur, crezând şi mai mult că eşti de partea adevărului şi că răsplata efortului tău va fi bucuria celor mulţi!

OV: Iată, după victorie aţi fost numită ministrul Culturii, poziţie importantă şi mai ales, atât de potrivită Domniei voastre. Cât de important este actul de cultură în general şi în România în special?

MM: Potrivită da, pentrucă am terminat Filologia, am rămas îndrăgostită de teatru, de arte în general şi pentru o activitate de 8 ani în Parlament, în Comisia pentru Cultură, reuşind să impun două Legi foarte importante: Dreptul fundamental al cetăţeanului la informaţia de interes public şi Libertatea de expresie, Lege existentă atât în SUA, cât şi în Suedia încă din 1788, unde alături de alte Legi formează Constituţia Suediei!

OV: Altfel care ar mai fi atuurile Domniei voastre care v'au propulsat pe acest fotoliu ministerial?

MM: Perseverenţa, devoţiunea şi loialitatea faţă de principiile asumate, o cât mai bună informare, pentrucă prin informare şi deci iluminare îţi învingi adversarii adepţi ai obscurantismului. Duc lucrurile până la capăt, la vedere, fapt care m'a unit cu Societatea Civilă, care mi-a fost de un real folos; aş zice una din cheile mele spre succes!

OV: Toţi ne dăm seama de fragilitatea acestei guvernări. Cum şi mai ales, cât veţi rezista furiei opoziţiei formate din PSD şi găligiosul PRM?

MM: Cred cu tărie că trebue să fim cât mai aproape de problemele Românilor; să facem ce le-am promis: atâta vreme cât vom avea cu noi această solidaritate, *"pojghiţa de gheaţă"* pe care s'ar crede că ne aflăm se va transforma în... Terra Ferma... opoziţia va conta tot mai puţin.

OV: Dacă ar fi să aveţi parte de alegeri anticipate, credeţi că ar fi bine să se întâmple cât mai curând, ori cât mai târziu?

MM: Nu cred să fie cazul. Totuşi, dacă ele vor fi o necesitate, atunci să se întâmple cât mai repede! Am putea pregăti mai eficient integrarea în UE în 2007!

OV: Timpul aşa dar, ar fi de esenţă în acest caz?

MM: În ce mă priveşte fiecare zi are o importanţă deosebită şi nu numai din punctul de vedere al integrării în UE, dar am şi o mare responsabilitate faţă de cetăţenii acestei ţări, care aşteaptă să ne îndeplinim promisiunile electorale!

OV: Ipotetic vorbind desigur, în cazul anticipatelor credeţi că aţi putea realiza un scor de 50+1% ca să nu mai recurgeţi la alianţe nedorite?

MM: Cred că da; împreună cu UDMR. Nu uitaţi însă că chiar dacă acum este **Preşedinte**, populaţia nu a uitat că sufleteşte este cu noi, Dl. Băsescu, ori o asemenea statură politică, un asemenea *"Vulcan"* în continuă erupţie, ne va ajuta foarte mult. Şi mai avem o nădejde în Exil, care ne-a convins că e cu noi.

OV: Este un noroc, să zicem, că există acest UDMR, care este la putere indiferent de culoarea câştigătorului?

MM: Consider că este un act de respect şi de ceea ce ar trebui să fie nondiscriminare etnică; un act de solidaritate, dacă vreţi Occidental: ei UDMR-iştii sunt cetăţeni români! Mai cred cu tărie că într'un viitor nu prea îndepărtat, ei se vor înscrie în unul din marile partide româneşti!

OV: Excelentă pledoarie pentru umanitate! Următoarea întrebare însă, este aceasta: Cât de importantă este promovarea femeii pe prima scenă politică şi a vieţii sociale din Ţara Românească?

MM: Acum când în România, ca peste tot în lume, femeile reprezintă minimum 50% din populaţie, ori dacă pun la socoteală ţări unde procentul este de aproape 2-1 în favoarea femeilor, cum ar fi: Letonia, Ukraina, Rusia, Belarus şi altele, în mod logic ele ar trebui să fie reprezentate cu cel puţin 50% la toate nivelurile societăţii. Cred că în multe cazuri femeile sunt mai bune decât bărbaţii! Oricum capacitatea şi profesionalismul trebue să fie singurele criterii de selecţie!

OV: Credeţi că bărbaţii români sunt încă prizonierii unei idei primitive privind statutul femeii în societate?

MM: Din păcate mai stăruie mentalitatea, - atât la unele femei, ca şi la unii bărbaţi - că anumite preocupări importante sunt doar pentru bărbaţi. Avem de a face deci, nu cu un primitivism, dar o atitudine învechită. Nu sexul trebue să decidă ci competiţia onestă. Îndemn femeile pe această cale să încerce mai mult şi mai hotărît să-şi exprime opţiunile.

OV: Aveţi o femeie pe care aţi luat-o ca exemplu şi pe care încercaţi s'o întruchipaţi?

MM: Vă veţi mira, dar este bunica mea! O *"ţărancă"* aristocrată; n'am văzut o persoană mai aristocrată decât ea nici în viaţa de zi cu zi, nici în cărţi! Ţărancă, dar cu şcoală; o persoană de o mare distincţie şi o mare fermitate în acelaşi timp, cu mult simţ al dreptăţii: o persoană care a ştiut să-şi echilibreze perfect sentimentele şi raţiunea; o persoană care a câştigat respectul familiei şi a-l comunităţii din care făcea parte, indiferent de pregătirea ori simplitatea celor care formau comunitatea!

OV: Artele sunt o sclavie sacră; care dintre ele vă plac mai mult?

MM: Hm... Iubesc teatrul, literatura, muzica, această măiestrie cu adevărat sacră atunci când reuşeşte să ne ridice sufletele acolo sus, sus de tot, până la lacrima bucuriei!! Mă rog; sunt îndrăgostită de arte; abia aştept să prind un moment de răgaz, să pun mâna pe o carte, dar timpul este foarte limitat, mai ales acum.

OV: Ca o persoană politică, desigur, sunteţi un om pragmatic, nu?

MM: Greu să faci Administraţie fără pragmatism; greu de adunat resurse financiare, acum când potenţialul public privat trebue să-şi pună pecetea pe Ministerul Culturii.

OV: Care ar fi să spunem, actul de cultură care ar avea nevoie de intervenţia Dvoastră în acest moment?

MM: Fără nici un dubiu, cred că Patrimoniul Cultural care, aşa spunea Dl. Caramitru, fostul ministru al acestui Minister, *"Monumentele se prăbuşesc în tăcere peste noi!!!"* Să nu uităm că ele sunt memoria noastră; trebue deci ajutate, ca apoi ele să se poată ajuta singure.

OV: Cât de important este pentru Domnia voastră actul de cultură din afara graniţelor României?

MM: Foarte important! Prin jurnaliştii şi scriitorii români din afară, prin acei *"Ambasadori"* este cunoscută ţara. Ei pot face foarte mult bine României, mai ales acum când Preşedintele Institutului de Cultură a fost numit Dl. Patapievici, care doreşte cu ardoare o comuniune frăţească între scriitorii din ţară şi cei din Exil.

OV: După ce credeţi că se măsoară gradul de civilizaţie al unui popor: După numărul elitelor pe care le-a dat, ori după masa compactă a ignoranţilor?

MM: Cred că ambele contribuie la Patrimoniul Cultural şi deci al civilizaţiei unei naţiuni!

OV: Pe lângă funcţia aceasta nobilă pe care o deţineţi, ce alte satisfacţii vă mai aduce acest fantastic vârtej, - politica - în care v-aţi aruncat cu toată fiinţa?

MM: Satisfacţiile vin mai ales din proiectele pe care reuşeşti să le duci la capăt; cum ar fi parteneriatul cu Societatea Civilă, apoi nu mai puţin de alte cinci proiecte, pe care, în cadrul PNL, am reuşit să le transform în Legi!

OV: Care să fie secretul că aţi rămas nepătată trecând prin toată mocirla politică pe care o promovează PSD şi PRM?

MM: Cred că numai muncind cinstit şi stând departe de activităţi tenebroase; apoi respectând doleanţele celor neajutoraţi aşa cum îţi respecţi micile tale bucurii!

OV: Vă consideraţi o politicianistă, ori o activistă pe tărâm cultural?

MM: Cred că şi una şi alta, din moment ce mă interesează binele public.

OV: Ca ministru al Culturii aveţi în subordine şi Cultele. Ele ridică următoarea întrebare: Când vor fi independente, mai ales, ieşite din orbita politicilor oculte?

MM: Da, sunt o mare problemă. În timp ce am condus o Comisie a Culturii şi Cultelor în PNL, proiectul meu a fost să desprind Cultele de Cultură. Să fie absolut independente, caz în care vor creşte în grad, vor fi ordinatoare de credite ş.a. Să trateze de pe poziţie independentă cu noi şi celelalte organisme politice şi sociale. Sper să reuşesc.

OV: Ce credeţi că-i desparte mai mult pe oameni: Adevărul, ori minciuna?

MM: Chiar dacă uneori adevărul divide, până la urmă tot el îi va aduna pe oameni. Minciuna îi desparte iremediabil.

OV: Aţi avea un mesaj pentru jurnaliştii dela *Cuvântul Românesc* şi în general pentru oamenii de cultură din Exil?

MM: Cred că am putea avea un bun ajutor din partea *Cuvântului Românesc*, făcându-se angrenajul de transmitere între noi şi lumea culturală românească din afara noastră. Mai cred că oamenii de cultură de peste graniţele ţării vor fi bucuroşi să realizăm împreună proiecte culturale.

OV: Acum la finalul conversaţiei noastre, vă doresc mult succes în tot ce veţi întreprinde; atât de mult succes, încât să primiţi şi mandatul următor! Daţi-mi voie ca pentru amabilitatea Domniei voastre, să vă mulţumesc personal.

MM: Vă mulţumesc personal cât şi în numele Ministerului pe care îl conduc.

Ovidiu VASILESCU

CONCERT OMAGIAL EXPERIMENTAL ÎN MEMORIA MARIEI TĂNASE, O *"EDITH PIAF"* A ROMÂNIEI

Maria Tănase, care a trecut în nefiinţă atunci când se afla în punctul culminant al carierei şi al celebrităţii sale, în anul 1963, a fost descrisă ca fiind o Edith Piaf a României. Actriţă şi cântăreaţă, ea a străbătut satele în căutare de cântece, ca o veritabilă etnomuzicologă, contribuind la păstrarea tradiţiilor muzicale ale ţării sale într'un moment în care presiunile comerciale ameninţau să le sufoce, notează cotidianul britanic *The Independent*, care consacră un articol artistei române.

Deoarece înregistrările sale sunt greu de găsit şi pentrucă ea nu figurează în nici una dintre marile enciclopedii ale muzicii internaţionale, concertul lui Alexandru Bălănescu - considerat un omagiu adus Mariei Tănase şi fiind sprijinit de înregistrări muzicale şi filmografice de arhivă - a fost ocazia perfectă pentru cei care nu au avut prilejul de a cunoaşte artista, prea puţin mediatizată în afara României.

Ca un compatriot al ei aflat în exil, Bălănescu dorea să reintre în contact cu sunetele care i-au animat copilăria: urma să realizeze un spectacol care să exprime spiritul marii dive a ţării sale. Însă nu avea de gând să redea, pur şi simplu, materialele etnografice. Prin *"propria perspectivă muzicală"*, el urma să *"dezvolte un nou limbaj, personal"*, tămânând, în acelaşi timp, fidel sursei originale a materialului.

Efectul iniţial al spectacolului a fost surprinzător - artistul Klaus Obermaier (autor a numeroase creaţii printre care compoziţii muzicale, artă video, proiecte intermedia, proiecte web, instalaţii interactive, în domeniul dansului şi teatrului, muzică de computer. A compus pentru orchestre precum Kronos Quartet, Filarmonica de Cameră din Germania, n.red.) a proiectat pe un ecran oi, care s'au multiplicat, treptat, transformându-se într'o turmă ce număra milioane de oi, în timp ce o profundă voce înregistrată - probabil nu cea a Mariei Tănase - interpreta o chemare păstorească românească. Apoi Bălănescu, purtând o pălărie de fetru, a dirijat orchestra pe o melodie ce combina stilul lui Michael Nyman (muzică experimentală, n.red.) cu Arvo Pärt (compozitor estonian, n.red.). În public se afla şi Nyman, care nu părea impresionat de muzică.

Pe măsură ce *"noul limbaj personal"* al lui Bălănescu ieşea la suprafaţă, fiecare sunet al cvartetului era amplificat de mii de ori - era ca şi cum spectatorii ar fi fost invitaţi să privească o pictură în ulei printr'o lupă uriaşă, dar sincopele repetate deveneau de-a dreptul enervante, este de părere ziarul britanic. Intrările şi ieşirile percuţionistului nu erau explicabile, întrucât sunetele sale acustice nu reuşeau să se facă auzite.

Dar Maria Tănase? Ei bine, spectatorii au putut auzi mici fragmente de cântece interpretate de ea, împovărate şi ascunse sub melodia instrumentelor cu corzi. Imaginea ei a apărut pe ecran o dată sau de două ori, însă orgoliul artistului video părea la fel de important ca şi cel al lui Bălănescu, astfel încât toate imaginile au fost distorsionate, în virtutea unui *"scop artistic"* greu de intuit.

Spectatorii care s'au dus la spectacol pentru a vedea o divă au fost dezamăgiţi şi aproape goniţi de muzica atât de puţin legată de Maria Tănase, iar cei ce s'au dus pentrucă erau deja fani ai lui Bălănescu - pregătiţi să divinizeze o pălărie şi un costum gri care nu i se potrivea perfect - s'au străduit să simuleze încântarea.

Cu toate acestea, Bălănescu a fost cândva membru al cvartetului Arditti şi un excelent violonist. De ce realizează acum acest gen de spectacole şi de ce pare că oamenii le apreciază? În mod ironic, ultima parte a spectacolului a fost cea care a arătat de ce este capabil artistul - un graţios dans în care a creat artificii deasupra unui bass care se învârtea încet.

(Traducere şi adaptare de Ioana Văcărescu - *The Independent* din 14 Februarie).

CITIŢI
ŞI RĂSPÂNDIŢI
ACEST ZIAR

CRONICI

Literare-Artistice-Culturale din exil și din țară

"Liliacul"
-O CARTE ZGUDUITOARE-

Aurel. S. MARINESCU

Nu a fost o surpriză pentru mine apariția cărții *"LILIACUL"* de Vasile Gavrilescu, editura Antim Ivireanu - Râmnicu-Vâlcea, 2004. Pe scriitor l-am cunoscut cu mulți ani în urmă, în preajma Sărbătorilor de Crăciun 1962, ambii pedepsiți într'o celulă din zarca Gherlei. Pe parcursul vieții ne-am mai întâlnit în lagărul de muncă forțată MAI, Luciu-Georgieni, și ca deținuți peste câțiva ani din nou la Aiud. Am fost martorul eliberării sale în 1968 și ca prieten, după *"eliberarea"* sa mi-a vizitat soția și fiul.

Au trecut ani buni, eu am reușit să părăsesc România comunistă și după 1996 am mers la București, de câteva ori cu ocazia lansării cărților mele. Și cum nu mai știam nimic de Sile Gavrilescu, am avut marea surpriză plăcută de a-l întâlni la una din aceste lansări, venit special dela Râmnicu-Vâlcea la București, pentru a ne întâlni. După această scurtă revedere au mai urmat și alte lansări ale cărților mele și Sile Gavrilescu a fost prezent.

Am aflat atunci despre el și de atunci a urmat o corespondență între noi, destul de neregulată și mai ales cu scrisori neajunse la destinație fie la Râmnicu-Vâlcea fie la New-York.

De curând autorul mi-a trimis printr'un vizitator, ultima sa carte, *"Liliacul"* dar țin să menționez că nu este prima sa lucrare, ci este ultima din cele 22 de cărți scrise de el.

Am citit din cărțile sale apărute în anii din urmă: *"Raiul nemernicilor"*, roman, editura ExPonto; *"Vreau să fiu rege"*, editura Calende, 1992; *"O mie și una parabole"* și acum *"Liliacul"* o carte zguduitoare, o carte de excepție, care, de câteva zile de când am citit-o mi-a furat toate gândurile, făcându-mă să mă gândesc numai la ea și la implicațiile sociale, o altă latură mai puțin cercetată sau aproape de loc a holocaustului comunist.

Într'adevăr s'au scris multe cărți despre gulagul românesc care constituie o literatură concentrațională bogată, capitol care lipsește multor literaturi străine. Deasemenea s'a scris despre toate grozăviile politico-economice ce au fost aplicate de comuniști în România, pe care Românii le-au suferit. S'a scris chiar și despre *"neajunsurile"* suferite de oamenii de cultură. Un aspect nu s'a scris și anume cum comunismul a despărțit familii, cum unul din soți l-a denunțat voit sau fără voie pe celălalt, cum ideologia comunistă a creat rupturi în familii și rude, unii devenind comuniști și terminând relațiile cu părinții sau rudele de același sânge etc., etc.

De aceea *"Liliacul"* este o carte de un gen cu totul nou, care nu pare să fi fost experimentat de alt scriitor. Stilul său este cu totul special, stil care nu se apropie de tot ce s'a scris în literatura concentrațională. Propriu-zis, nu este un roman, nici jurnal, ci este un fel de documentar comentat al perioadei de după cea de-a doua eliberare a autorului din Aiud în 1968, când a fost urmărit, hăituit.

Vasile Gavrilescu își bazează cartea, în cea mai mare parte pe extrase din rapoartele informatorilor din cele 22 de dosare existente pe numele său, în arhiva CNSAS pe care a avut aprobarea parțial să le cerceteze. Spun parțial pentrucă el a consultat cele 500 de pagini ale dosarelor întocmite de Securitate pe numele său.

Descoperirea făcută de Vasile Gavrilescu cu ocazia *"studierii dosarului său"* este uluitoare; după 1969 până în 1990 și după, el, electrician în Craiova a fost obsesia a 50 de ofițeri de Securitate, dela locotenenți până la generali (Sprâncenatu C-tin, Pleșiță Nicolae, Alexie Ștefan, inclusiv secretarul PCR, Gheorghe Petrescu); el descoperă că l-au urmărit și denunțat 35 de indivizi (din care 12 femei) toți Români și alți 8 informatori sub pseudonime (Corvin, David, Graur, Dorin, Iliescu, Constantinescu, Vâlcea, Niculescu și Andrea).

Toată această armată de *"turnători"* și informatori români raportau orice mișcare a lui Gavrilescu pe care Securitatea îl *"botezase"* în acte *"Gânescu"*, *"Călătorul"* și *"LILIACUL"*.

Dar cea mai groaznică lovitură primită de el, neașteptată de mine, a fost faptul că a aflat cum soția sa, Aurora, a fost prima și cea mai sârguincioasă informatoare asupra lui.

Aurora a fost racolată de Securitate încă din 1958 și ea, de exemplu în 1972 scria într'un raport: *"gândindumă la viitorul acestor copii (6 și 2 ani) am venit aici, copiii se măresc și el le otrăvește sufletul cu ideile sale și nu vreau ca ei să-i calce pe urme, să ajungă să înfunde pușcăriile. În 1955 nu am anunțat organele de Securitate despre faptul că soțul meu v'a trece frontiera RSR, deoarece credeam că nu v'a fi în stare să treacă Dunărea, speram că se v'a îneca... Întrebându-l de ce scrie, soțul meu mi-a spus că în prezent este mai bine să lupți cu condeiul decât cu arma în mână. Mi-a confirmat că după ce v'a termina redactarea acestor scrieri, intenționează să le scoată din țară. Cele scrise de soțul meu le păstrează în lada dela studio și în sertarul mesei de toaletă..."*.

Și bietul Gavrilescu scria cele 5 caiete a 200 de pagini, ale romanului-poem, ascuns prin cavouri, ca apoi să le păstreze într'un dulap cu fund dublu. De unde putea știi el oare că dușmanul lui cel mai periculos era însăși soția sa, mama celor doi copii ai lor care cu pseudonimul Amalia a informat Securitatea de toate mișcările sale?

Pentru mine această informație a fost șocantă căci în zarca Gherlei de Crăciunul 1962 cât și în celelalte întâlniri, Sile îmi vorbea cu dor și dragoste de soția sa, prima lui iubire și se gândea cu milă la ea.

În fond cine este acest V. Gavrilescu al cărui manuscris făcea Inspectoratul județean Dolj al MAI să fie la un pas de turbare?

Născut la 5 Aprilie 1937 la Silistra, pe atunci în România, fiul lui Iancu și Elisabeta. Mama lui arestată ca tăinuitoare a *"acțiunilor"* fiului ei, a murit în închisoare. Ea a avut o relație, tânără fiind, cu un Neamț care a părăsit-o fiind gravidă, dar s'a măritat cu Iancu Gavrilescu care a recunoscut copilul. Un copil sărac crescut de mamă (tatăl a decedat când era mic copil) în condiții grele.

V. Gavrilescu a inițiat o grupare anti-comunistă în 1955, compusă din elevi de liceu, numită *"Bastonul căpușit"* formată din 18 persoane. Când a simțit că organizația a fost denunțată, el între timp căsători cu Aurora, lasă fetița lor la părinții ei la Băilești și pleacă împreună în Banat la frontiera cu Iugoslavia unde sunt prinși de grănicerii români. A urmat o condamnare de 4 ani pentru Aurora Gavrilescu (*"tentativă de trecere a frontierei"*) și 22 de ani pentru Vasile Gavrilescu - *"uneltire contra ordinii sociale"*.

Aurora a acceptat încă din timpul detenției colaborarea cu Securitatea; ea nu a avut tăria să reziste presiunilor securiste cum a avut, de exemplu, mama autorului care a preferat să moară în închisoare decât să-și denunțe fiul. Vasile Gavrilescu beneficiază de *"grațierea"* din 1964.

Soția sa era liberă dinainte; când el a venit acasă a zărit-o îmbrățișându-se și sărutându-se cu un individ în colțul străzii și atunci își inventariază soluțiile de supraviețuire: divorțul (dar are un copil de care se simte responsabil. A fugi însemna a repeta greșeala tatălui său biologic); continuarea studiilor (idee respinsă ținând cont de inadaptabilitatea firii lui); sinuciderea (tot ce a fost de trădat s'a trădat, tot ce a fost de cumpărat s'a cumpărat, lașitățile s'au generalizat); desăvârșirea ca autodidact cu *"prețul însingurării"* sau să scrie având convingerea că scrierile lui, total neconvenabile ideologiei comuniste nu vor vedea niciodată lumina tiparului sau *"o nouă evaziune peste graniță"*.

Și a ales ultima variantă; trece înot Dunărea în Iugoslavia, în 1965, de unde este returnat, și în Decembrie 1965 condamnat 7 ani ca *"frontierist"*, și eu *"primindu-l"* la Aiud. A fost eliberat în 1968 printr'un decret de grațiere pentru condamnații de trecerea sau tentativa de trecere a frontierei ținându-se cont și de *"condițional"*.

Abia la a doua eliberare din temniță și-a pus serios problema scrisului, urmând sfatul colegului și prietenului de celulă Păstorel Teodoreanu, sfat dat înainte de 1964 și a înțeles: *"ca să mă salvez pe mine însumi, să păstrez acea urmă de demnitate care totuși mi-a rămas m'am decis să scriu, pornind dela ideea că niciodată nu voi fi publicat în România, deși fiecare scriitor are nevoie de confruntarea cu publicul cititor"*.

Își câștigă existența ca electrician calificat și scrie, scrie și în același timp soția sa Aurora devenită în notele informative Amalia anunța Securitatea de toate mișcările soțului, de toate intențiile sale, ba chiar s'a oferit să le pună la dispoziție - *"pentru o perioadă scurtă"* - manuscrisele soțului; ea devenise cea mai zeloasă informatoare a organelor care au *"construit"* un cerc în jurul acestui manuscris. În August 1972 i s'au instalat microfoane în casă, acțiune supravegheată de 2 maiori și un colonel, executată de un sergent major.

Și pentrucă Sile avea o fire bizară, înzestrată anarhist, un soi de pandur nervos, bun și răzbunător, deosebit de inteligent, orgoliu impulsiv și agresiv, mândrie și tenacitate oltenească combinată cu disciplină nemțească pe linia tatălui biologic, pentru a demonstra Securității că nu este invincibilă, prin 1978 trece din nou frontiera la Sârbi și parcurge tot traseul dela Kladovo până în lagărul de refugiați dela Treiskirchen, în Austria, de unde după ce scrie vederi chiar și pe adresa unor securiști, se întoarce de bunăvoie la Craiova!

Și ca să sfideze Securitatea, în Aprilie 1975 a depus manuscrisul la Ambasada USA din București, consul fiind William Perkins Jr.

După moartea soției sale informatoare, a cerut și a primit aprobarea de a părăsi țara cu destinația Paris, împreună cu copiii, împins ce-i drept și de Securitate care fără el s'a simțit eliberată. La plecare a fost obligat să asculte micul discurs de despărțire rostit de col. Lungu: *"Auzi, mă! exclamă colonelul, înainte de a deveni tu parizian, trebue să știi că s'a luat hotărîrea de sus să ne scăpăm de âștia ca tine. Pe cine puteam eu să pun în capul listei la Craiova, dacă nu pe tine? Pe cine aveam noi mai cu moț și al dracului...?"*

Securitatea, totuși, nu a lăsat să nu fie speculat în favoarea ei, afrontul făcut de V. Gavrilescu când a trecut clandestin frontiera și dela Viena s'a întors de bună voie la Craiova. Aparatul dezinformării a lansat *"zvonurile"* că Gavrilescu e *"nebun"*, că a stat închis la un *"spital de profil"*, sau *"are grade și funcții secrete"* iar prin anonime trimise la Paris, declarat *"agent de influență"*.

Aceasta este caracteristica statului comunist, *"injectarea"* cu zel a infecției ideologice în toți cei 50 de ani. Infestarea morală s'a făcut prin cultivarea minciunii, imposturii și denunțului la scară națională, în care se înregistrează și Amalia.

Aurora/Amalia n'a avut stofă de erou iar dârzenia ei a fost de scurtă durată. Ca ea multe femei, ca acelea care instigau minerii în Iunie 1990 să bată studenții, au fost victimele unui sistem abject. Aceste ființe nu pot fi iertate pentru cedările lor în fața sistemului mârșav. Numai conștința lor poate fi pedeapsa lor.

Sau, cum încheie V. Gavrilescu: *"de multe ori suntem incapabili să ne apărăm de noi înșine"*.

În scrisoarea autorului, care a însoțit cartea ce mi-a dăruit, el scrie: *"Îmi aduc aminte de un prieten al meu care mi-a spus acolo în zarca dela Gherla, că el l-a văzut pe Gavrilescu în trei ipostaze: <un violent, un bun povestitor și un visător care scrie poezii>. Tot așa am rămas. Vezi că nu am uitat, Relule, cele ce mi-ai spus, ceea ce nu se poate uita..."*.

"Liliacul" o carte cutremurătoare, opera lui Vasile Gavrilescu (Sile) trebue citită.

ÎNCEPUTURILE PUBLICISTICE ALE LUI CONSTANTIN NOICA

Ilie RAD

Personalitate proeminentă a culturii române contemporane, Constantin Noica a publicat peste 60 de volume (lucrări originale, traduceri, ediții îngrijite) și a semnat, de asemenea, sute de articole și eseuri în publicații interbelice, precum *Viața literară*, *Ultima oră*, *Vremea*, *Vitrina literară*, *Ecoul*, *Acțiune și Reacțiune*, *America*, *La Nation Roumaine*, *Contimporanul*, *Fapta*, *Radical*, *Axa*, *Dreapta*, *Revista de filosofie*, *Revista Fundațiilor Regale*, *Credința*, *Gândirea*, *Familia*, *Universul literar*. În perioada comunistă, a colaborat la *Gazeta literară*, *România liberă*, *Contemporanul*, *Cronica*, *Ramuri*, *Steaua*, *Studii clasice*, *Convorbiri literare*, *Transilvania*, *Tribuna*, *Luceafărul*, *Viața românească*, *Manuscriptum*, *Revista de istorie și teorie literară* etc.

Este surprinzător câtă pasiune a pus viitorul filosof în activitatea de jurnalist (pentru o perioadă scurtă, de o lună - 8 Septembrie-16 Octombrie 1940 - a fost redactor-șef al revistei *Buna-Vestire*), activitate etichetată cel mai adesea nefavorabil (*"proverbiala superficialitate a ziaristului"*; *"profesiunea de jurnalist e ingrată, căci îți toceșe și bruma de talent pe care o ai"*).

Până în momentul de față, din vasta activitate ziaristică a lui Constantin Noica au apărut următoarele volume de publicistică propriu-zisă: *Semnele Minervei*. Publicistică, I, 1927-1929. Ediție îngrijită de Marin Diaconu, Editura Humanitas, București, 1994; *Între suflet și spirit*. Publicistică, II, 1930 - Iunie 1934. Ediție îngrijită de Marin Diaconu, Editura Humanitas, București, 1996. (Acest volum este numerotat ca atare - II, față de primul volum, *Semnele Minervei*, și nu ca pandant al volumului I din *Între suflet și spirit*, cum se scrie în *Dicționarul esențial al scriitorilor români*, 2000, p. 585); *Moartea omului de mâne*. Publicistică, III, Iulie 1934-Iunie 1937. Ediție îngrijită de Marin Diaconu, Editura Humanitas, București, 2004. Alături de aceste volume de publicistică propriu-zisă, au mai apărut câteva volume de studii și eseuri, încadrabile în *"publicistica filosofică"*: *Istoricitate și eternitate* (1990); *Simple introduceri la bunătatea timpului nostru* (1992); *Eseuri de Duminică* (1992); *Modelul cultural european* (1993); *Echilibrul spiritual* (1998).

Primul volum din publicistica lui Constantin Noica, apărut așadar postum, se intitulează *Semnele Minervei*. Titlul este foarte potrivit, fiindcă, într'adevăr, publicistica lui de început stă sub semnul Minervei, care era, la Romani, zeița înțelepciunii, a artelor și a strategiei războinice. (*"Semnele Minervei"* constituia, de fapt, și titlul unei rubrici, pe care Noica a susținut-o, aleatoriu, la ziarul *Ultima oră*, între 1928-1930. Alte texte, scurte, erau publicate la rubrica *"Notații"*, din ziarul *Vremea*).

Constantin Noica a debutat cu proza filosofică *O poveste*, în *Vlăstarul*. Revista Liceului *"Spiru Haret"* din București, apărută în nr. 1-2, din Decembrie 1927. La această revistă va mai tipări câteva articole și în cursul anului următor, până va începe colaborarea statornică la *Ultima oră*, ziar care apăruse între 28 Decembrie 1928 și 30 Iunie 1930. Volumul include, în ordine cronologică, articole și eseuri publicate de Constantin Noica în anii 1927-1929, găzduite, câteva, în *Vlăstarul*, altele tot într'o publicație de liceu, revista literară a Liceului *"Sf. Sava"* din București. Nu sunt uitate cele cinci poezii, una dintre ele (*Meșterul Manole*) fiind dedicată lui Lucian Blaga (în 1995 ii va apărea, la Piatra Neamț, volumul *Poeme*, cu o prefață de Nae Antonescu). După ce termină liceul (Iulie 1928) și devine student al Facultății de Litere și Filosofie, viitorul filosof va colabora sistematic (uneori cu trei articole în același număr) la ziarele *Ultima oră* și *Vremea*, dar și la *Viața literară*, *Vitrina literară*, *Ecoul* și *Acțiune și Reacțiune*.

Așa cum spuneam, fenomenul literar îl preocupă mai mult decât cel filosofic. Cine citește publicistica acestor ani își poate face o idee destul de exactă asupra vieții literare din perioada respectivă. Noica deține, din când în când, o cronică a revistelor, unde semnalează apariția sau dispariția unor publicații în peisajul multiform al presei interbelice. Proaspătul licean salută, pentru *"siceritatea gestului și puritatea lui morală"*, revistele elevilor dela cele trei mari licee din Capitală (*"Spiru Haret"*, *"Gh. Lazăr"* și *"Sf. Sava"*), dintre celelalte publicații fiind considerate veritabile doar *Gândirea* și *Viața românească*.

Studentul la litere și filosofie comentează, cu dexteritatea unui critic literar, cărți semnate de Ion Minulescu (cronică dură la romanul *Corigent la limba română*, pentru care *"posteritatea îl va lăsa repetent"*), Damian Stănoiu (*Necazurile părintelui Ghedeon*), Constantin Kiriețescu (*Printre apostoli*), Cezar Petrescu (*Omul care și-a găsit umbra*, *Simfonia albastră*), Gib Mihăescu (*Vedenia*), Eugen Goga (*Cartea Facerii*), I.Al. Brătescu-Voinești (*Firimituri*), Mihail Sadoveanu (*Împărăția apelor*), Ion Dongorozi (*Examen de bacalaureat*), Ticu Archip (*Aventura*), Ionel Teodoreanu (*Turnul Milenii*), Mateiu Caragiale (*Craii de Curtea-Veche*), Anton Holban (*Romanul lui Mirel*), biografii romanțate (Sergiu Dan și Romulus Dianu, *Viața minunată a lui Anton Pann*), volume de versuri scrise de G. Topîrceanu (*Balade vesele și triste*), Lucin Blaga (*Lauda somnului*), Nichifor Crainic (*Darurile pământului*), Al. Colorian (*Preludii în zori*), George Voevidca (*Turnuri*), George Bora (*Când purtam cu mine soarele*), Virgil Huzum (*Bolta bizantină*), Camil Baltazar (*Cina cea de taină*), G. Bacovia (*Poezii*), Geo Bogza (*Jurnal de sex*), N. Davidescu (*Cântec de leagăn*), Stephan Roll (*Poeme în aer liber*). Mai sunt comentate cărți de critică literară (Aureliu Weis, *Păreri și autori*; Eugen Lovinescu, *Critice, X*), de estetică (Felix Aderca, *Mic tratat de estetică*), dar și culegeri de nuvele umoristice (I. Ludo, *Hodge-Podge*) sau de anecdote (N. Kiriețescu și N. Vlădoianu, *La ureche*). Surprinde verdictul ferm, cu laude când era cazul, dar și cu opinii dure, aplicate unor scriitori consacrați, care se bucurau de mare succes la public în epoca respectivă (Topîrceanu, Minulescu, Cezar Petrescu, Ionel Teodoreanu, Cincinat Pavelescu). Despre Mihail Dragomirescu, profesor de estetică la Universitatea din București, spune că este *"prostia personificată"*, fiindcă susține, între altele, că Panait Cerna este mai mare decât Baudelaire! Găsim în sumar numeroase proze filosofice, meditații pe diferite teme (*Luați, mâncați!...*; *Despre asceză*; *Focile vorbitoare*; *Al doilea Cristofor Columb*; *Asasinarea mitului*). Câteva medalioane sunt consacrate unor autori francezi (André Maurois, Henri Massis, José Germain, Georges Courteline, Paul Souday, A. Gide, Frații Tharaud, Pierre Lasserre, Charles Benoist), deși, într'o notiță, el condamnă servilismul față de cultura franceză: *"Știe toată lumea cât de mult datorăm noi, Românii, culturii franceze, dar este absolută nevoie să fim servili față de ea?/ În cel mai elementar curs de drept fiul și sclavul nu sunt același lucru. Aceasta, dacă am admite că descindem din cultura franceză. Numai că - bun sau rău -, avem și noi blazonul nostru. Și e preferabil să ne mândrim ridicol cu el, decât să-l ascundem la spate"* (*Servilism față de cultura franceză*).

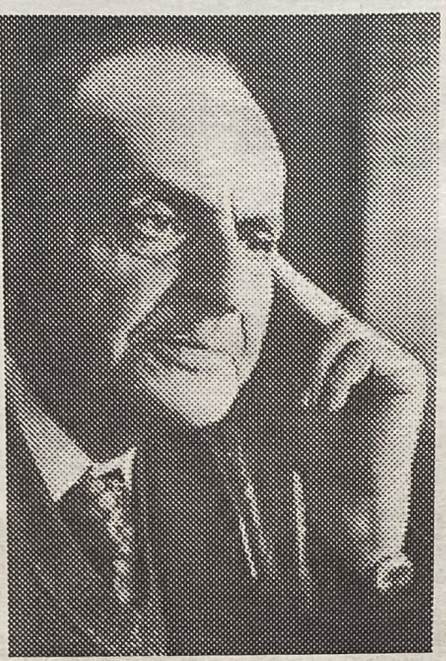

Desigur, Noica nu ocolește din sfera preocupărilor sale domeniul filosofic. Recenzează cartea de filosofie, cum ar fi *Metafizica* lui Cantemir, tocmai tradusă în română din limba latină, cele două volume ale lui Julien Benda, *Le Trahison des clercs* ori *La fin de l'éternel*, sau un număr din *Revista de filosofie*, condusă de C. Rădulescu-Motru. Își exprimă surprinderea că statul fascist al lui Mussolini a creat un Institut de Credit, de unde *"scriitorii și artiștii se vor putea împrumuta cu titlu de avans asupra lucrărilor lor. Statul italian a prevăzut excluderea lucrărilor critice, a celor de compilație, a cópiilor și a imitațiunilor"*. Dar nu numai criticii sunt excluși dela aceste privilegii, nefiind asimilați cu creatorii, ci și filosofii, ceea ce îi amintește de Platon, care *"găsea că poeții sunt pernicioși statului său, deci îi alunga"* (*Excluderea filosofilor*). Tânărul gazetar realizează mai multe interviuri, cu Mario Meunier, mare elenist francez, aflat în vizită în România, apoi cu Eugen Goga, fratele poetului, autorul unui roman (*Cartea Facerii*) despre Marea Unire, cu sculptorul Constantin Baraschi, Alexandru Davila, soții Bulandra ș.a. Sunt discutate diferite evenimente artistice (spectacole de teatru, de operă, de balet), concerte, expoziții, evenimente culturale străine, cărți apărute în străinătate etc. Comentând, de pildă, spectacolul de balet al solistei Marie-Berthe Manolescu, Noica adoptă limbajul unui cronograf de specialitate: *"Dela construcția echilibrată și apolinică, până la beția de viață dionisiacă, compatrioata noastră dela Opera Mare din Paris pictează viu muzica. / Ne-a impresionat la fel dansul facil brodat pe arii de vals, vitalitatea și forța realizată pe tema umorescurilor, cu neașteptata înțelegere apropae mistică"* (*Festivalul D-rei Marie-Berthe Manolescu*). În același timp, el se înscrie, prin multe articole, în dezbaterile de idei ale epocii (cum ar fi cea legată de problema bacalaureatului, a conflictului dintre generații, a *"noii spiritualități"*, a literaturii ocazionale, a plagiatului Arcului de Triumf din București etc.). Îl atacă pe Tudor Arghezi, pentrucă scrie prea mult (*"ubicuul domn Arghezi"*), la comandă, probabil din rațiuni comerciale, polemizează cu G. Călinescu, motiv pentru care acesta îl va exclude din celebra sa *Istorie...*, apărută în 1941. Laudă faptul că ziarul *Vremea* i-a dedicat o pagină lui Lucian Blaga, cu articole semnate de Ion Barbu, Emanoil Bucuța, *"rivali fireștí în ochii publicului ai sărbătoritului"*. Mihail Sebastian este criticat pentrucă a publicat un articol în două reviste. Comentează conferințele susținute la diferite ateneе populare de către Al. Bădăuță, Ion Petrovici, Emanoil Bucuța, Tudor Vianu, Nicolae Iorga, semnalează evenimente culturale interne, cum ar fi împlinirea a zece ani dela înființarea Institutului Social Român, de către D. Gusti, sau jubileul de 50 de ani al lui Gala Galaction.

Un articol emblematic pentru concepția sa despre gazetărie este cel intitulat *Prilejul în literatură*, publicat în *Ultima oră* (30 Decembrie 1928), în care condamnă articolele publicate în preajma Crăciunului. Autorul susține aici *"stârpirea ocazionalismului ca aliment artistic"*, care se manifestă cu ocazia zilelor *"înroșite"* ale calendarului (Crăciun, Paști, 10 Mai, 24 Ianuarie), sperând că practicienii literaturii de ocazie vor dispărea, că *"nu vor mai avea calitatea de a îmbrânci, într'o arenă în care n'au curajul să intre singuri, pe toți nevertebrații atleticii literare"*. Peste un an și ceva, respectiv la 5 Ianuarie 1930, Noica va reveni, în *Vremea*, asupra acestei chestiuni (*Un creștinism arogant și neghiob*).

Toate aceste proze filosofice, articole, eseuri, interviuri, cronici sau simple note sunt importante nu numai în sine, ci și din perspectiva a ceea ce a devenit autorul ulterior. Așa cum spunea și profesorul Marin Diaconu, publicistica de început a lui Constantin Noica reprezintă *"un alt **Jurnal de idei*** (titlul cărții omonime, publicat abia în 1991, n. I. R.), *ținut de Noica în formă publică și prin el devenim martorii maturizării gânditorului"*.

"SĂ REFLECTĂM ASUPRA SIMBOLURILOR RELIGIOASE"

METANOIA

Microeseu de prof. Nicolae Răgan

Uneori, inspirați de sublime idei revelatoare sau de exemplari oameni ai credinței în Dumnezeu, cum e cazul și remarcabilului om de spirit și poet harismatic Sergiu Grossu, ne trezim cu intuiția meditativă de a împărtăși semenilor noștri unele idei miluite de aura mântuitoare a sacralității. Bunăoară m'am oprit la subtilul și reprezentativul cuvânt *"metanoia"*.

Am încercat să-l definesc ca noțiune bisericească în conformitate cu explicațiile dicționarelor și a altor lecturi.

CE ESTE METANOIA? Un lucru minunat, un dar al credinței autentice: provine din grecescul *"metanoia"*, adică schimbare de sentimente; remușcare; regret; căință.

Metanoia este după învățăturile lui Theofil Magnus: *"schimbarea spiritului, înnoirea minții; orientarea fundamentală a vieții, prin care se ajunge la îndumnezeire"*. Metanoia - susține cărturarul Leonard Oprea, nu este cum mulți își imaginează starea de grație dumnezeiască în care se află ascetul, sfântul sau martirul. Această stare de grație dumnezeiască va fi asupra ta numai dacă izbândești să înalți până la Dumnezeu Credința ta. Și asta doar Domnul Dumnezeu știe cum, când și dacă se va întâmpla. Dacă e *"da"* vei afla și tu. Doar tu. Dacă e *"nu"*, vei afla și atunci, tot așa. E drum lung și anevoios până la starea de grație dumnezeiască.

METANOIA, fără îndoială este așa cum Sfântul Apostol Luca, în evanghelia sa, ni-L înfățișează pe Domnul Iisus Cristos în Ghetsimani: *"Și fiind în luptă grea, Se ruga și mai fierbinte. Și sudoarea I se făcuse ca niște picături mari de sânge, ce cădeau pe pământ"* (Luca 22/44).

Dorința, Voința și Lupta de a te naște a doua oară - întru Iisus Cristos. Aceasta e metanoia. Iar credința este individuabilă și neîmpărtășibilă.

VĂ ȚI PLĂTIT ABONAMENTUL LA "CUVÂNTUL ROMÂNESC"

ÎN SLUJBA NEAMULUI

Sergiu GROSSU

Pornind dela revelaţia infailibilă a Sfintelor Scripturi, *ţin să precizez, cu toată tăria, că nimeni şi nicicând nu poate fi în slujba Neamului său dacă nu se găseşte mai întâi în slujba lui Dumnezeu.* Nimeni şi nicicând nu se poate făli că trăieşte pentru slava Neamului său, dacă nu trăieşte *mai întâi* o viaţă de slavă cu Hristos în Dumnezeu şi pentru Dumnezeu, definitiv şi deplin. Nu scria, oare, înflăcăratul Bossuet: *"Dieu veut tout"*? (Dumnezeu vrea tot)? De unde concluzia, absolut evanghelică, a marelui romancier catolic François Mauriac: *"Le Dieu des chrétiens ne veut pas être aimé, Il veut être seul aimé"* (Dumnezeul creştinilor nu vrea să fie iubit, El vrea să fie *numai El* iubit).

Nu este vorba de o convergenţă unică, discriminatorie, absurdă, ci de *supremaţia prezenţei lui Dumnezeu* în convergenţa noastră socială, culturală sau politică.

Să vedem, acum, ce *condiţii* se cer împlinite, pentru ca actul slujirii să fie autentic: *"Dacă din toată inima voastră vă întoarceţi la Domnul* - citim în **Cartea întâia a lui Samuel sau a Regilor, cap.7, vers.3** - *scoateţi din mijlocul vostru dumnezeii streini şi Astarteele, îndreptaţi-vă inima spre Domnul şi slujiţi-I numai Lui..." Însă atenţie! Slujirea noastră nu va avea ca obiectiv orice Dumnezeu*, câtă vreme reţinem această nuanţă paulinică: *"Dela idoli v'aţi întors la Dumnezeu, ca să slujiţi Dumnezeului celui viu şi adevărat"* (**1 Tesaloniceni, 1.9**). Nu unui Dumnezeu convenabil, creat de noi, din imboldul unei *"dorinţe teogonice"*, ca să folosim expresia filosofului german Feuerbach. Nu unui Dumnezeu făcut după chipul şi asemănarea noastră, tolerant cu pasiunile, cu satisfacţiile, cu abaterile sau cu inconsecvenţele noastre blamabile, ci *"Dumnezeului celui viu şi adevărat"*, care ne vrea *ai Lui* cu gelozie, într'o dependenţă perfectă.

"Tu să te ţii în totul totului tot, numai de Domnul Dumnezeul tău", citim în cartea Deuteronomului. Iată ce *nu trebue să uităm niciodată* nu numai în viaţa noastră de credinţă, ci şi în activitatea noastră de fiece zi. Pe orice treaptă a ierarhiei sociale ne-am afla, orice serviciu sau răspundere publică am avea, cu orice ne-am ocupa, orice fel de politică am face, *fondul şi chintesenţa strădaniilor noastre înaripate* să fie slujirea Adevărului, slujirea lui Dumnezeu *"în totul totului tot"*, conform formulei Deuteronomului.

Cutremurător de adevărată este proorocirea lui **Isaia, cap.53.3**: *"Disprețuit și părăsit de oameni, om al durerii și obișnuit cu suferința, era așa de disprețuit, că îți întorceai fața dela El, și noi nu L-am băgat în seamă."* Aceasta este *învinuirea* care planează şi astăzi asupra comunităţilor creştine din lumea întreagă, deci şi din România. *Nici noi, Românii, "nu L-am băgat în seamă"* pe Domnul şi Mântuitorul nostru.

Nu L-au băgat în seamă *intelectualii şi filosofii*, zăvoriţi în foişorul sterilei lor înţelepciuni omeneşti. Nu L-au băgat în seamă şi continuă să-L ignoreze *oamenii de cultură, scriitorii şi poeţii, dramaturgii şi compozitorii* care, deşi se pretind creştini, n'au loc pentru Fiul lui Dumnezeu în operele lor. Nu L-au băgat în seamă, măcar dela Revoluţie încoace, *politicienii care bătătoresc bisericile*, dar nu vor să ia în consideraţie învăţătura lui Hristos, politica Evangheliei, *dându-se în vânt* după ideologii şi idealuri perisabile.

Iisus Hristos trebue propovăduit cu îndrăzneală poporului român, dela omul simplu la savanţii Academiei Române, neţinând cont de ironia agnosticilor, de îndoiala sau jena *"căldicelilor"*, de atitudinea indiferentă a autorităţilor bisericeşti, de opoziţia guvernelor sau de sforăriile partidelor politice. *Prin propovăduire, Iisus trebue dezabstractizat şi coborît, din transcendenţă şi mit, pe pământ, în clocotul real al vieţii*, ca o prezenţă reală, care participă, alături de noi, conform promisiunii, *"în toate zilele"*, la toate întâmplările, la toate prăbuşirile şi ridicările noastre cotidiene. *În joc este sufletul românesc, izbăvirea sau pierzarea României*, şi nu apoteozarea unor înguste concepţii ecleziastice.

Monoteismul credinţei noastre nu este, aşadar, decât o simplă iluzie, deoarece am devenit - sau suntem pe cale de a deveni - *politeişti şi poligami:* acceptăm teoretic că *"Dumnezeu este unul"*, *dar practic* ne închinăm la mai mulţi Dumnezei şi-i iubim după măsura poftelor care ne stăpânesc, a idolilor pe care îi purtăm şi pe care îi cocoloşim în inimă, îndepărtându-ne de Dumnezeu şi facilitând, astfel, căderea noastră în tot felul de nelegiuiri nepermise. Până şi *lăcomia* este *"o închinare la idoli"*, ne lămureşte Ap. Pavel (**Coloseni, 3.5**). Până şi *pântecele* ajunge un *"dumnezeu strein"* şi-o Astartee tiranică, ne atrage, tot el, atenţia (**Filipeni, 3.19**).

În lume sunt mai multe religii. Totuşi, creştinismul le depăşeşte pe toate, pentrucă el nu este o religie. *Creştinismul este un foc.* Iisus n'a spus: *"Eu am venit să întemeiez o religie nouă"*. Nu! El a zis: *"Eu am venit să arunc un foc pe pământ. Şi ce vreau decât să fie aprins chiar acum!"* (**Luca, 12.49**). Un creştin, în adevăratul sens al cuvântului, este *un slujitor al focului dumnezeiesc*, un aruncător de foc pe pământ, un sfânt şi activ *"incendiator"*, în luptă cu eternele zăpezi ale indiferenţei religioase, cu şubredele temelii politice, cu întunericul ignoranţei în care zac masele populare, cu gheţurile interioare şi exterioare ale lumii. *Dumnezeu ne cheamă, prin Evanghelie*, să aprindem pământul dela poalele Carpaţilor în vălvătăile dragostei lui Hristos, întru schimbarea politică pe care o dorim, zdrobind, prin *"focul"* aruncat de Iisus şi pe pământul României, toate obstacolele întruchipând *împotrivirea de totdeauna a negaţiei* la opera afirmativă a spiritului înnoitor.

* * *

În cuvântarea de pe munte, Mântuitorul ne atrage atenţia că *"nimeni nu poate sluji la doi stăpâni"*, că nu putem sluji *"lui Dumnezeu şi lui Mamona"*. Totuşi, marea tentaţie a creştinătăţii decadente, din care facem parte, este de a crede şi a sluji *la doi stăpâni deodată*. De a fi alături şi de Dumnezeu şi de Mamona, şi de Iisus cel Răstignit şi de tâlharul Baraba, în infinitele lui ipostaze sociale. *Însă sensul trăirii creştine* constă în concentrarea integrală a omului nostru lăuntric, *spre a iubi şi, totodată, a sluji unui singur stăpân.* Să nu uităm că *esenţa creştinismului o formează Iisus*, Fiul lui Dumnezeu şi Mântuitorul nostru, Cel ce era, Cel ce este şi Cel ce va veni, cum scrie în cartea Apocalipsei. *El este veşnic viu şi prezent în istoria lumii, în istoria Neamului românesc*, chiar şi atunci când noi nu-L dorim sau Îl respingem. După înviere, nu i-a asigurat Domnul pe ucenici, zicându-le: *"Iată, Eu sunt cu voi* - deci, şi cu noi, Românii - *în toate zilele"* (nu numai duminical, la sfânta liturghie sau de marile sărbători!), *"Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârşitul veacului"* (**Matei, 28.20**). Iisus Hristos este *"Calea, Adevărul şi Viaţa"* de care are nevoie şi Biserica, şi lumea politică, începând cu preşedintele ţării şi până la cel mai neînsemnat deputat sau senator. *De Iisus Hristos are nevoie Neamul nostru*, ca să treacă dela moartea de azi la învierea de mâine. Iisus este marele *"Eu sunt"*. *El este Cel care ne strigă şi nouă, ca odinioară ucenicilor, pe marea înfuriată, când vântul era potrivnic: "Îndrăzniţi, Eu sunt, nu vă temeţi..."* (**Matei, 14.27**).

În pofida zodiilor duşmănoase, pe care le cunoaştem, *noi avem obligaţia morală, noi avem datoria să reclădim ţara pustiită de fosta putere comunistă şi de tatonările politce de după aşa-zisa Revoluţie din Decembrie*. Să luptăm pentru reclădirea ei, *dar nu* cu frazeologia unor promisiuni deşarte, *nu cu* justificări demagogice, ci cu o inimă nouă şi cu un suflet nou, cu tot ce avem mai curat în noi, repetând sfielnic cuvintele Mântuitorului: *"Suntem nişte slugi netrebnice, pentrucă am făcut ceea ce eram datori să facem"* (**Luca, 17.10**).

Am vorbit, deja, de copleşitoarea *învinuire* care planează asupra creştinătăţii din România: *"Noi nu L-am băgat în seamă pe Iisus."* După mustrarea proorocului Isaia, pana inspirată de Duhul lui Dumnezeu, a altui profet, Ieremia, ne pune faţă în faţă cu *actualitatea "îndoitului păcat"* de care se face vinovat poporul lui Dumnezeu din România pseudocreştină: *"Căci poporul Meu a săvârşit un îndoit păcat: M'au părăsit pe Mine, Izvorul apelor vii, şi şi-au săpat puţuri, puţuri crăpate care nu ţin apă"* (**Ieremia, 2.13**).

În ce constă această dublă culpabilitate umană? Întâi vine *renunţarea la izvoarele primordiale*, la principiile directoare ale Evangheliei lui Iisus, îndepărtarea de Dumnezeul cel viu şi adevărat, care este *"Izvorul apelor vii"*. Apoi urmează *săparea unor puţuri proprii* - *"puţuri crăpate care nu ţin apă"*, sau a căror apă stătută, întocmai apei din fântâna lui Iacov, nu potoleşte setea inimii şi a minţii, eterna sete de veşnicie a sufletului omenesc. *Cu alte cuvinte*, căutarea unor modalităţi egoiste de viaţă, rezolvarea problemelor spirituale, culturale sau socio-politice prin soluţii profane limitate, contradictorii şi, în consecinţă, imperfecte.

* * *

Constatarea tragică a pieirii unei entităţi naţionale, a unui popor, şi înţelegerea exactă a factorului nociv cauzator, alcătuiesc *coordonatele indispensabile ale succesului* în lupta pentru refacerea morală a naţiunii. *Cunoaşterea lui Dumnezeu* este obârşia şi resortul oricărei prefaceri ulterioare, ale oricărei revoluţii morale. *Această neglijată "cunoştinţă de Dumnezeu" este o cunoştinţă formativă*, prin care reuşim să ne cunoaştem pe noi înşine, iar cunoaşterea eului propriu înlesneşte cunoaşterea non-eului, a aproapelui nostru colectiv, care este *poporul român*, aşa decăzut şi descreştinat cum este.

Deci, *cunoştinţa de Dumnezeu determină formarea unei conştiinţe creştine*, care se dezvoltă pe măsura înaintării în cunoştinţă, *după ce* Hristos a luat chip în conştiinţa omului penitent. *Iar conştiinţa convertită*, credincioasă Adevărului, va creşte *"în toate privinţele"*, devenind abia acum, *o conştiinţă creştină, cristocentrică, extradogmatică*, drept rod normal al întâlnirii omului cu Iisus; o conştiinţă imparţială, vie, *care să ardă de neastâmpărul slujirii*, care să oblige pe orice Român creştin *"să trăiască şi el cum a trăit Iisus"*, oricare ar fi natura activităţii omeneşti: *intelectuală, politică, economică sau artistică. Numai din prisosul moral al adâncurilor sufleteşti înnoite* se va ajunge la sinteza evanghelică a faptelor de caritate, *la slujirea necondiţionată a patriei* pe care pretindem că o iubim.

Regenerarea societăţii româneşti nu se poate obţine decât prin Iisus Hristos. Fără El nimic nu este cu putinţă. *"Despărţiţi de mine nu puteţi face nimic"*, conclude Mântuitorul. *"Pot totul în Hristos"*, *se mândreşte* Pavel, sporindu-ne astfel, entuziasmul şi cimentându-ne nădejdea biruinţei. Dacă s'ar lucra şi s'ar lupta cu credinţă, *totul ar fi posibil* în perimetrul social, cultural şi politic al pământului românesc. O credinţă, fie ea şi cât un *"grăunte de muştar"*, dar o credinţă vie, curată, neprefăcută. Harul lui Dumnezeu ne stă la îndemână pentru lucrarea de zidire a unei Românii noi. *Cu condiţia să ne lăsăm noi înşine modelaţi de focul cel sfânt al Duhului, vieţuind în mijlocul unei comunităţi "plină de oase", plină de mortăciuni şi "morminte văruite", şi crezând neîndoielnic în puterea de înviere a Vântului ceresc.* Crezând, luptând şi chemând ajutorul Duhului Sfânt, aşa cum scrie în cartea proorocului Ezechiel: *"Duhule, vino din cele patru vânturi, suflă peste morţii aceştia, ca să învieze!"* Fiţi convinşi că *"oasele"* se vor acoperi de carne şi de piele, duhul va intra în morţii societăţii româneşti în descompunere morală şi paralizată de somnolenţa unei inerţii îngrijorătoare, *şi morţii aceştia vor învia*, devenind, cum spune Biblia, *"o oaste mare, foarte mare la număr"*. (**Ezechiel, 3. 1-10**).

Reforma spirituală, prin intervenţia Duhului Sfânt, şi prin lupta cea bună a credinţei va face să dispară din societate aproape toate infirmităţile sufleteşti, toate beteşugurile vieţii sociale. *Şi toţi îndrăciţii*, toţi orbii şi slăbănogii, toţi gârbovii şi lunaticii morali se vor întoarce la Dumnezeul cel viu şi adevărat, care *"nu oboseşte iertând"*, care este *"un Dumnezeu plin de îndurare şi milostiv"*, un Dumnezeu care *"iartă fărădelegea, răzvrătirea şi păcatul"*, *citim în* **Exod, 34. 6-7**. Nici un munte de trufie, de ignoranţă sau de nedreptate socială nu se va putea împotrivi acestei *revoluţii creştine*, acestei *renaşteri* capabile să mute din loc toate structurile vechi şi să le desfiinţeze prin credinţă.

Deci, România are nevoie de o nouă revoluţie, de cea mai frumoasă, mai constructivă şi mai utilă revoluţie, care este *revoluţia interioară* a înnoirii, a conversiunii, a învierii omului şi, prin om, a societăţii. Este vorba de o *revoluţie educativ-creştină, acţionând de jos în sus, care va lansa în arena vieţii politice elitele sociale* de primul rang, destoinice să transforme România, prin forţa personalităţii lor transformate de Iisus, imprimându-i direcţia infailibilă a Evangheliei şi suflul inepuizabil al idealului creştin de slujire a Neamului. *Nu cârpirea societăţii, ci pur şi simplu înnoirea sa integrală.*

Aşa a gândit, a crezut, s'a ostenit şi a luptat în ţara noastră, imediat după Primul Război Mondial, părintele **Iosif Trifa**, întemeietorul mişcării ortodoxe *Oastea Domnului*. El a vrut să-şi slujească Neamul şi Ţara cu toată puterea fiinţei sale - *"ţărişoara noastră cea nouă şi scumpă"*, cum îi plăcea lui s'o numească, *pentrucă "800 de mii de Români s'au jertfit pentru cucerirea acestei ţări"*. România era mare pe dinafară, reîntregită în graniţele ei. Însă pe dinăuntru se micşora, îşi pierdea grandoarea, din cauza unui *duşman intern* extrem de periculos. *"Ne cuceresc răutăţile şi păcatele; ne biruie stări urîte şi păcătoase care trebue odată să înceteze"*, scria cu amar vajnicul apostol din Transilvania. *"Noi vrem să cucerim a doua oară ţara aceasta pentru Evanghelia lui Hristos."* Iar ca soluţie salutară propune: *"La temelia noii rânduieli din ţară trebue pusă teama de Dumnezeu şi ascultarea de Cuvântul Lui. Numai o singură doctorie poate da lumii şi ţării noastre sănătatea şi mântuirea: să se întoarcă oamenii şi popoarele la Iisus, la învăţătura şi la porunca Lui de iubire..."*

Concluzia părintelui **Iosif Trifa**? Ascultaţi-l grăindu-ne de dincolo de mormântul său vremelnic: *"Când şi miniştrii, când şi slujbaşii, când şi plugarii şi cărturarii, când şi săracii şi bogaţii, şi cei învăţaţi şi cei neînvăţaţi s'ar hotărî cu toţii să trăiască şi să lucre aşa cum spune Evanghelia - atunci îndată s'ar preface ţara noastră într'un Canaan dulce şi plăcut"*.

Noi trebue să ne iubim Neamul şi să-l slujim. *Să-l slujim în Hristos şi pentru Hristos*, folosind cu dibăcie mijloacele ofensive ale culturii creştine, forţa de penetraţie a Evangheliei. Teoriile pedagogice nu ne pot transforma, învăţăturile morale nu ne pot îmbunătăţi, sistemele filosofice nu ne pot trasa itinerarii valabile, soluţiile politice nu ne pot ridica din văgăunile pierzării şi din mlaştina deznădejdei.

Dacă vrem să dăm un sens existenţei noastre, dacă vrem să fim folositori Neamului, s'o facem cu Iisus, în Numele lui Iisus, fără de Care şi credinţa şi slujirea şi lupta devin inutile şi false.

ABONAŢI-VĂ LA ZIARUL

CUVÂNTUL ROMÂNESC

Abonamentele şi reînnoirea lor se pot face după cum urmează:

Din Canada şi U.S.A. se pot trimite "Cecuri Personale"
Din Europa numai "Euro Cec" sau "Mandat poştal"
Alte continente "Cec Internaţional"

Adresa ziarului este:
CUVÂNTUL ROMÂNESC
P.O.Box 78010, Westcliffe Postal Outlet,
Hamilton Ont. Canada L9C 7N5

Costul abonamentului este 40.00 de dolari pentru un an

BASARABIA ROMÂNEASCĂ

TENSIUNI ELECTORALE MOLDO-RUSE

La finalul luptei electorale din Republica Moldova, autoritățile acestei țări au devenit irascibile, notează cotidianul rus *Nezavisimaia Gazeta*, în articolul întitulat *"Președintele perdant a arestat <amenințarea rusă>"*.

Cu două săptămâni înainte de alegerile parlamentare, Estul și Vestul sunt gata să se unească, pentru a nu permite în Republica Moldova victoria actualei puteri. Potrivit cotidianului rus *Nezavisimaia Gazeta*, Președintele-comunist Vladimir Voronin s'a dovedit a nu fi nici pe placul Rusiei, nici al SUA. Acum, lui Voronin nu-i rămâne decât să se bazeze pe propriile forțe.

Chișinăul a reacționat în cele din urmă la declarația dură a Dumei de Stat a Federației Ruse, referitoare la reținerea și ulterioara extrădare de către autoritățile moldovene a unui grup de cetățeni ruși. Săptămâna trecută, autoritățile dela Chișinău descoperiseră în acțiunile observatorilor ruși elemente care ar fi încălcat legile locale. Astfel, 16 cetățeni ai Federației Ruse, precum și câțiva cetățeni ai Ucrainei și Kazahstanului au fost expulzați din țară, iar două femei rusoaice - surorile Gherașenko - sunt reținute și vor rămâne încă o perioadă de timp în arest.

După cum declară organismele moldovene de apărare a ordinii publice, motivul arestării celor două cetățene ale Rusiei a fost descoperirea la ele a unei mari sume de bani, care depășea cu mult limitele permise pentru valuta introdusă în Republica Moldova fără documente vamale. În apartamentul închiriat de cele două surori Gherașenko, la percheziție s'au descoperit 373.000 de dolari și 77.500 de euro.

Directorul serviciilor moldovene de informații și securitate, Ion Ursu, a recunoscut că autoritățile Republicii Moldova au luat *"măsuri dure"* față de cele două surori. El a explicat acest lucru prin faptul că activitatea ilegală a celor două cetățene ruse este demonstrată *"de fabricarea de falsuri provocatoare, de pseudodocumente și de pseudodecizii ale organismelor moldovene, cu privire la niște pretinse represalii pe care puterea le-ar iniția împotriva opoziției, de filarea profesională a candidaților Partidului Comuniștilor, de filarea și fixarea traseelor de deplasare a convoiului Președintelui moldovean, de crearea unei rețele de manageri și de cetățeni străini, care se ocupă de cumpărarea unor membri ai comisiilor electorale"*.

Evaluând ultimele acțiuni ale autotităților dela Chișinău, liderul blocului de opoziție *"Moldova Democrată"*, Primarul Chișinăului, Serafim Urecheanu, a caracterizat expulzarea cetățenilor ruși drept *"rezultatul logic al politicii pe care puterea comunistă o desfășoară în Republica Moldova"*. Urecheanu consideră că această politică este una *"față agresivă atât la adresa Rusiei, cât și la adresa Ucrainei și a altor țări din cadrul Comunității Statelor Independente (CSI)"*.

Potrivit lui Urecheanu, comuniștilor le este teamă pentru locul lor în noul Parlament al republicii, care, după cum se știe, îl va și alege pe viitorul președinte al Republicii Moldova. *"Practic, s'a inițiat cursul în vederea izolării Republicii Moldova de toată lumea și în primul rând de Rusia"*, a declarat într'un scurt interviu telefonic liderul Blocului politic *"Moldova democrată"*.

Atât Serafim Urecheanu cât și alți oponenți politici ai Președintelui Voronin subliniază că finalul campaniei electorale se caracterizează prin încălcări în masă nu doar ale legilor republicii ci și ale normelor și regulilor general acceptate. În opinia opoziției moldovene, comuniștii și-au impus monopolul asupra mass-media electronice și tipărite. Potrivit primarului Chișinăului, citat de *Nezavisimaia Gazeta*, *"Ministerul de Interne al Republicii s'a transformat într'o secție de propagandă a comuniștilor, ai căror activiști se ocupă de persecutarea fățișă a oponenților politici, dintre care mulți au fost deja arestați"*.

Între timp, se pare că Rusia și-a făcut deja cunoscută miza politică în alegerile din Republica Moldova, miză care nu este în favoarea actualei puteri politice, precizează cotidianul rus. Acest lucru este demonstrat de duritatea măsurilor propuse de Duma de Stat (livrarea în Republica Moldova de petrol și gaz la prețuri mondiale, refuzul exporturilor de vinuri moldovenești, introducerea pentru cetățenii moldoveni a regimului de vize, recunoașterea dreptului Transnistriei la o activitate economică externă independentă). Nu întâmplător, zilele acestea programul unu al Televiziunii Federației Ruse i-a oferit spațiu de emisie liderului blocului *"Moldova Democrată"*, Serafim Urecheanu. Și-au întețit activitatea în Republica Moldova și tehnologii politici ruși, care au mai lucrat împotriva puterii din această țară, scrie *Nezavisimaia Gazeta*. Cu toate acestea, în interviul acordat cotidianului rus, Urecheanu a declarat că tehnologii politici ruși care au fost deconspirați nu lucrau pentru el.

Potrivit publicației ruse, meritã subliniat faptul cã acțiunile Președintelui Voronin au stârnit nu numai nemulțumirea Moscovei, ci și a Occidentului, în primul rând a SUA, care au încercat până în ultimul moment să tempereze într'un fel autoritățile moldovene.

Rezoluția specială a Senatului SUA, dată publicității săptămâna trecută, solicită conducerii Republicii Moldova *"să asigure tuturor candidaților din partea opoziției posibilități egale pentru desfășurarea campaniei electorale și să nu pună nici un fel de piedici"*. În opinia inițiatorilor acestui document, viitoarele alegeri vor constitui *"un examen serios"* pentru actuala conducere din republică, un examen care va influența viitoarele relații dintre SUA și Republica Moldova. Astfel, potrivit cotidianului rus, în ceea ce privește evaluarea proceselor politice care au loc astăzi în Republica Moldova, Washingtonul a ocupat o poziție care coincide cu cea a Dumei de Stat a Rusiei.

În concluzie, *Nezavisimaia Gazeta* subliniază că pe Republica Moldova o așteaptă lucrul de care se temeau și pe care încercau să-l evite liderii ei cei mai mult. Dacă decizia Dumei de Stat privind sancțiunile va fi sprijinită și de alte instanțe ale statului rus, fiind întărită și de decrete concrete ale guvernului Federației Ruse, situația din țară va deveni pur și simplu catastrofală: Republica Moldova se va pomeni într'o blocadă economică și politică totală, pe care Rusia nu a inițiat-o încă față de nici un alt stat din spațiul postsovietic - nici față de republicile baltice, nici fața de Georgia.

Însuși Președintele Voronin consideră că actuala acutizare a relațiilor ruso-moldovene este determinată de situația din Transnistria. În opinia lui Voronin, *"toată această situație se află în seama conștiinței celor care judecă problema reglementării transnistrene într'un fel care nu a permis și nu permite existența unui stat moldovean independent"*, citează în final cotidianul rus.

"PLAN DE ACȚIUNE" PENTRU REPUBLICA MOLDOVA

Planul de Acțiuni Uniunea Europeană – Republica Moldova, ca și toate celelalte planuri de acest gen, *"nu reprezintă o politică de extindere a Uniunii Europene"*, după cum se preciza într'unul dintre comunicatele Comisiei Europene. Pe de altă parte, aprobarea unor asemenea planuri ar trebui să însemne aprecierea aspirațiilor Republicii Moldova, de exemplu, de a adera la comunitate. Așadar, din perspectiva optimistului, Republica Moldova are, și își consolidează, deocamdată, doar *"șanse teoretice"* de a accede în Uniunea Europeană. În primul rând, potrivit oficialilor europeni - este o ofertă substanțială și concretă a Uniunii Europene de colaborare, parteneriat și integrare în programele și politicile sale.

Uniunea Europeană invită Republica Moldova să dezvolte relații politice, economice, pe probleme de securitate și culturale cu Uniunea Europeană. Nivelul la care vor ajunge relațiile bilaterale va depinde de hotărârea Republicii Moldova de a-și asuma valorile comune și de a pune în practică prioritățile ce vor fi convenite de cele două părți.

Unul dintre obiectivele planului, se spune în document, este sprijinul acordat de UE în vederea găsirii unei soluții viabile conflictului din regiunea nistreană, obiectiv formulat ca prioritate principală în cadrul planului. Printre alte priorități, sunt: întărirea instituțiilor garante ale democrației și statului de drept, asigurarea unor alegeri parlamentare democratice, în Martie 2005, asigurarea libertății de exprimare și a libertății presei, întărirea capacității administrative și judiciare.

Problema imigrației, de asemenea se regăsește în document, planul propunând inițierea unui proces de readmisie a cetățenilor Republicii Moldova aflați ilegal pe teritoriul statelor membre ale Uniunii Europene. În acest sens, de exemplu, se cere alinierea legislației Republicii Moldova la standardele Uniunii Europene în vederea a ceea ce se numește *"incriminarea migrației ilegale."*

Deși a fost calificat drept *"primul pas"* într'o etapă calitativ nouă a relațiilor cu Uniunea Europeană, evenimentul poate fi considerat și dezamăgitor pentru oficialitățile dela Chișinău. Actuala Administrație și-a exprimat dorința de a începe negocieri de aderare în 2007, dorință însă ce nu se regăsește în textul planului. Documentul va fi valabil pe parcursul a trei ani, ceea ce face practic imposibilă începerea peste doi ani a unor negocieri de aderare.

USA CER AUTORITĂȚILOR DELA CHIȘINĂU SĂ ASIGURE DESFĂȘURAREA CORECTĂ A ALEGERILOR PARLAMENTARE DIN MARTIE

Administrația dela Washington a cerut conducerii dela Chșinău să ia măsuri imediate pentru a asigura desfășurarea corectă a scrutinului legislativ din 6 Martie, în urma acuzațiilor formulate de opoziție privind încercările autorităților comuniste de a frauda alegerile.

ITAR TASS amintește că liderul celei mai mari formațiuni de opoziție, Blocul Moldova Democrată, Primarul Chișinăului Serafim Urecheanu a acuzat autoritățile moldovene de falsificare a viitoarelor alegeri din 6 Martie. În opinia acestuia, partidul comuniștilor, aflat la putere, *"utilizează resursele administrative, intimidează opoziția și pe cetățenii simpli, cheltuiește banii statului în folos propriu"*. Urecheanul nu a exclus organizarea unor importante acțiuni de protest după alegeri, la care ar participa și formațiunea lui politică.

Într'un comunicat dat publicității de Ambasada SUA la Chișinău, purtătorul de cuvânt al Departamentului de Stat, Richard Boucher, subliniază că Washingtonul dorește ca Republica Moldova să-și mențină buna tradiție în organizarea de alegeri. Oficialul american avertizează însă asupra unor tendințe *"îngrijorătoare"*, sens în care menționează relatările despre poziția partizană a presei de stat, acțiuni de hărțuire a opoziției de către poliție, intimidarea grupurilor independente ale societății civile și folosirea ilegală de bani publici în scopuri electorale.

"Facem apel la conducerea Republicii Moldova să întreprindă măsuri hotărîte și imediate pentru a înlătura orice îndoială cu privire la corectitudinea campaniei și a alegerilor", se mai afirmă în comunicat.

REPUBLICA MOLDOVA CERE SPRIJINUL NAȚIUNILOR UNITE PENTRU SOLUȚIONAREA CONFLICTULUI TRANSNISTREAN

Republica Moldova a cerut sprijinul Națiunilor Unite pentru soluționarea conflictului transnistrean, un demers în acest sens fiind formulat la New York de adjunctul ministrului moldovean de Externe, Eugenia Chistrugă, informează *Radio France Internationale*.

Unii comentatori politici susțin că acest demers al diplomației moldovene se înscrie în noua politică externă a Chișinăului care prevede, între altele, trimiterea în Transnistria a unui contingent internațional de menținere a păcii sub mandatul Națiunilor Unite.

Postul de radio citat amintește, în acest context, că războiul de pe Nistru, din anul 1992, a fost declanșat la numai câteva ore după ce primul Președinte moldovean, Mircea Snegur, a semnat la New York documentul de aderare a R. Moldova la Organizația Națiunilor Unite.

ÎN NUMĂRUL URMĂTOR REVENIM CU UN AMPLU REPORTAJ DELA CHIȘINĂU

DECLINUL DEMOGRAFIC ÎN REPUBLICA MOLDOVA NU ARE PERSPECTIVE DE A FI STOPAT

Populația Republicii Moldova ar putea ajunge, în anul 2050, la 3 milioane persoane, în cazul în care declinul demografic nu va fi stopat, susțin experții Fondului Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA), precizând că numărul cetățenilor Republicii Moldova în anii și deceniile următoare va depinde de evoluția natalității și mortalității, precum și de nivelul migrației externe.

UNFPA atenționează asupra faptului că menținerea valorilor actuale ale fertilității și ale duratei medii de viață ar duce la o accelerare catastrofală a declinului demografic. *"Acest declin a devenit mai pronunțat în ultimii 15 ani și nu are perspective de a fi stopat în anii următori, astfel încât după anul 2025, viteza declinului ar deveni dezastruoasă"*, atenționează experții UNFPA. În opinia lor, creșterea fertilității este condiția principală pentru redresarea situației demografice actuale și pentru împiedicarea depopulării masive a Republicii Moldova.

În context, UNFPA consideră necesară implementarea unei politici naționale în domeniul populației, iar amânarea luării unor decizii în acest domeniu ar putea conduce la adâncirea crizei demografice și la majorarea costurilor intervenției în viitor. Coordonatorul de programe UNFPA în Republica Moldova, Boris Calca, a comunicat, în cadrul ședinței anuale de raportare și analiză a performanței portofoliului de proiecte UNFPA în Republica Moldova, că, în prezent, respectiva subdiviziune a ONU implementează în Republica Moldova, în colaborare cu Ministerul Sănătății, proiectul *"Sprijin pentru îmbunătățirea informației și serviciilor integrate în domeniul sănătății reproductive"*. Prezent la ședință, Premierul Vasile Tarlev a recunoscut că R. Moldova continuă să înregistreze un spor negativ al populației.

FARA ARMÂNEASCĂ

AROMÂNII IERI ŞI AZI

Vasile TEGA

Urmare din numărul trecut

În ce priveşte **graiul Aromânilor**, acesta este documentul cel mai preţios pentru a dovedi identitatea etnică cu Românii din Nordul Dunării. Citâm în această privinţă pe savantul **Tache Papahagi**: *"Aromâna şi dacoromâna sunt două ramuri ale unui singur trunchiu comun la baza căruia stă latina vulgară"*.

Fireşte, graiul aromân astăzi nu poate fi identic din toate punctele de vedere cu cel dacoromân. El îşi are, ca tot ce e organic, caracteristicile sale proprii. Se îndepărtează de dacoromână mai cu seamă în privinţa lexicului. Se înţelege, iarăşi, că influenţele primite nu vor fi toate aceleaşi cu cele ce apar în dacoromână. Şi totuşi, aceasta nu înseamnă că aromâna şi dacoromâna nu constituie o singură unitate lingvistică.

Vom renunţa la relevarea documentărilor în această privinţă. Drept dovezi că, din punct de vedere al graiului, Aromânii şi Dacoromânii formează o singură entitate etnică, vom da din graiul popular următoarele proverbe:

Coada easte cap la noi şi furlu picurar la oi (Coada este cap la noi şi furul păstor la oi).

Boulu s'leagă di coarne şi omulu di limbă (Boul se leagă de coarne şi omul de limbă).

Vulpea ţe doarme nu mâcă gălini (Vulpea ce doarme nu mănâncă găini).

Nu eaşi fumu până nu faţi focu (Până nu faci foc, nu iese fum).

A ne opri cu vreo explicaţie asupra acestei identităţi, însemnează a contesta însăşi realitatea. Prin urmare, din punct de vedere al graiului, identitatea dintre aromână şi dacoromână **e clară ca lumina zilei**. De asemenea este izbitoare identitatea de gândire, de exprimare şi de sintetizare a graiului.

Pentru cei ce cunosc pe Aromâni, e o axiomă faptul că **ocupaţiile fundamentale** ale lor au fost: **păstoritul şi cărăvănăritul**. Mai menţionăm că, mai ales în trecut, ei au cunoscut şi agricultura, restrânsă în cadrul propriilor nevoi. Primele două sunt cele ce încă şi astăzi deosebesc radical pe toţi Românii de celelalte neamuri din peninsulă.

Păstoritul - a demonstrat în repetate rânduri savantul O. Densuşianu: *"Poporul român e un neam de păstori"* -, practicat mai ales sub formă de transhumanţă şi mai puţin sub formă de semi-nomadism, a avut drept efect, în dezvoltarea lui, să remorcheze sau să lege viaţa populaţiei aromâneşti de tot ce aparţine munţilor, contribuind astfel ca Aromânul să fie omul prin excelenţă al muntelui. Cărăvănăritul - fiind prin însăşi natura lui, reţeaua de comunicaţii, de transporturi în cuprinsul şi în afara Peninsulei Balcanice, a determinat ca o bună parte din sexul bărbătesc al Aromânilor să cunoască mai multe limbi şi diferite aspecte de viaţă ale popoarelor cu care venea în contact. În felul acesta, scrutând variate orizonturi civilizatorii, făcând legătura între diferite culturi, prin însăşi ocupaţia lor, Aromânii deveneau implicit şi încetul **factori-pioni** de civilizaţie în Peninsula Balcanică.

Vorbind despre această ocupaţie a Aromânilor **Nicolae Iorga** scria: *"Marile caravane care transportau mărfurile şi cerealele în Austria, Germania, Turcia, Italia, erau conduse numai de călăuze şi negustori aromâni, consideraţi cei mai cinstiţi şi cei mai viteji în apărarea avutului încredinţat lor, în orice împrejurări, cât de neprevăzute şi grele ar fi fost"*.

Păstoritul, prin viaţa lui geografică, era o citadelă pentru entitatea aromână, în timp ce cărăvănăritul, pe măsură ce păstoritul se dezvolta, devenea mijlocul de răspândire a tuturor produselor de ocupaţie pastorală în direcţii multiple.

Şi fiindcă-i vorba de păstorit, să nu se creadă că această ocupaţie străveche a Aromânilor a dispărut complet. Aromânii sunt în zilele noastre - conform constatărilor a numeroşi cercetători - singurii în Europa care mai practică transhumanţa pe o scară întinsă. Este vorba de locuitorii satelor curate aromâne din Pindul septentrional, aşezate la o mare altitudine, pustii în timpul iernii, şi care primesc în cursul anotimpului frumos, nu numai pe păstori împreună cu familiile şi cu turmele lor, care constituie de altfel un grup social pe cât de omogen pe atât de viguros, ci mai primesc şi numeroşi negustori, artizani şi vilegiaturişti.

Din categoria acestor sate fac parte Samarina, Avdela, Perivole şi Smixi.

Unul dintre cercetătorii care i-a studiat mai de aproape recent este **Asimina Stavru** care, printre altele, scrie: *"Este vorba de crescători de vite transhumanţi care urmează până în zilele noastre ritmul vieţii străbunilor lor. În ciuda invaziei civilizaţiei burgheze până în regiunile cele mai îndepărtate, a dorinţei de a se instrui şi a frecventa instituţiile de învăţământ superior, Aromânii nu rup uşor legăturile între ei şi tradiţiile lor populare. Ei îşi iubesc cu pasiune regiunea lor natală şi ceea ce este mai important, ei se consideră totdeauna drept oieri transhumanţi.*

Ei îşi păstrează viaţa lor tradiţională, obiceiurile şi datinile lor şi ceea ce este şi mai important este faptul că trecerea lor prin oraşe nu i-a atins în mare măsură.

Oamenii sunt în general inteligenţi, muncitori, perseverenţi, şi, fapt surprinzător, numărul tinerilor instruiţi, posedând o diplomă sau frecventând instituţii de învăţământ superior este foarte mare. Cu toate acestea, aceşti tineri şi tinere, fără deosebire, respectă tradiţiile ancestrale. Astfel, am avut ocazia să văd tinere cu diplome universitare, executând munci tradiţionale, obositoare şi puţin agreabile, ca de exemplu spălatul şi scărmănatul lânii".

Conform informaţiilor obţinute din registrul fiscal al fiecărei comune, care serveşte la stabilirea impozitului comunal asupra turmelor, există la Samarina 210 familii proprietari de turme, la Avdela 140, la Perivole 110 şi la Smixi 60. Există deci în aceste patru comune peste 520 de turme de oi, numărul acestora depăşind 200.000 de capete.

Ocupaţia, însă, cu care Aromânii s'au impus nu numai între popoarele balcanice, ci şi în afara acestora a fost **comerţul**, Aromânul devenind pretutindeni, în oraşe ca şi în porturi, cel mai mare rival al concurentului Grec şi Evreu. Atestări în privinţa aceasta se pot constata în cercetările specialiştilor, ca şi în însăşi viaţa de toate zilele.

Vorbind despre ocupaţiile Aromânilor, interesante sunt constatările etnografului austriac **Kanitz** care scrie: *"Aptitudinea extraordinară a Aromânilor pentru* **arhitectură** *nu a fost observată până acum. În afară de Constantinopol, Atena şi Belgrad, unde ei deţin monopolul construcţiilor, Aromânii sunt singurii arhitecţi din Turcia şi Grecia. Aromânul ştie să execute uşor, graţie inteligenţei sale naturale, cupolele şi bolţile. Lucrările lui în arhitectură întrec pe acelea ale arhitecţilor care au studiat în şcolile tehnice. Ca giuvaergiu şi cizelator se bucură de o reputaţie meritată. Lucrări frumoase în filigran din argint şi aur, în localităţile Nis şi Vidin, ies din mâinile lor"*.

Pentru toate aceste calităţi creatoare *"Aromânii* - după cum remarcă cercetătorul **Gerhard Gesemann** - *constituie unul din cele mai importante elemente la originea culturii balcanului de astăzi"*.

Vorbind despre Aromâni, nu putem trece sub tăcere **aportul acestora în viaţa spirituală a naţiunii române**. Încă dela sfârşitul secolului al XVIII-lea - scrie Ion Vulpe - o adevărată mişcare iluministă *"a roit"* din Moscopole spre Principate şi chiar până la Budapesta şi Viena, din rândul lor ridicându-se o serie de personalităţi politice, culturale, religioase, artistice de prim rang ale istoriei noastre moderne şi contemporane, reprezentanţi ai Şcolii Ardelene, mitropolitul **Andrei Şaguna**, oameni politici, **Take Ionescu**, publicistul **Nicolae Batzaria** (Moş Nae, pseudonim literar), actori, **G. Vraca** sau **Toma Caragiu**, dar şi savanţi ca dr. **Minovici**, sau inventatorul **Ilie Carafoli** şi mulţi alţii. Chiar înaintea secolului al XVIII-lea avem probe de un contact între cele două ramuri ale românismului. Astfel, **Muşata**, gena feminină din dinastia **Muşatinilor** era Aromâncă, ca şi **Teodora**, mama lui Mihai Viteazul, născută în comuna Ziţa din Zagor, precum şi mitropolitul **Dosoftei**, primul mare poet de limbă română, născut la Barila, Macedonia.

România a iubit şi ajutat pe Aromâni încă din anii primului domnitor al Principatelor Unite, Alexandru Ioan Cuza, când ministrul său de origine aromână Dimitrie Bolintineanu îi descoperea acolo, în Sud, în locurile lor de baştină. Iar Aromânii, descopereau tot atunci România, acest miracol nevisat de ei. Cu bani trimişi din România s'au înfiinţat şcoli şi biserici în localităţile aromâneşti, iar preoţii şi profesorii erau plătiţi dela Bucureşti.

Zorile speranţei au apărut deci în timpul domnitorului Alexandru Ioan Cuza. Micul stat român a avut un conducător şi sfătuitori mari în cuget şi simţiri. Exploatând climatul politic internaţional, Cuza, dar şi primul rege al Românilor, Carol I, au reuşit să impună Turciei, încă imperiu la vremea aceea, un tratament deosebit pentru conaţionalii lor din Balcani. Victorioasă după cel de-al doilea război balcanic, prin Tratatul dela Bucureşti (1913), României i-au fost reconfirmate drepturile asupra Aromânilor de către Serbia, Bulgaria, Turcia şi Grecia (fără, însă, ca ele să fie pe deplin respectate - în special de către Grecia).

Sfârşitul celui de-al Doilea Război Mondial a readus jalea între Aromâni. *"Ciuma roşie"* a năruit totul. Practic, din 1944, şcolile şi bisericile româneşti au fost închise, clădirile lor au fost vândute, cadrele didactice disponibilizate şi lăsate în voia soartei. Generaţii întregi de Aromâni au învăţat mai departe în limbi străine, uitând, pierzând contactul cu România, iar România comunistă uitând de soarta lor.

. Acum însă, coşmarul s'a sfârşit şi am redevenit noi înşine. Cât trebue să mai treacă spre a ajunge ce-am fost? Aşa-zisa revoluţie din Decembrie '89, climatul politic internaţional, ne-au îndreptăţit să credem că un nou orizont de lumină se va revărsa asupra noastră. Din păcate speranţele au fost deşarte.

Câti ani trebue să mai treacă până la reînnodarea firului rupt brutal în anul de coşmar 1944?

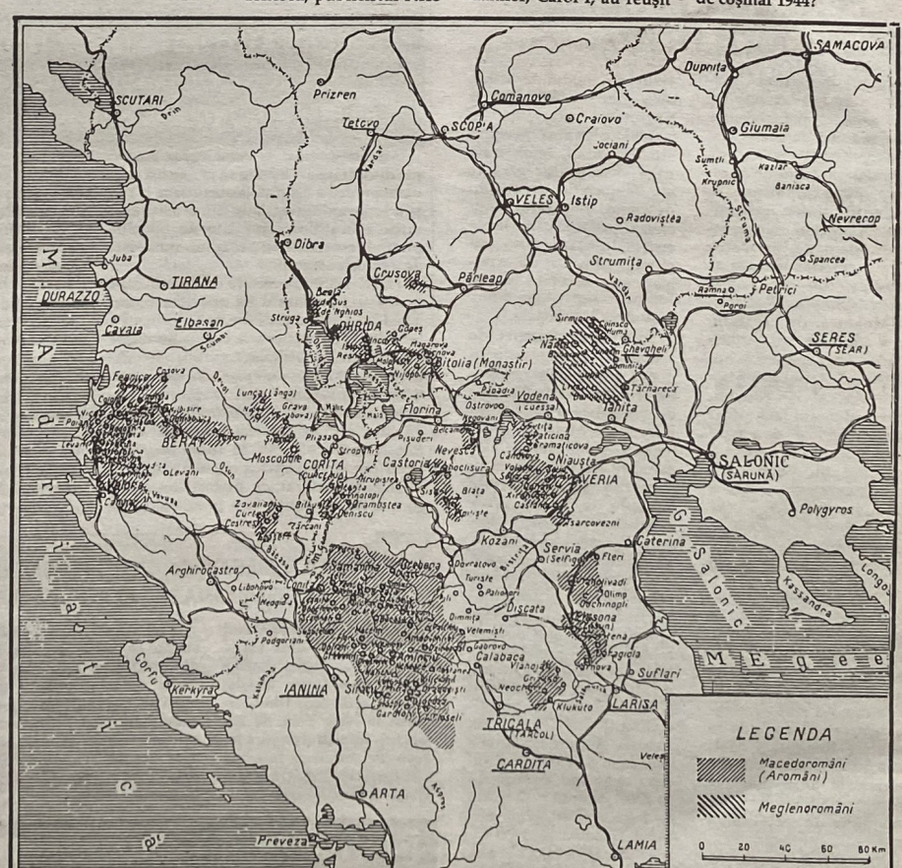

Aşezările româneşti din Sudul Peninsulei Balcanice

CALEIDOSCOP

BILL GATES VREA SĂ SUFOCE GOOGLE ŞI YAHOO

Cercetătorii de piaţă ai Microsoft consideră că au descoperit punctul slab al motorului de căutare Google mult prea multe pagini afişate ca rezultat. Ei vor să îşi doteze sistemul cu filtre suplimentare. Bill Gates a fost tranşant: *"Am fost nişte idioţi"*, a declarat el când s'a pus întrebarea de ce Microsoft a dezvoltat atât de târziu un motor de căutare, în ciuda bugetului enorm. Cu motorul de căutare MSN Search, inaugurat în 1998, Microsoft se află pe locul 3 pe plan mondial, după Google şi Yahoo.

Acum, Microsoft pregăteşte contraatacul. Sistemul propriu dezvoltat de cercetătorii ar trebui să propulseze motorul de căutare pe primul loc. Şeful departamentului Internet al Microsoft, Yusuf Mehdi, a apreciat ca *"rapid, actual şi precis"* sistemul în care timp de 2 ani s'au investit 100 milioane de dolari şi care cataloghează 5 miliarde de pagini de Internet. Dela 1 Februarie, a întrecut în popularitate Yahoo, pe pieţe strategice precum Germania.

Se pregăteşte oare o reeditare a războiului brow-serelor dela sfârşitul anilor '90, când Microsoft a ruinat legenda Netscape şi a câştigat monopolul în domeniu? Spre deosebire de acest conflict, în *"lupta"* cu Google, Microsoft nu se poate folosi de supremaţia Windows - motorul Google este accesibil indiferent de sistemul de operare şi browser. De data aceasta e vorba numai de performanţă. Cine are motorul cel mai simplu şi cel mai eficient? *"Momentan, în mod sigur, Google"*, afirmă experta Charlene Li dela Institutul pentru Cercetarea Pieţii Forrester Research.

Încă din start, MSN Search începe să se prezinte mai bine decât concurenţa. Microsoft filtrează rezultatele şi după reţiunea căreia îi aparţine utilizatorul. Un utilizator din Franţa, de pildă, va prefera să i se afişeze rezultate în limba franceză. Rezultatele sunt de asemenea îmbogăţite cu informaţii din enciclopedia Microsoft Encarta.

În aşteptarea atacului Microsoft, Google lansează la fiecare câteva săptămâni un seviciu nou. În SUA există, de exemplu, o variantă locală a Google.

Între timp, Yahoo se străduieşte şi el să îşi depăşească adversarii. Y!Q analizează paginile deja frecventate de utilizator şi afişează legături către alte siteuri cu teme asemănătoare. Cineva caută de exemplu rezultatele alegerilor din Irak, va primi şi informaţii legate de partidele politice şi desfăşurarea scrutinului. Despre teroristul Al-Zahawri, Yahoo oferă dosarul FBI, un profil din Lexicomul Online Wikipedia şi o documentaţie a *BBC*.

Y!Q a fost creat de Germanul Reiner Kraft. Expertul în motoare de căutare şi deţinătorul unui număr record de brevete de invenţii din Silicon Valley, a fost racolat dela IBM. De atunci el a pus la punct Yahoo-Baby. Ideea este rafinată. Fiindcă Y!Q se rasfrânge printr'un simplu clic, cu ajutorul unui software suplimentar asupra oricărui alt motor de căutare. Cine caută un cuvânt - cheie prin Google sau MSN Search şi alege apoi funcţia Y!Q, este condus uşor spre motorul de căutare al Yahoo.

VATICANUL A ÎNCEPUT CRUCIADA ÎMPOTRIVA DIAVOLULUI

La Universitatea Vatican este lansat un nou curs, la care preoţii romano-catolici sunt învăţaţi cum să-l alunge pe *"dueă-se pe pustii"*, eliberându-i pe cei posedaţi de spiritele rele. Titlul cursului aminteşte de filmele de groază: exorcism... dar lecţiile sunt cât se poate de serioase. Ele vor include originile antropologice ale satanismului, ca şi contextul biblic şi istoric în care acesta s'a dezvoltat. De peste 20 de ani, părintele Giulio Savoldi este exorcistul oficial al oraşului Milano. Nu a urmat asemenea cursuri, dar are o idee foarte clară despre ce ar trebui să cuprindă ele: *"Aş pune în prim plan forţa divină, prezenţa lui Dumnezeu. Fiecare posedat de diavol reprezintă un caz diferit. Aşa că cei care practică exorcismul ar trebui să studieze psihologia, pentru a şti să facă deosebirea între un bolnav mintal şi un posedat. Şi nu în ultimul rând, exorcistul trebuie să aibă foarte multă răbdare."*

Se pare că şi profesorii care vor ţine cursul de exorcism sunt de aceeaşi părere. Cursanţii vor învăţa despre forţele răului în lume şi contextul cultural în care acestea s'au dezvoltat, vor lua lecţii de psihologie şi drept.

Iniţiativa organizării unor astfel de cursuri la Vatican vine pe fondul unei îngrijorări crescânde în Italia privind avântul pe care l-au luat culturile sataniste în rândul tinerilor.

CASA LUI HEMINGWAY, OBIECT DE DISPUTĂ

Vecinii casei memoriale a lui Hemingway doresc să plătească pentru mutarea acesteia în alt loc, temându-se de o eventuală invazie a turiştilor, notează cotidianul britanic *The Guardian*.

Ernest Hemingway ştia să evalueze corect proprietăţile imobiliare. *"Acest loc este o bună achiziţie imobiliară, care poate fi închiriată în mod avantajos în sezonul de iarnă, dar şi vara. Aceasta este o achiziţie bună. Plănuiesc să locuiesc aici în sezonul de vânătoare"*, scria Hemingway în 1960 despre casa pe care a cumpărat-o în pitoreasca Vale a Soarelui (Sun Valley), din Idaho.

Cu toate acestea, scriitorul - laureat al Premiului Nobel, autorul romanelor *"Bătrânul şi marea"* şi *"Pentru cine bat clopotele"* - nu venea acolo prea des şi a locuit în Sun Valley doar în ultimii doi ani din viaţă. Bolnav, convins că este urmărit de autorităţile federale fiscale, nevoit să suporte o terapie de şoc în spitalul învecinat, Hemingway s'a sinucis în această casă, în 1961.

Astăzi, vecinii care locuiesc în apropierea casei memoriale din oraşelul Ketchum se tem că planurile de a deschide pentru vizitatori uşile acestei case vor atrage o mulţime de turişti, care vor perturba liniştea lor şi vor invada drumurile. Astfel, vecinii doresc să răscumpere casa, al cărei preţ s'ar putea ridica la peste 500.000 de dolari, şi să o mute în alt loc.

Însă, împotriva acestei propuneri se pronunţă în mod categoric Fondul care se ocupă de conservarea casei lui Hemingway, în consiliul director al căruia se află cunoscutul actor Tom Hanks şi strănepoata scriitorului, Mariel Hemingway. În 1986, văduva scriitorului, Mary, a donat această casă din beton şi lemn, precum şi cele 5 hectare de teren care o înconjoară, organizaţiei Nature Conservancy.

Interiorul casei păstrează aceeaşi atmosferă care exista şi în timpul vieţii lui Hemingway.

ÎNCĂLZIREA GLOBALĂ VA AVEA EFECTE DEVASTATOARE ŞI ÎN ROMÂNIA

Nivelul mării va creşte, inundând o parte din plajele actuale. Zone întinse de uscat vor deveni deşert. Nici România nu va scăpa de aceste modificări brutale. În România, insectele vor declanşa epidemii ucigătoare, a afirmat dr. Ionuţ Purică, consilierul ministrului Mediului. Potrivit specialistului român, anumite specii - în special insectele purtătoare de boli - vor ajunge să se răspândească pe arii extinse şi la mare altitudine, favorizând declanşarea epidemiilor.

REBENGIUC ŞI MAIA MORGENSTERN, CEI MAI BUNI ACTORI ROMÂNI ÎN 2004

Titlul de cel mai bun film românesc al anului 2004 este, conform voturilor criticilor şi jurnaliştilor, *"Niki Ardelean, colonel în rezervă"*, de Lucian Pintilie. Pentru rolul principal din acelaşi *"Niki Ardelean..."*, Victor Rebengiuc a primit titlul de cel mai bun actor român al anului 2004. Maia Morgenstern este cea mai bună actriţă română a anului trecut.

PĂMÂNTUL A TRECUT PE LÂNGĂ O CATASTROFĂ COSMICĂ?

După cum s'a anunţat, pe 27 Decembrie 2004 în Calea Lactee s'a produs o explozie de o putere inimaginabilă a unei stele neutronice. Acest fapt a fost inregistrat de catre centrele astronomice, menţionează TELEVIZIUNEA PUBLICA RUSA , dar oamenii de ştiinţă au făcut abia acum unele precizări.

După cum a declarat cunoscutul astrofizician Brian Gaensler dela Universitatea Harvard, un suvoi de o putere extraordinară de raze gamma si Roentgen s'a difuzat foarte repede pe o distanţă de câteva zeci de ani-lumină. Dacă acest lucru s'ar fi produs un pic mai aproape de Pământ, atmosfera planetei noastre ar fi avut de suferit si acest lucru ar fi dus la dispariţia in masă a tot ce este viu.

Acest lucru nu s'a întâmplat, dar oamenii de ştiinţă nu spun, deocamdată, dacă exista vreo legatura intre explozia respectivă din cosmos si cutremurul şi valurile tsunami din Asia de Sud-Est care s'au produs, practic, in aceeasi zi.

CURIOZITĂŢI DIN LUMEA MEDICALĂ

Cauzele bolilor de inimă

Enervările, depresiile uşoare, stresul, mediul agresiv, neprietenos - toate acestea pot provoca îmbolnăvirea inimii. Acest fapt este deja cunoscut şi de cei care nu sunt de specialitate. Numai că acum, cercetătorii americani au descoperit şi conexiunile directe existente. Factorii psihici pot accentua producerea proteinei C-reactiv protein (CRP), care are un rol în apariţia diferitelor forme de boli de inimă. CRP este secretată de ficat drept antidot la infecţiile ce apar pe pereţii vaselor sanguine.

Cercetătorii americani dela Universitatea Duke, Durham, care au făcut respectiva descoperire, susţin că fiecare a doua criză cardiacă este suferită de persoane în cazul cărora nu au fost depistate semne specifice, bine cunoscute de medici, cum ar fi hipertensiunea, colesterol mărit, diabet. Într'un chestionar completat de 121 de persoane, unele au declarat că se consideră deosebit de calme, echilibrate, iar altele că au o fire uşor iritabilă, că se supără din orice. Analizele de sânge care au urmat după completarea chestionarelor au arătat că cei care s'au declarat adeseori stresaţi, iritaţi sau trişti, pesimişti au avut nivelul CRP de două-trei ori mai ridicat decât cei care s'au declarat calmi, greu iritabili. Se ştia şi înainte că, în cazul celor uşor iritabili, stresul duce la creşterea producţiei de norandrelină şi că acest aşa-numit hormon de stres influenţează sistemul imunitar, înviorând funcţionarea unor gene care provoacă procese inflamatorii uşoare, dar cronice, determinând creşterea producţiei de CRP, periculoasă pentru cord.

Un nivel ridicat de CRP a fost constatat şi la categoriile considerate cu risc de îmbolnăvire a inimii - fumătorii, diabeticii, persoanele cu colesterolul mărit, hipertensivii.

Obezitatea este o boală

Obezii sunt cel puţin la fel de bolnavi şi se află în acelaşi pericol ca şi bolnavii de inimă, susţin oamenii de ştiinţă americani. La Universitatea Michigan, au fost comparate datele unor bolnavi de obezitate (care au cu 45 kilograme peste greutatea normală) cu cele ale unor bolnavi de inimă supraponderali, dar fără situaţie dramatică în privinţa obezităţii.

Cercetătorii au constatat că, în cazul cardiacilor, inima pierde treptat capacitatea de a pompa în organism cantitatea necesară de sânge prospăt. Din cauza aprovizionării insuficiente a organismului cu sângele necesar, mortalitatea celor în cauză este ridicată.

Inima unei persoane de vârstă mijlocie sănătoase pompează în vasele de sânge 30 de mililitri de sânge per kilogram de corp, pe secundă. Inima unei persoane care se antrenează sistematic îşi aprovizionează celulele din corp în medie cu 55 mililitri de sânge proaspăt pe secundă, per kilogram de corp.

Aprovizionarea organismului în cazul unui bolnav de inimă este de 16 mililitri pe secundă, iar în cazul obezilor - doar foarte puţin mai mare, adică 18,8 mililitri. În cazul persoanelor sănătoase, supraponderale, dar nu exgerat, aprovizionarea cu sânge este de 21,3 ml pe secundă. Randamentul inimii persoanelor care suferă de obezitate gravă se aseamănă foarte mult cu cel al bolnavilor de inimă. În cazul ambelor grupe de boală există riscuri extrem de serioase de a suferi de un atac de cord, dar şi de viroze cu febră mare. În cazul obezilor, procesul respectiv poate fi oarecum reversibil, pentrucă, în cazul lor, chiar şi mişcări puţine, moderate pot reprezenta paşi spre prelungirea vieţii.

Aspirina şi dezvoltarea sexuală a embrionului

Aspirina, sau mai răspânditul analgezic, paracetamolul, medicamente antiinflamatorii, luate în timpul sarcinii pot influenţa evoluţia sexuală a embrionului, atitudinea sexuală ulterioară a copilului. În cazul şoarecilor folosiţi la experienţe, aceste substanţe împiedică, într'o anumită măsură, procesul de *"masculinizare"* al creierului în curs de dezvoltare al fătului, au constat cercetătorii americani.

Medicamentele sus-amintite blochează sinteza moleculei numite prostagladin-E2. La vârsta maturităţii, şoarecii masculi care au în organismul lor compusul susamintit, preluat din uterul mamei, prezintă un interes foarte redus faţă de femele, faţă de conservarea speciei. În schimb, femelele expuse la asemenea efecte au, la vârstă matură, atitudini *"de masculi"*, obiceiuri mascule de împerechere, potrivit unui articol din revista *Nature Neuroscience*.

Deocamdată, acest efect a fost studiat doar la şoareci dar, dacă în urma unor experienţe ulterioare, teza se confirmă şi în cazul oamenilor, se va ridica în mod serios problema dacă femeile gravide pot sau nu să ia aceste medicamente în timpul sarcinii.

Plumbul şi schizofrenia

Cercetătorii americani susţin că răspunzătoare pentru apariţia schizofreniei ar fi poluarea cu plumb în interiorul uterului. Această constatare a fost făcută în urma analizelor de sânge în cazul femeilor însărcinate, apoi după consultarea copiilor lor, în perioada de dinaintea introducerii benzinei fără plumb, deci prin anii 1960. Copiii ale căror mame au fost expuse în timpul sarcinii unor poluări cu plumb din cauza gazelor de eşapament au devenit schizofrenici la vârsta adultă într'un număr de două ori mai mare decât cei care s'au aflat în faza uterină atunci când poluarea a fost mai mică. Studiul realizat de Universitatea Columbia din New York pune pe primul loc că această poluare concretă, poate fi în legătură directă cu apariţia de mai târziu a bolii.

Plumbul tulbură dezvoltarea celulelor nervoase în perioada existenţei embrionale, când celulele creierului creează reţelele complete ale sistemului nervos. Tocmai acest fapt poate explica fenomenul. Din cauza efectului toxic al plumbului încep să se distrugă celulele care tocmai ar trebui să se formeze. Efectul plumbului se aseamănă cu sindromul alcoolic la embrion, stare ce poate fi observată atunci când, din cauză că mama însărcinată bea mult alcool, fătul suferă de intoxicaţie alcoolică. Cu toate că mai sunt necesare noi date de studiat, dacă presupunerea privind poluarea cu plumb se va dovedi reală, ar putea reprezenta paşi importanţi spre descoperirea cauzelor schizofreniei.

Dintre tulburările mentale, schizofrenia este poate boala cea mai gravă, iar despre cauzele apariţiei sale cercetătorii ştiu prea puţin deocamdată, dar nu sunt siguri nici dacă este vorba de o boală concretă sau de înlănţuirea unor tulburări psihice, apărute din motive diferite.

Confirmarea cercetărilor de mai sus ar reprezenta un argument foarte puternic şi pentru campania desfăşurată pe plan mondial pentru interzicerea totală a combustibililor cu conţinut de plumb.

ECONOMICE

INVESTIŢIILE STRĂINE DIN ROMÂNIA

Capitalul străin a pătruns puternic în miezul economiei româneşti. El s'a concentrat anul trecut în sectoare strategice ale economiei precum industria petrolieră, auto, telecom, bănci, siderurgie sau materiale de construcţii, ceea ce indică o diferenţă structurală faţa de anii anteriori.

Investitorii străini au intrat cu îndrăzneală în industriile intensive din punct de vedere al capitalului, cu ponderi importante la formarea Produsului Intern Brut al României, achiziţiile şi majorările de capital în companii româneşti atingând valori record.

OMV (Austria) şi Renault (Franţa) domină fruntea subscrierilor de capital străin în companii româneşti, care au ajuns la un nivel de 2,25 miliarde euro la finele lui 2004, în creştere cu 46%, conform datelor furnizate de Oficiul Naţional al Registrului Comerţului (ONRC).

Oficialii Agenţiei Române pentru Investiţii Străine (ARIS) estimează un vârf al investiţiilor străine în 2004 la 3,7 miliarde euro, dublu faţă de anul anterior. Pentru acest an, este prognozat un nivel de 3,1 miliarde euro.

Dacă în alţi ani cifrele arătau sec lipsa de interes a investitorilor strategici faţă de piaţa românească, acum statisticile şi realitatea vorbesc despre acelaşi lucru: fabricile, rafinăriile, combinatele siderurgice, băncile, lanţurile de retail sau operatorii de telefonie sunt în cea mai mare parte în portofoliul unor jucători de talie internaţională.

Fluxul de capital din Occident a revigorat principalii actori ai economiei – Petrom, BCR, Sidex sau Dacia, la care se vor adăuga în perioada următoare Electrica, Distrigaz Sud şi Distrigaz Nord. Privatizarea celei mai mari companii româneşti – firma petrolieră Petrom SA a fost tranzacţia care a mişcat faliile economiei naţionale.

OMV a plătit statului român 669 milioane euro pentru achiziţia unei treimi din acţiunile companiei petroliere şi a participat cu un aport de capital de 830 milioane euro pentru a-şi majora deţinerea până la 51%.

Afacerea Petrom – OMV este în fruntea fuziunilor şi achiziţiilor din Europa Centrală şi de Est. Majorarea capitalului Petrom de către OMV a adus capitalizarea bursieră a Petrom la Bucureşti la nivelul cumparatorului, de circa 6,7 miliarde euro.

În plus, tranzacţia a propulsat Austria pe locul doi în clasamentul ţărilor de rezidenţă a investitorilor, conform datelor ONRC.

Producătorul francez Renault, proprietarul fabricii de automobile Dacia Piteşti din 1999, a pompat în 2004 cei mai mulţi bani dela venirea sa în România. Prin două majorări succesive de capital, investiţia Renault la Dacia s'a ridicat la 218 milioane euro, valoare anuală record faţă de anii anteriori. Fondurile au fost folosite pentru implementarea proiectului Logan, prima maşină complet nouă produsă la Piteşti dela venirea Francezilor.

Programul de investiţii derulat la Piteşti, inclusiv lansarea modelului Logan, a atras ca un magnet investiţii din partea producătorilor străini de componente auto, care s'au poziţionat sau se poziţionează ca furnizori ai grupului francez.

Toţi aceşti investitori strategici caută să se poziţioneze cât mai bine pe cea de a doua piaţă din regiune ca mărime şi cu spectrul aderării la Uniunea Europeană foarte aproape.

Operatorul german de retail Kaufland a făcut o subscriere de capital de 48 milioane euro pentru dezvoltarea unei reţele în România.

Sectorul siderurgic a fost şi el *"ţinta"* capitalului străin rulat în special de grupul anglo – indian Ispat şi Ruşii dela TMK, ce au preluat Combinatul Siderurgic Reşiţa (CSR).

Pe de altă parte, grupul german de materiale de construcţii Heidelberg Cement şi-a regrupat operaţiunile locale, unindu-şi companiile de pe pieţele cimentului, betoanelor şi agregatelor într'o structură integrată de tip holding – Carpatcement Holding SA.

Această industrie a atras în interval de circa şapte ani aproximativ 800 milioane de euro din partea Lafarge (Franţa), Holcim (Elveţia) şi HeidelbergCement (Germania). Fiecare dintre cei trei investitori are în proprietate câte trei fabrici de ciment, pe o piaţă cu vânzări anuale estimate la 250 milioane euro.

Investiţii străine de peste 10 miliarde euro.

Valoarea capitalului social subscris după participarea investitorilor străini în companii indică la finele anului trecut un sold existent de 9,95 miliarde euro în 107.398 de companii.

Pe sectorul bancar, activează de asemenea investitori strategici puternici. Grupul financiar francez Societe Generale, Raiffeisen Bank - Austria, noi intraţii dela OTP sau Italienii dela Unicredit au ocupat poziţii pe piaţa locală.

SocGen a preluat Banca Română pentru Dezvoltare (BRD), a doua bancă din sistemul local. Privatizarea Casei de Economii şi Consemnaţiuni, unde tocmai a fost desemnat consultantul ce va asista statul la acest proces, şi intrarea unui investitor strategic la Banca Comercială Română, cea mai mare bancă de pe piaţa românească, este de aşteptat să aducă noi intrări de capital străin şi o *"limpezire"* a pieţei la vârf.

Pe piaţa bancară, banca ungară OTP a cumpărat RoBank şi a pus piciorul în România, moment tatonat în ultimii ani. Tot aici, Banca Europeană pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare (BERD) şi International Finance Corporation (divizia de investiţii a Băncii Mondiale) au intrat ca acţionari la cea mai mare bancă din sistemul local – Banca Comercială Română (BCR)

Lanţurile de retail străine au intrat în România din 1996 încoace şi au investit circa 800 milioane euro în dezvoltarea unei noi forme de comerţ. Operatori precum Metro, Carrefour, Cora, Selgros, Billa şi alţii au construit reţele de retail pe o piaţă în care desantul de investitori continuă.

Operatorii germani Kaufland şi Tengelmann au anunţat planuri masive de investiţii în următorii ani, în valoare de 500 milioane euro, respectiv 200 milioane euro. Este aşteptată şi intrarea altor jucători europeni de calibru până la intrarea României în Uniunea Europeană pe segmente nesaturate încă ale pieţei de profil.

În sectorul telecomunicaţiilor investitorii străini au pompat în zona de IT&C, creditată ca una dintre industriile cu o rată mare de dezvoltare în viitor, minim două miliarde euro în ultimii 12 ani, conform unor estimări pe baza datelor din piaţă. OTE, acţionarul majoritar dela Romtelecom, operatorii de telefonie mobilă Connex, Orange şi Zapp au beneficiat de importante aporturi de capital străin.

O pondere importantă din numărul companiilor care au făcut investiţii străine peste un milion de euro în ultimul semestru au avut-o sectoarele mai puţin spectaculoase până acum: industria agro-alimentară - 5%, sectorul medical -4%, metalurgia -5%.

Investiţii străine în industria farmaceutică au fost făcute Britanicii dela Glaxo Smiht Kline au operat o majorare de capital social de 16,4 milioane de euro în cadrul producătorului de medicamente Europharm, deţinut integral de Britanici, în luna Mai a anului trecut.

Sectorul serviciilor financiare în general şi cel bancar în particular va fi pe o curbă de creştere care va depăşi rata de creştere a PIB în următorii ani, estimau la finele anului trecut experţi din cadrul firmei Pricewaterhouse Coopers, cea mai mare firmă de audit si consultanţă din lume. Lansarea privatizărilor din domeniul producţiei de energie electrică, incluzând aici şi societăţile mixte din domeniu care se bazează pe dezvoltări de tip greenfield, vor conduce - în cazul în care vor fi încheiate cu succes - la investiţii masive în România.

COMPANIILE AERIENE AMERICANE, VICTIME ALE PETROLULUI ŞI DOLARULUI

Companiile aeriene americane vor ieşi ele, oare, într'o bună zi, din marasmul în care s'au trezit imediat după 11 Septembrie 2001? Dificil de răspuns, dar, dela această dată, principalii transportatori de peste Atlantic pierd în continuu mulţi bani: 32 miliarde de dolari cumulaţi pe ultimele patru exerciţii financiare.

Pierderi dublate în 2004

7,3 miliarde de dolari în 2001, 11 miliarde de dolari în 2002, 4,3 miliarde în 2003... Exerciţiul 2004 este de aceeaşi factură ca şi cele trei precedente pentru companiile aeriene americane, cu peste 8,7 miliarde de dolari pierderi pentru primii cinci clasaţi şi 9,4 miliarde de dolari, dacă se extinde bilanţul la primele şapte companii. Chiar transportatorul din Dallas care practică preţuri mici, Southwest Airlines, şi-a diminuat beneficiile... În 2004, Southwest a câştigat 313 milioane de dolari, faţă de 442 milioane de dolari încasaţi în anul anterior.

Pe plan global, asociaţia IATA, care regrupează 275 companii aeriene (cu excepţia companiilor care practică costuri mici), estimează la 4,8 miliarde de dolari pierderile cumulate ale aderenţilor săi anul trecut, în esenţă din cauza scumpirii carburantului. Iar aceasta în condiţiile în care traficul internaţional de pasageri a crescut cu 15,3 la sută în lume, în 2004. După trei ani de pierderi grele, transportatorii americani sperau totuşi să se relanseze în 2004.

La începutul anului trecut, previziunile cele mai optimiste erau mizând pe baza unui baril la 30 de dolari, companiile americane urmau să încaseze, în ansamblul lor, 3 miliarde de dolari. La un cost de 33 dolari barilul de petrol, ele erau în echilibru, iar la 36 de dolari barilul pierdeau 3 miliarde de dolari. La începutul lunii Octombrie, barilul de petrol brut costa 50 de dolari, iar la jumătatea lunii Octombrie - 55 de dolari.

American Airlines, *"numărul unu"* american, estimează supracosturile legate de petrol la 1,1 miliarde de dolari, în 2004.

Reducerea costurilor

Delta Airlines, cea de-a treia companie americană, afişează, ea singură, o pierdere de 5,2 miliarde de dolari. Această cifră este cea mai importantă atinsă vreodată de o companie în Statele Unite.

Recordul precedent era deţinut de American Airlines, care a pierdut 3,5 miliarde de dolari în 2002. Delta a procedat într'o măsură amplă la cheltuieli de restructurare, dar, în pofida acestui fapt, pierderile de exploatare sunt estimate la peste 2 miliarde de dolari.

United Airlines, cea de-a doua companie americană - care speră, pentru toamna 2005, să iasă din regimul falimentelor sub care este plasată începând din 2002 - a pierdut, la rândul ei, 1,6 miliarde de dolari. De când este plasată sub protecţia capitolului 11, United Airlines a pierdut peste 4 miliarde de dolari. Compania îşi continuă reducerile de costuri: sindicatele au aprobat deja un plan de economii de 2,56 miliarde de dolari, iar conducerea a obţinut, Luni, 31 Ianuarie, ca salariaţii să accepte noi reduceri salariale, fapt care ar putea genera economii anuale de ordinul a 310 milioane de dolari din 2005 până în 2009.

Toate companiile vor continua să adopte măsuri drastice pentru reducerea costurilor: American Airlines, de exemplu, care a pierdut 761 milioane de dolari în 2004 va extinde numărul de locuri pe avion pe zborurile sale naţionale, va reduce flota ei în exploatare şi, mai ales, va continua amputarea numărului de locuri de muncă. Suprimarea unui număr de aproximativ 3200 de locuri de muncă - din 96400 salariaţi - este prevăzută pentru 2005.

Războiul preţurilor

Pentru 2005, experţii anticipau o pierdere de aproximativ 2 miliarde de dolari pe ansamblul sectorului. Dar valul de frig care a pus stăpânire pe Statele Unite, antrenând o scumpire a preţurilor la petrol, ar putea dejuca, încă o dată, pronosticurile experţilor. Cu atât mai mult cu cât Delta Airlines, tot ea, a declanşat un nou război al preţurilor, pentru a merge *"să vâneze"* pe terenul companiilor care practică preţuri mici. Potrivit băncii Merrill Lynch, adoptarea acestor noi tarife pentru ansamblul sectorului *"ar putea echivala cu o scădere anuală de 2 până la 3 miliarde de dolari a cifrei de afaceri de bază a zborurilor interne, în valoare de 70 miliarde de dolari, în 2004"*.

CIFRE RECORD PENTRU RENAULT ŞI BMW

Producătorii de autoturisme traversează o zodie bănoasă. Astfel, Francezii dela Renault au reuşit, anul trecut, un plus de 43 de procente, atingând o cotă a câştigurilor de 3,5 miliarde de euro. Succesul se datorează în special paletei bogate de produse şi a vânzărilor bune înregistrate pe pieţele extra-europene. În ultimul an, Renault (lider european, deţinând 10,8% din întreaga piaţă comunitară) a reuşit să îşi sporească vânzările globale la 2,5 milioane de automobile, ocupând, acum, puţin peste patru la sută din întregul consum mondial. Pentru anul 2005 se aşteaptă o tendinţă stabilă, în special datorită succesului internaţional al liniei Megan dar, speră Francezii, şi datorită relansării modelului Clio.

Şi Bavarezii dela BMW sunt în trend ascendent. În luna Ianuarie, producătorul german a vândut, doar în Republica Federală, cu 10,5% mai multe automobile marca BMW, Mini şi Rolls Royce decât în luna Ianuarie a anului trecut.

În schimb, în urma unei scăzute distribuţii, atât acasă, în Japonia, cât şi în Statele Unite, Mitsubishi Motors a înregistrat, conform contabilizărilor efectuate la 31 Decembrie, pierderi de două ori mai mari decât cu un an în urmă, la finele lui 2003. Aceasta, în cifre reale, înseamnă un minus de 1,7 miliarde de euro.

Pentru a-şi putea permite să dezvolte noi modele şi pentru a-şi echilibra bilanţul, grupul Mitsubishi (MMC) a primit, luna trecută, în două rânduri, asistenţă financiară în valoare totală de aproape opt miliarde de euro.

COLUMBUS TRAVEL
SERVICE LIMITED
CELE MAI SCĂZUTE PREŢURI DIN TORONTO SPRE BUCUREŞTI, TIMIŞOARA, BUDAPESTA ŞI ORICE DESTINAŢIE ÎN EUROPA DE VEST, CU POSIBILITATEA ÎNCHIRIERII DE AUTOTURISME
Bilete de avion din Bucureşti, Timişoara sau Budapesta pentru cei care doresc să vă viziteze
VĂ OFERIM VACANŢE DE NEUITAT, ÎN CARAIBE, CUBA, MEXIC, SAU ÎN ALTE LOCURI, LA PREFERINŢA DVS.
Contactaţi-ne la Tel: (416) 224 5800
1-866-853-9304
311 Shepard Avenue E. Toronto Ont.

SPORT

ULTIMUL TEST ÎNAINTEA MECIULUI CU OLANDA

România - Slovacia 2-2

Echipa națională a României a terminat la egalitate, scor 2-2 (1-2), meciul amical susținut la Larnaca, în compania reprezentativei Slovaciei.

Declarații după meci:

Victor Pițurcă (antrenor România): *"Mă declar mulțumit, pentrucă am fost conduși de două ori de o echipă care va furniza multe surprize în viitor. Puteam să și pierdem. Am primit două goluri din faze care nu anunțau nimic, în urma unor greșeli individuale. Nu a fost o echipă defensivă, dar în anumite momente adversarii ne-au forțat să jucăm defensiv. Au fost și momente bune, când circulația balonului a fost foarte rapidă. M'au nemulțumit însă anumite momente defensive, când un jucător advers era înconjurat de doi-trei fotbaliști români".*

Dorinel Munteanu (jucător România): *"Sunt bucuros pentru această convocare. A fost un joc reușit, chiar dacă am fost conduși în două tânduri. În mare parte sunt mulțumit de jocul echipei. În a doua repriză am avut mai multe ocazii, însă n'a fost să fie".*

Adrian Ilie (jucător România): *"A fost o repetiție bună, chiar dacă au fost greșeli și în atac și în apărare. Important este ca noi să ne perfecționăm sistemul de joc".*

Dumitru Dragomir (președintele LPF): *"Jocul a fost slăbuț, dar am avut noroc și noi, și ei. Mi-au plăcut Florentin Petre, Adrian Ilie și Pancu. Concluziile le va trage selecționerul".*

RĂZBOI MUTU - FRAȚII BECALI

La prezentarea oficială dela Juventus, Adrian Mutu nu l-a uitat pe fostul său agent, Ioan Becali, având declarații dure la adresa sa. *"M'am săturat de câți moraliști am avut pe lângă mine. Eu le-am mulțumit pentru ce au făcut pentru mine. De aici și până a-l auzi pe Giovanni Becali vorbind despre onoare și moralitate, mă apucă râsul. El are niște datorii la mine, pe care ar trebui să mi le achite"*, a declarat Mutu.

În replică, agentul FIFA spune că *"nu știu despre ce moralitate vorbește el. Din moment ce noi nu colaborăm, nu pot să comentez. Probabil vrea să arunce cu noroi"*. În schimb, a vorbit fratele Victor, care a fost mult mai tranșant.

LIPSESC 5,5 MILIOANE DE DOLARI DIN TRANSFERUL LUI MUTU DELA DINAMO LA INTER

În 1999, clubul bucureștean a anunțat că Briliantul a plecat la *"nerazzurri"* pentru două milioane de dolari. Ieri, agenția *"sports.it"* a raportat o valoare de transfer de 7,5 milioane de dolari. Dinamo București a fost acuzată în repetate rânduri că n'a pus toate cărțile pe masă atunci când a făcut transferuri. De foarte multe ori, oficialii din Șoseaua Ștefan cel Mare au fost arătați cu degetul de suporteri că și-au însușit bani negri din cedarea unor fotbaliști în străinătate. În aceeași oală cu șefii dinamoviști a fost băgat și impresarul Ioan Becali.

Ieri, Agenția italiană *"sports.it"* i-a dedicat un material stufos lui Massimo Moratti, care și-a aniversat zece ani dela preluarea clubului Internazionale Milano. În această perioadă, Moratti a cheltuit 650 de milioane de euro pentru achiziționarea de fotbaliști, însă Inter a reușit să câștige un singur trofeu: Cupa UEFA (1998). În Decembrie 1999, Inter l-a cumpărat pe Adrian Mutu la cererea expresă a antrenorului Marcello Lippi. La 5 Ianuarie 2000, Briliantul a semnat oficial contractul cu *"nerazzurri"*, iar Moratti a declarat că Românul va fi una dintre marile vedete din Serie A. S'a înșelat pe moment, iar Adi n'a făcut mulți purici la Inter, unde a avut un salariu de 600.000 de dolari. Interesant este faptul că Dinamo a anunțat că Briliantul a fost transferat la Milano, unde va sta cinci sezoane, pentru două milioane de dolari. În schimb, *"sports.it"* a oferit o altă sumă: 7,5 milioane de dolari (Italienii au calculat în euro suma de 6 milioane), ceea ce înseamnă că 5,5 milioane de dolari s'au pierdut pe drum, intrând în buzunarele unor diverse persoane implicate în acest transfer.

MARIUS ȘULEAP, PRIMUL FOTBALIST ROMÂN CARE SE TRANSFERĂ ÎN AZERBAIDJAN

Mijlocașul echipei Politehnica Timișoara Marius Șuleap va fi primul fotbalist român care va evolua în campionatul Azerbaidjanului, urmând să joace la FK Baku. Conducători clubului Politehnica Timișoara au ajuns la un acord cu Marius Șuleap (25 de ani) în ceea ce privește rezilierea contractului acestuia. Șuleap nu s'a prezentat inițial la reunirea lotului, iar apoi n'a mai intrat în atenția noului antrenor, Cosmin Olăroiu.

Fotbalistul a declarat că se va transfera în Azerbaidjan, dând astfel curs ofertei primite dela FK Baku, echipă situată pe primul loc în campionatul azer, la jumătatea competiției, la egalitate de puncte cu formațiile Garabagh și Karvan. Deși inițial nu l-au lăsat pe fotbalist să plece, cerând 50.000 de dolari, conducătorii timișoreni au acceptat în cele din urmă rezilierea contractului, iar Șuleap a renunțat la datoriile pe care Poli le avea față de el.

BUTE A CÂȘTIGAT TITLUL NORD-AMERICAN LA CATEGORIA SEMI-GREA

Pugilistul român Lucian Bute a câștigat centura NABF la categoria semigrea, învingându-l prin KO în runda a patra pe Americanul Carl Hendy, în cadrul unei gale desfășurate la Quebec.

Aceasta a fost a zecea victorie obținută de Bute în tot atâtea meciuri disputate la profesionism.

Într'un alt meci din cadrul galei dela Quebec, Ion Ionuț l-a învins prin KO în runda a cincea pe Americanul Terry Lanz, la categoria ușoară.

TAMAȘ A REAJUNS LA DINAMO

Fundașul echipei Spartak Moscova, Gabriel Tamaș, a fost împrumutat pentru un sezon la formația Dinamo, informează site-ul oficial al grupării din șoseaua Ștefan cel Mare.

"Mă bucur că s'au terminat tratativele. Am, avut emoții pentrucă părerea antrenorului a contat decisiv. M'am gândit numai la Dinamo și sunt fericit că mă întorc acasă. Abia aștept să-i văd pe băieți, să joc din nou în tricoul lui Dinamo", a declarat Tamaș, pentru site-ul oficial al clubului Dinamo. Tamaș a plecat dela Dinamo la Galatasaray și apoi în Rusia.

CHIVU VREA SĂ RĂMÂNĂ LA AS ROMA

Fundașul român Cristian Chivu a declarat că nu este interesat de un transfer la echipa Internazionale Milano și că dorește să rămână la formația AS Roma, a anunțat agenția Controcampo.

"Nu mă interesează Internazionale Milano. Singurul lucru care mă interesează în acest moment este să revin să joc pentru Roma și nu văd de ce aș vrea să plec în altă parte", a spus internaționalul român.

Chivu a precizat că dorește să rămână cât mai mult timp la echipa roamană. *"Am încredere în viitorul Romei și vreau să rămân cât mai mult aici. Intenția mea este să fac parte din proiectul care se pune în aplicare acum la Roma"*, a declarat Chivu.

"LEVANTE": OPRIȚĂ VA FI UN MARE JUCĂTOR

Cotidianul spaniol *Levante* a apreciat evoluția lui Daniel Oprița în meciul tur cu Valencia din cupa UEFA considerând că acesta va ajunge un mare jucător. *"Țineți minte un nume dela Steaua - Oprița - care va fi un mare jucător și care a pus multe probleme apărării spaniole"*, scrie Levante.

CUPA UEFA:

STEAUA A OBȚINUT O CALIFICARE ISTORICĂ

Steaua București a reușit o calificare extraordinară în optimile de finală ale Cupei UEFA la fotbal, eliminând formația spaniolă Valencia, deținătoarea trofeului. Steaua a câștigat cu scorul de 2-0, după prelungiri, egalând situația din tur, dar succesul a fost asigurat la loviturile de departajare, unde elevii lui Walter Zenga s'au impus cu 4-3. Golurile Stelei au fost marcate de Andrei Cristea, 50, 71, în timp ce la loviturile de departajare au transformat Rădoi, Lovin, Boștină și Dica, D. Munteanu a ratat, respectiv, Aimar, Mista și Rufete, au ratat Baraja și Di Vaio. În optimi, Steaua va întâlni o altă echipă spaniolă, Villarreal, care s'a impus în dubla manșă cu Dinamo Kiev. Succesul de răsunet cu Valencia vine la exact 18 ani dela istorica performanță a roș-albaștrilor dela Monte Carlo, câștigarea Supercupei Europei, 1-0 cu Dinamo Kiev.

ROMÂNIA VREA OFICIAL EUROPENELE DIN 2012 ÎNSĂ ȘANSELE SUNT MICI

UEFA a anunțat că România se află printre țările care și-au arătat intenția de a-și depune candidatura în vederea organizării turneului final al Campionatului European de fotbal din 2012.

CONTRA A REVENIT PE BEGA

Jucătorul echipei Atletico Madrid, Cosmin Contra, a fost împrumutat, până pe 30 Iunie, la gruparea Poli Timișoara.

"Întotdeauna am spus că voi reveni la Poli la un moment dat, a fost visul meu să mai joc la echipa de suflet. N'am crezut să fie atât de devreme. Nu vin să mă retrag, ci să îmi relansez cariera", a declarat Contra.

ZICU N'A DAT DINAMO PE ITALIA

Atacantul Ianiș Zicu a declarat că avea oferte dela 4 echipe din Italia, 2 din Serie A și 2 din Serie B, dar a ales să revină la clubul din *"Ștefan cel Mare"*.

"Nu mă simt dezamăgit că am revenit la Dinamo pentrucă eu am ales. Erau încă patru oferte din Italia, două de Serie A și două de Serie B, dar mi-a fost teamă să nu mai pierd jumătate de an sau un an fără să joc", a afirmat Zicu. Aflat în continuare sub contract cu Internazionale Milano a afirmat că singura diferență față de ce a lăsat în Italia este legată de valoarea jucătorilor. *"Dacă am fi avut mai multă șansă și n'am fi fost Români poate eram mai mulți în Italia."*, a spus atacantul dinamovist.

STOICA VA PURTA NUMĂRUL 16 LA SIENA

Mijlocașul român Alin Stoica va purta tricoul cu numărul 16 la echipa AC Siena din prima ligă italiană. Stoica a semnat cu Siena un contract pe o perioadă de șase luni, cu opțiune de prelungire pentru încă un sezon.

Alin Stoica, în vârstă de 25 de ani, a evoluat de-a lungul carierei la Steaua (1995-1996), Anderlecht (1996-2002) și FC Bruges (2002-2005). Stoica și-a reziliat în această iarnă contractul cu FC Bruges și a semnat un contract cu firma de impresariat GEA World

ROMÂNIA OCUPĂ LOCUL 28 ÎN CLASAMENTUL FIFA

Reprezentativa României ocupă locul 28, cu 662 de puncte, în clasamentul FIFA Coca Cola pe luna Februarie dat publicității de forul fotbalistic mondial.

Adversarele României în preliminariile Cupei Mondiale 2006 din Germania ocupă următoarele poziții: Cehia - locul 4 (776 de puncte), Olanda - locul 6 (755 de puncte), Finlanda - locul 38 (623 de puncte), Macedonia - locul 93 (498 de puncte), Armenia - locul 120 (401 puncte) și Andorra - locul 139 (346 de puncte).

KEȘERU LA NANTES

Tânărul atacant român Claudiu Keșeru a semnat un contract pe trei ani cu echipa de fotbal FC Nantes, care va intra în vigoare la 1 Iulie 2005, a anunțat conducerea grupării franceze. În vârstă de 18 ani, component al lotului de tineret al României, Keșeru a sosit la Nantes în 2003, fiind inclus în grupul profesiost al *"canarilor"* în toamna anului trecut. El a fost pentru prima oară titular în partida cu Rennes, în cursul căreia a reușit să și înscrie, de altfel, primul său gol în prima divizie franceză.

PAVEL OCUPĂ LOCUL 56 ÎN CLASAMENTUL ATP

Tenismanul Andrei Pavel ocupă locul 56, cu 20 de puncte, în clasamentul Indesit ATP 2005 Race, dat publicității la Monte Carlo, a anunțat site-ul atptennis.com. Pavel a coborît opt poziții față de ierarhia anterioară, iar Victor Hănescu a coborît nouă poziții și ocupă locul 92, cu zece puncte. În clasamentul Indesit ATP Entry Ranking, Andrei Pavel a urcat o poziție și se situează pe locul 24, cu 1210 puncte, în timp ce Victor Hănescu se menține pe locul 82, cu 483 puncte.

ŞTIRI DIN ŢARĂ

transmise de Andrei BĂDIN

7.000 DE CONCEDIERI ÎN SIDERURGIE PÂNĂ ÎN 2008

Potrivit unei strategii a Ministerului Economiei, până în 2008 vor fi concediaţi peste 7.000 de angajaţi din siderurgie. Concedierile se vor face eşalonat, începând din acest an, când îşi vor pierde slujbele 3.000 de angajaţi. Se pare însă că majoritatea concedierilor se vor face pe cale naturală - adică prin pensionare.

Compania cea mai afectată de concedieri va fi SIDEX, care, de altfel, este singurul combinat siderurgic care nu a semnat planul de restructurare cu guvernul. Strategia va afecta aproape toate combinatele siderurgice.

Până în 2008, dela COS Târgovişte vor fi concediaţi circa 1.000 de muncitori, cei mai mulţi în ultimul an. Dela Combinatul din Reşiţa - 170 de muncitori, în timp ce dela cel din Câmpia Turzii - vor fi restructurate 100 de posturi.

Cea mai afectată de concedieri va fi, însă, SIDEX Galaţi, unde vor fi concediaţi aproape 2.000 de muncitori. Însă, nu sindicatele sunt cele care se împotrivesc concedierii. Liderul de sindicat, Mircea Scântei, a declarat că la SIDEX există mai mulţi potenţiali pensionari decât numărul de angajaţi care ar trebui să părăsească societatea.

Directorul combinatului SIDEX, Ionel Borş a refuzat să explice de ce se împotriveşte strategiei de restructurare a sectorului siderurgic. Însă dela sfârşitul anului trecut, conducerea SIDEX cere guvernului acordarea unor despăgubiri băneşti. Argumentul pare a fi sistarea ajutoarelor de stat mai devreme cu doi ani decât prevedea contractul de privatizare.

Statul român a apelat la această măsură pentrucă - dacă ar fi continuat să acorde facilităţi SIDEX - ar fi pus în pericol negocierile de aderare la Uniunea Europeană, care a recomandat suspendarea oricăror ajutoare de stat către industria siderurgică.

Astfel, au fost anulate facilităţi importante, precum plata impozitului pe profit sau scutirile dela plata taxelor vamale pentru importurile de echipamente. Singurul lucru pe care ar putea să-l obţină conducerea dela SIDEX poate fi plata contribuţiilor la şomaj şi fondul de sănătate cât şi cel de asigurări sociale datorate de combinat în ultimii 3 ani - eşalonat, în 12 rate lunare egale, începând cu 1 Ianuarie 2006.

ROMÂNIA VA FI MONITORIZATĂ DE UE

România va fi monitorizată periodic de Comisia Europeană, prin vizite, rapoarte, consultări tehnice şi sisteme de avertizare timpurie, pentru a-şi respecta angajamentele asumate în timpul negocierilor de aderare la UE.

"Va trebui să muncim foarte mult pentru atingerea obiectivelor propuse. Este interesul nostru ca România să fie cât mai bine pregătită, astfel încât să se simtă cât mai puţin costurile aderării", a arătat negociatorul-şef cu UE, Leonard Orban.

BĂSESCU AR VREA DECONSPIRAREA SECURIŞTILOR

Preşedintele Traian Băsescu s'a pronunţat în favoarea *"deconspirării totale, fără menajamente"* a colaboratorilor fostei Securităţi, chiar dacă vor fi *"pierderi colaterale"*. El a adăugat că problema deconspirării foştilor securişti va trebui discutată în prima şedinţă a CSAT. *"Vreau să evaluăm ce înseamnă această deconspirare totală. Până la urmă s'ar putea să fim nevoiţi să ne şi asumăm nişte pierderi colaterale, s'o facem, să terminăm odată cu bâlciul"*, a precizat Traian Băsescu.

DECLARAŢIILE MINISTRULUI ROMÂN DE EXTERNE DESPRE DATORIILE PE CARE LE ARE BAGDADUL FAŢĂ DE ROMÂNIA

Într'un interviu acordat Agenţiei *Reuters*, ministrul de Externe, Mihai Răzvan Ungureanu, a spus că România ar putea încerca să recupereze o parte din datoria pe care Bagdadul o are faţă de Bucureşti, de aproape 2 miliarde de dolari încă dinainte de 1989, prin implicarea firmelor româneşti în reconstrucţia Irakului. Concret, ar putea fi vorba de un fond de investiţii care să sprijine marile companii din România dornice să participe la relansarea economiei irakiene - informează *BBC* în limba română.

JURNALIŞTII VOR TREBUI SĂ-ŞI SUPORTE CHELTUIELILE

Jurnaliştii care vor dori să însoţească delegaţia prezidenţială în vizitele în străinătate vor trebui să suporte cheltuielile de transport şi cazare, a declarat purtătorul de cuvânt al Preşedinţiei, Adriana Săftoiu.

Jurnaliştii care vor dori să însoţească delegaţia prezidenţială în vizitele în străinătate vor trebui să-şi suporte cheltuielile de transport şi cazare, urmând ca Administraţia Prezidenţială să se ocupe de toate formalităţile de acreditare a ziariştilor la aceste acţiuni.

Până în prezent, Preşedinţia asigura transportul în ţările vizitate de şeful Statului - informează RADIO ROMÂNIA ACTUALITĂŢI.

ROMÂNIA ARE MAI PUŢINE ŞANSE DECÂT BULGARIA SĂ INTRE ÎN U.E.

Şansele României de a adera la Uniunea Europeană sunt relativ mai mici decât cele ale vecinei sale Bulgaria, deşi au crescut faţă de Noembrie 2004, potrivit unui sondaj realizat de *Reuters*. Dintre cei 39 de analişti intervievaţi de *Reuters*, 80% consideră că România va fi admisă în cadrul UE în 2007, în creştere faţă de ponderea de 70% înregistrată cu ocazia sondajului anterior, efectuat în Noembrie 2004.

Analiştii apreciază că România are mult de lucrat în combaterea corupţiei, o condiţie esenţială pentru respectarea programului de aderare. *"Românieі i-a fost recomandat să implementeze noi reforme destinate combaterii corupţiei, iar intrarea în UE ar putea fi amânată în cazul în care nu atinge rezultatele scontate. Putem spune deci că probabilitatea ca România să adere la UE în 2007 este puţin mai mică decât cea a Bulgariei"*, a afirmat Dagmar Alpen, analist în cadrul firmei Oppenheim Research, din Köln.

Majoritatea analiştilor întrebaţi de *Reuters* - 33 din 39 - au considerat că şansele României de a intra în UE în 2007 sunt mai mari de 50%. *"Rezultatul sondajului reflectă progresul înregistrat de ţările candidate în negocierile de aderare. Am devenit mai optimişti, mai ales că România şi Bulgaria au îndeplinit multe dintre recomandările şi cerinţele comunitare în privinţa reformelor"*, a declarat Mika Erkkila, analist pentru firma finlandeză Nordea Markets.

CAPELĂ ORTODOXĂ LA SPITALUL SFÂNTUL PANTELIMON

Primarul Sectorului 2, Neculai Onţanu, a avizat favorabil documentaţia de urbanism pentru construirea unei capele ortodoxe în incinta Spitalului Clinic de Urgenţă Sfântul Pantelimon.

Capela va avea o suprafaţă de 130 mp şi va fi realizată din zidărie portantă rigidizată cu stâlpi din beton armat şi va fi acoperită cu tablă din cupru. Aşezământul va fi utilizat atât de bolnavii şi personalul spitalului cât şi de locuitorii din zona adiacentă unităţii medicale aflate în cartierul Pantelimon. Fondurile materiale necesare pentru ridicarea acestei investiţii vor fi asigurate de Patriarhia Română şi cu sprijinul enoriaşilor.

INVESTIŢII ENORME PENTRU PALATUL PARLAMENTULUI

Biroul Permanent al Camerei Deputaţilor a decis ca investiţiile ce se vor face în acest an la Palatul Parlamentului să se încadreze în suma totală de 320 miliarde lei. Din această sumă se vor aloca 194 miliarde lei pentru finalizarea unor lucrări de construcţii şi instalaţii la etajul opt, precum şi în alte corpuri ale clădirii, şi pentru introducerea sistemului de conferinţe, vot electronic, sonorizare traducere simultană, pentru sala de plen a Camerei, acesta din urmă în valoare de 60 miliarde lei.

O altă investiţie, în valoare de 64 miliarde lei, va fi făcută pentru definitivarea parcajului subteran de pe platforma Palatului Parlamentului. O sumă de 60 miliarde lei va fi alocată pentru dotări şi pentru amenajarea parcului amplasat pe latura de Sud-Vest a Palatului Parlamentului. Printre dotările deputaţilor se numără: instalaţie sonorizare conferinţe, copiatoare, 30 de autoturisme Dacia, actualizarea sistemelor informatice, cumpărarea de 105 calculatoare pentru activitatea deputaţilor şi 128 de calculatoare pentru Secretariatul General al Camerei Deputaţilor, mobilier, echipamente de climatizare etc.

TREI SFERTURI DIN ROMÂNI NU FOLOSESC CALCULATORUL

Gradul de utilizare a calculatorului în România este cu mult mai redus decât cel existent la nivel european. Aproximativ 74% din Români nu utilizează calculatorul, în timp ce media în ţările central şi Vest europene este de 51,67%. Mai mult, categoriile profesionale presupuse a promova educaţia informaţională, cum ar fi profesorii, ating un grad de neutilizare a calculatorului peste media naţională.

PREŞEDINTELE, SUSPECTAT DE INGINERII IMOBILIARE CU VILE

În 2002 a cumpărat cu 280.000 USD vila de pe şoseaua Bucureşti-Ploieşti cu banii rezultaţi de pe vânzarea unui teren de lângă Pădurea Băneasa, şi acela achiziţionat cu un preţ ridicol dela un apropiat. Tranzacţia privind terenul din Băneasa a făcut obiectul unui scandal de presă în acel moment. Tot în acel an a aflat, în calitate de Primar, că vila din Ştefan Mihăileanu nu este revendicată şi a dorit să o dobândească. În acest scop, a donat vila cumpărată, fiicei sale Ioana Băsescu. Apoi a solicitat Primăriei Capitalei, adică instituţiei al cărei şef era, acceptul de cumpărare a vilei din Ştefan Mihăileanu. Suma plătită, nici 20.000 USD.

BĂSESCU NU MAI DĂ ÎNAPOI CASA DE PE MIHĂILEANU

Preşedintele României, Traian Băsescu, s'a răzgândit. Domnia sa a declarat că nu va mai înapoia statului imobilul din strada Ştefan Mihăileanu numărul 2, aşa cum afirmase înainte de plecarea la Moscova, decât dacă Parchetul va stabili că l-a cumparat ilegal. Pentru a da *"o mână de ajutor"* procurorilor, Traian Băsescu a şi explicat care a fost temeiul legal în baza căruia a achiziţionat apartamentul.

SĂNĂTATEA STĂ FOARTE PROST ÎN 2005, ÎN PRIVINŢA BANILOR

Ministrul Sănătăţii, Mircea Cinteză, a apreciat că sistemul sanitar are mari probleme din punct de vedere financiar şi că este necesară o regândire a modului de finanţare.

"Sistemul sanitar stă foarte prost din punct de vedere financiar în 2005 şi sper să nu ajungem şi mai rău", a apreciat Mircea Cinteză. El a adăugat că actualul buget va fi reconsiderat în minus pentrucă în 2004 au fost cheltuiţi mulţi bani în contul lui 2005.

DELA 1 APRILIE PESTE 20.000 DE GARDIENI PUBLICI VOR DEVENI ŞOMERI

În jur de 20.000 de gardieni publici din cei peste 23.000 la nivel naţional vor fi şomeri dela 1 Aprilie, data la care va fi înfiinţată Poliţia Comunitară, pentrucă nu au diplome de Bacalaureat, condiţie minimă impusă de lege pentru a deveni cadru al noii instituţii de ordine publică.

CANDIDAŢI LA PRIMĂRIA CAPITALEI

Deputatul Anca Petrescu, este candidatul PRM pentru Primăria Capitalei la alegerile anticipate din 3 Aprilie curent. Deputatul Petrescu este unul dintre arhitecţii care au proiectat Casa Poporului, actualul Palat al Parlamentului, şi se pare că a fost aleasă de PRM pentrucă *"ea a făcut ceva concret pentru Capitala României"* şi mai ales pentrucă e femeie.

Dan Voiculescu, preşedintele Partidului Umanist Român, a declarat că partidul pe care îl conduce este independent şi ca atare va avea propriul candidat pentru Primăria Capitalei, în persoana lui Radu Opaină. *"Deşi fac parte din coaliţia de guvernare, umaniştii nu îl susţin pe Adrian Videanu"*, a adăugat Dan Voiculescu.

Vicepreşedintele PSD, senatorul Mircea Geoană, a declarat, recent, că *"soluţia pentru Primărie cu Marian Vanghelie a fost găsită în urma refuzurilor succesive ale altor candidaţi cu şanse mai bune"*. Marian Vanghelie e cel ce şi-a exprimat interesul şi se pare că are şi sprijinul Organizaţiei Bucureşti, a mai spus Geoană, indicând că *"Sorin Oprescu a refuzat să candideze din motive pe care le înţeleg"*, însă nu a specificat care sunt acestea. Geoană crede că Vanghelie il va devansa pe Adrian Videanu pentrucă edilul dela Sectorul 5 are experienţă la nivel local, în timp ce Videanu e un *"vicepremier charismatic"*.

PNŢCD SE VA NUMI PARTIDUL POPULAR CREŞTIN DEMOCRAT

Luni 07 Februarie 2005

Consiliul Naţional de Conducere (CNC) al PNŢCD a adoptat cu 194 de voturi *"pentru"*, 6 *"împotrivă"* şi 5 *"abţineri"* rezoluţia privind schimbarea numelui partidului în Partidul Popular Creştin Democrat, în vederea realizării proiectului de unificare a forţelor creştin-democrate şi populare din România într'un singur partid, sub această denumire.

Reprezentantul Partidul Popular European, Antonio Contanzo, prezent la lucrările CNC, şi-a exprimat solidaritatea cu liderul ţărănist Ciuhandu şi cu deciziile luate, precizând că *"vom lucra împreună pentru ca noul Partid Popular Creştin Democrat (PPCD) să fie reprezentat în Parlamentul European"*.

Interesaţi de coagularea polului creştin-democrat sunt reprezentanţii URR, cu care se poartă negocieri în prezent, şi ai grupului de parlamentari ai Blocului Naţional Democrat. Negocierile cu Acţiunea Populară au fost sistate, aceştia emiţând un moratoriu de 6 luni.

FIRMELE ROMÂNEŞTI NU BAGĂ BANI ÎN CERCETARE ŞI INOVARE

Grupul de Economie Aplicată a indicat că există o integrare redusă a firmelor din România în reţelele internaţionale de cercetare şi inovaţie. Potrivit experţilor Grupului, în anul 2004, în industria românească, peste 50% din companiile mijlocii şi mari nu au alocat fonduri pentru departamentele de cercetare şi inovare, iar 40% dintre acestea nu au asemenea departamente. Totodată, raportul arată că mai puţin de doi angajaţi din o sută au urmat în ultimele şase luni cursuri de perfecţionare plătite de companiile şi firmele lor. Raportul se bazează pe un sondaj realizat pe un eşantion de 170 de firme mijlocii şi mari din industria românească.

DEFICITUL BUGETAR MAI MARE CU 32 LA SUTĂ DECÂT ÎN 2003

Deficitul comercial s'a ridicat anul trecut la 7,34 miliarde de euro, in creştere cu 31,4% faţă de nivelul consemnat in 2003, potrivit datelor anuale publicate de Institutul Naţional de Statistică.

Exporturile realizate in anul 2004 au fost de aproape 19 miliarde de euro, inregistrând o crestere de peste 21% faţă de anul 2003, cu menţiunea că ponderea acestora către ţările Uniunii Europene a fost de 73%. Importurile au insumat in aceeasi perioadă aproximativ 26 de miliarde de euro, cu 24% mai mult decât in 2003. Datele statistice evidenţiază schimbări atât in structura importurilor, cât si a exporturilor. Astfel, vânzările de marfuri in străinătate au crescut peste medie, in special in cazul produselor metalurgice, cu 45%. La nivelul importurilor care provin in proportie de 65% din Uniunea Europeană, se remarcă creşterea cu 85% a achiziţiilor de mijloace de transport - informeaza RADIO ROMANIA ACTUALITATI.

ŞTIRI... ŞTIRI... ŞTIRI...

TĂRICEANU FRÂNEAZĂ FUZIUNEA PNL-PD

Liberalii au adoptat o moţiune prin care practic discuţiile privind fuziunea cu PD sunt amânate pentru un termen nedefinit. Delegaţii la congres au preferat o moţiune a lui Călin Popescu Tăriceanu, vagă în ceea ce priveşte fuziunea, moţiunii lui Valeriu Stoica, prin care se propunea explicit fuziunea cu PD.

Fostul preşedinte liberal Valeriu Stoica a prezentat o moţiune privind fuziunea cu PD şi realizarea unui pol politic de centru-dreapta prin transformarea Alianţei D.A. în partid politic. *"Dacă PNL şi PD nu vor fructifica noua şansă de reformă a sistemului politic, vor avea aceeaşi soartă ca PNŢCD"*, crede Valeriu Stoica. El a propus să fie demarate discuţiile şi negocierile cu PD *"pentru adoptarea unei poziţii comune cu privire la formarea polului politic de centru-dreapta"*. Potrivit proiectului de moţiune, decizia privind identitatea doctrinară urma să fie luată de congresele celor două partide. Valeriu Stoica a cerut conducerii PNL să elaboreze strategia şi calendarul pentru realizarea acestor obiective *"în cât mai scurt timp posibil"*.

Unul dintre argumentele sale: *"Dacă PNL şi PD nu fuzionează, le va fi greu să mai rămână unite şi se va merge pe principiul <scapă cine poate>"*.

SEVERIN LANSEAZĂ IPOTEZA UNUI GUVERN D.A. - PSD

Institutul *"Ovidiu Şincai"*, condus de Adrian Severin, a lansat un raport conform căruia o posibilă criză în relaţiile României cu UE se va transforma într'o criză internă, care va putea fi dezamorsată fie prin alegeri anticipate, fie, *"preferabil"*, printr'un guvern PNL-PSD sau D.A.-PSD.

NĂSTASE ACCEPTĂ LOCUL DOI ÎN PSD

Preşedintele PSD Adrian Năstase şi-a anunţat decizia de a candida pentru funcţia de preşedinte executiv al PSD. El a declarat că ar fi fost *"anormal"* să fie în continuare preşedinte, iar Ion Iliescu să-i fie adjunct.

SERVICIUL MILITAR OBLIGATORIU VA FI DESFIINŢAT ANUL ACESTA

Serviciul militar obligatoriu va fi desfiinţat anul acesta. Premierul Călin Popescu Tăriceanu a confirmat că guvernul va renunţa la armata obligatorie şi că decizia va fi luată până la sfârşitul anului. Primul ministru a precizat că această hotărâre va fi reglementată în concordanţă cu angajamentele României asumate în relaţia cu NATO. Eliminarea stagiului militar obligatoriu va ţine cont de menţinerea unei capacităţi militare adecvate, care să răspundă misiunilor armatei în noul context geostrategic şi în conformitate cu interesele şi obiectivele de securitate şi apărare proprii, a conchis primul ministru.

ROMÂNIA NU ARE O STRATEGIE ÎN TURISM

România nu are încă o strategie în turism, dar aceasta va fi elaborată în anul în curs în baza colaborării dintre minister, asociaţiile de profil din ţară şi instituţii specializate din străinătate, a declarat preşedintele Autorităţii Naţionale pentru Turism, Sorin Crivtonencu.

"Nu există o strategie pentru turism. Există nişte foi cu câteva date, adică o informare. Vom implica în strategie toate asociaţiile, organizaţiile din ţară, precum şi instituţii specializate pentru consiliere de afară pentru a nu avea o problemă că nu ştim în ce direcţie să mergem", a adăugat Crivtonencu.

VÂNTU E VINOVAT DE CĂDEREA FNI

Ioana Maria Vlas: *"Acest proces are o mare lipsă, şi anume principalul vinovat. Această excludere şi exonerare de responsabilitate penală a lui Sorin Ovidiu Vântu după doi ani de zile în care a fost inculpat în acest dosar, este o fărădelege. Acuzaţiile nu sunt nefondate, ele sunt conţinute, cel puţin în parte, în capitolul XI al respectivei expertize judiciare-contabile, şi în care se vede clar că SOV Invest a fost conceput, condus şi aservit pentru îmbogăţirea personală a lui Sorin Ovidiu Vântu"*.

CEI MAI SĂRACI ROMÂNI SUNT ÎN MOLDOVA

Cea mai săracă regiune a ţării rămâne de departe cea de Nord-Est (cu 77 la sută mai săracă decât media naţională), iar cea mai puţin săracă este reprezentată de Bucureşti, atât în ponderea persoanelor sărace, cât şi rata sărăciei severe de doar 2 la sută.

Acestea reprezintă extremele, se arată în Raportul *"Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului"*, componentă a Planului ONU de acţiune pentru combaterea sărăciei. Regiunile vestice şi centrul ţării se menţin mai puţin sărace.

Majoritatea săracilor se află în gospodării în care capul gospodăriei a absolvit cel mult patru clase, cea mai mare rată înregistrându-se în cazul când acesta nu a absolvit nici o formă de învăţământ (40 la sută). În ultimii ani însă se constată creşterea riscului de sărăcie pentru absolvenţii şcolilor vocaţionale, ca urmare a reducerii locurilor de muncă.

ROMÂNIA VA SUPLIMENTA NUMĂRUL MILITARILOR DIN IRAK

Ministrul apărării, Teodor Athanasiu, a anunţat la finalul discuţiilor cu omologul său american Donald Rumsfeld că România va suplimenta numărul militarilor aflaţi la post în Irak.

100 de militari vor pleca, cel mai probabil luna viitoare, şi vor avea drept misiune protecţia personalului Naţiunilor Unite.

Anunţul ministrului Apărării vine pe fondul intenţiei anunţate de guvernul polonez de reducere a numărului de soldaţi trimişi în Irak şi după ce mai multe state au retras întreg personalul care activa în cadrul coaliţiei conduse de Statele Unite.

TRAIAN BĂSESCU VREA ALEGERI ANTICIPATE ÎN MAI SAU IUNIE, ACEST AN

"Eu îmi menţin punctul de vedere că în România ne trebue alegeri anticipate cel mai târziu înainte de vara acestui an, în Mai-Iunie", a declarat Preşedintele Traian Băsescu. El a spus că anticipatele pot fi organizate în toamnă, în Septembrie sau Octombrie, dar, în orice caz, până la sfârşitul anului.

ROŞIA MONTANĂ SE AFLĂ ÎNTR'UN LOC CU PERICOL SEISMIC

Localitatea Roşia Montană din România, unde se prevede să se deschidă o mină de aur cu tehnologie pe bază de cianuri, se află într'un loc cu pericol seismic - afirmă organizaţiile ecologiste. Potrivit unei opinii civile trimise la Ministerul Mediului şi Apelor, poate avea loc un cutremur de până la opt grade în zonă, ceea ce ar provoca o catastrofă de o gravitate imprevizibilă în fauna şi flora zonei.

PROFESORUL UNIVERSITAR CLUJEAN ANDREI MARGA, LAUREAT AL PREMIULUI HERDER PENTRU FILOSOFIE

Profesorul universitar clujean Andrei Marga este unul dintre cei şapte laureaţi ai ediţiei din acest an ai premiilor Herder, oferite de Fundaţia austriacă Alfred Toepfer. Andrei Marga primeşte Premiul Herder la categoria filosofie.

Ceremonia decernării premiilor va avea loc în aula Universităţii din Viena pe data de 29 Aprilie, informează *DEUTSCHE WELLE*.

ADRIEAN VIDEANU, CANDIDATUL PNL-PD PENTRU PRIMAR GENERAL AL CAPITALEI

Membrii Consiliului Naţional de Coordonare al Alianţei l-au desemnat pe democratul Adriean Videanu drept candidat al PNL-PD la funcţia de Primar general al Capitalei. Contracandidatul său, din interiorul Alianţei, liberalul Ludovic Orban, a declarat după şedinţa CNC că liderii Alianţei au luat această decizie pe baza rezutatelor sondajelor de opinie comandate de cele două partide pentru stabilirea celui mai bun dintre cei doi.

"Deasupra rezultatelor sondajelor de opinie este important că Alianţa a prezentat cel mai bun candidat, iar membrii celor două partide sunt solidari în susţinerea lui Videanu" - a menţionat Orban.

Orban a spus că nu regretă faptul că şi-a depus candidatura şi că va fi alături de Videanu în campania electorală şi ulterior ca viceprimar, în cazul în care Videanu va câştiga alegerile.

CONSUMUL ALIMENTAR ÎN ROMÂNIA

Consumul mediu de carne, lapte, ouă şi ulei şi-a menţinut, anul trecut, tendinţa de creştere faţă de anul 2003, însă la zahăr şi produse din zahăr a continuat trendul descendent început la jumătatea anului 2004, potrivit datelor Ministerului Agriculturii, Pădurilor şi Dezvoltării Rurale.

Datele furnizate de MAPDR indică, pentru 2004, creşteri semnificative ale consumului de carne de bovine şi de pasăre, cu 21,8%, şi, respectiv, 13,4% comparativ cu anul anterior.

În medie, consumul pe cap de locuitor a fost de 9,5 kilograme de carne de vacă şi de 22,9 kilograme de carne de pasăre. În ceea ce priveşte carnea de porc, avansul a fost de numai 0,3%, dela 29,6 kilograme la 29,7 kilograme pe cap de locuitor.

În acelaşi timp, cantitatea medie de zahăr a scăzut cu un kilogram, situând consumul individual la 24,6 kilograme.

Românii au consumat, în medie, 313 ouă, comparativ cu 306 bucăţi în 2003, iar cererea de lapte şi produse din lapte a urcat cu 1,5%, până la 231,1 kilograme/locuitor.

Pe de altă parte, consumul de ulei şi grăsimi vegetale a înregistrat un salt semnificativ, dela 10,4 litri la 11,8 litri, respectiv dela 2,5 kilograme la 4,1 kilograme pe locuitor. Rezultatele s'au încadrat în estimările anunţate de MAPDR în luna Octombrie 2004, potrivit cărora consumul mediu de produse alimentare îşi va menţine curba ascendentă, cu excepţia celui de pâine şi produse făinoase.

Reprezentanţii Ministerului Agriculturii apreciază că, în următorii ani, consumul de produse alimentare şi băuturi răcoritoare va creşte la un nivel apropiat de media din statele Uniunii Europene.

Românii vor consuma în 2007 în medie 63,2 kilograme de carne şi produse din carne, cu circa 17 kilograme mai puţin decât în Uniunea Europeană.

Pentru 2004, estimările privind consumul se ridică la 60 de kilograme pe cap de locuitor. Tot în luna Noembrie 2004, ministerul prognoza un consum de 60 de litri de sucuri şi băuturi răcoritoare nealcoolice pe cap de locuitor, care ar putea atinge, însă, în 2007 un nivel de 65 de litri.

În statele comunitare consumul mediu pentru aceste produse se ridică la 70 de litri.

ROMÂNIA ARE NEVOIE DE APARATURĂ MEDICALĂ

Sistemul sanitar din România continuă să fie deficitar. Potrivit unui raport publicat de compania americană Espicom Business Intelligence, în 2005 se impun cheltuieli de cel puţin 11 dolari pe cap de locuitor pentru îmbunătăţirea sistemului medical. Ceea ce înseamnă că minimum 240 de milioane de dolari vor trebui investiţi în echipamente medicale de urgentă necesitate.

În raportul citat se menţionează, de asemenea, faptul că aproximativ 90 la sută din aparatura medicală folosită în România este asigurată de importuri, iar tehnologia mai sofisticată provine în proporţie de 100 la sută dela producătorii din afara graniţelor. Chiar dacă situaţia din spitalele româneşti continuă să fie dezastruoasă, planurile sunt mari. Până în anul 2010 cheltuielile pentru sectorul sanitar vor ajunge la 329 de milioane de dolari. O şansă bună pentru producătorii de dincolo de graniţele României, dar poate şi un semnal pentru întreprinzătorii din ţară, care ar trebui să aibă mai multe iniţiative în domeniul tehnicii medicale.

PROCURORUL GENERAL S'A ÎNCURCAT ÎN DECLARAŢII PE TEMA PRESIUNILOR POLITICE ÎN CAZUL ŢIRIAC JR.

Încet-încet, procurorul general Ilie Botoş îşi recapătă memoria. Problema este că nu ştim pe care Ilie Botoş să-l mai credem. Pe Ilie Botoş cel care declara la *România Liberă* că nu a avut *"nici o discuţie legată de acest caz"* (cazul Ţiriac jr.) sau pe Ilie Botoş cel care declara la *BBC* că a avut *"o discuţie pe tema aceasta în mod direct cu domnul preşedinte"*.

SORIN OPRESCU CANDIDEAZĂ LA FUNCŢIA DE PREŞEDINTE EXECUTIV PSD CONTRA LUI NĂSTASE

Sorin Oprescu, vicepreşedinte al PSD, şi-a anunţat decizia de a candida pentru funcţia de preşedinte executiv al partidului, informându-i în acest sens pe membrii Delegaţiei Permanente. Anunţul a fost confirmat ulterior, de către Alexandru Athanasiu, preşedintele Consiliului Naţional al PSD.

CONSILIUL INVESTITORILOR STRĂINI CERE AMÂNAREA INTRODUCERII LEULUI NOU

Consiliul Investitorilor Străini din România a cerut Băncii Naţionale să amâne cu două luni introducerea noului leu, prevăzută pentru 1 Iulie, motivul constituindu-l - se spune într'o declaraţie a vicepreşedintelui Consiliului, Patrick Gelin, citată de *France Presse* - absenţa unor reglementări legale în domeniu.

SINDICATELE MINIERE SE OPUN DISPONIBILIZĂRII

Sindicatele miniere se opun intenţiei Guvernului de a disponibiliza, la cererea FMI, mai mult de 5.100 de salariaţi din industria minieră, a declarat vicepreşedintele Centralei Naţionale Miniere, Octavian Luca. Minerii doresc ca orice măsură legată de locurile de muncă sau alte probleme care privesc lucrătorii din minerit sau comunităţile miniere să fie luate numai după un dialog cu sindicatele. În cazul în care se va trece la disponibilizări, fără ca ele să fie consultate, sindicatele miniere ar putea recurge la orice formă de luptă sindicală, a mai spus Luca.

O ANALIZĂ REALIZATĂ DE CĂTRE CADRE DIDACTICE DIN ASE SEMNALIZEAZĂ

NEREGULI ŞI CORUPŢIE ÎN CAZUL PROIECTULUI ROŞIA MONTANĂ

O comisie alcătuită din cadre didactice din Academia de Studii Economice Bucureşti a făcut recent o analiză a istoriei proiectului Roşia Montană, identificând patru puncte slabe, care ar proba nereguli şi corupţie legate de acest proiect, se arată într'o scrisoare deschisă a Grupului pentru Salvarea Roşiei Montane din Academia de Studii Economice Bucureşti.

Aspectele identificate în analiza menţionată se referă la începerea exploatării în masivul Cârnic, modificările aduse perimetrului licenţei, sponsorizările făcute de Roşia Montană Gold Corporation (RMGC) către Ministerul Culturii şi Cultelor şi descărcările de sarcină arheologică acordate de MCC societăţii RMGC, precum şi modificarea PUG-ului comunei Roşia Montană în 2001 şi începerea relocării populaţiei afectate de proiect în 2002.

Analiza făcută de comisie face obiectul unui memoriu de 10 pagini, însoţit de mai multe anexe, care va fi înaintat Administraţiei Prezidenţiale, Primului ministru, Agenţiei Naţionale pentru Resurse Minerale, Ministerului Culturii şi Cultelor, Ministerului Mediului şi Gospodăririi Apelor, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie şi presei.

"Investiţia directă străină în România estimată de noi este de doar 55 milioane dolari, adică 12 la sută din investiţia de capital iniţială de 437 milioane dolari estimată de companie, beneficiul direct pentru România estimat de noi este de 263 milioane dolari, faţă de 583 milioane dolari estimaţi de companie, numărul locurilor de muncă estimat de Independent Mining Consultants Inc. pe site-ul www. gabriel resources.com este de 216 în medie pentru cei 17 ani de viaţă ai minei, faţă de 560 estimat de companie, iar costul total de mediu pentru zona Roşia Montană estimat de noi este de 600 milioane dolari, faţă de circa 65 milioane dolari estimaţi de companie", se spune în scrisoare.

Potrivit Grupului pentru Salvarea Roşiei Montane din ASE, proiectul RMGC este gigantic, de 26 ori mai mare ca proiectul Rio Narcea din Spania şi aproximativ de 10 ori mai mare ca mina Martha din Noua Zeelandă, fiind amintite *"doar cele două mine active cu care RMGC îi place să se compare"*.

"Menţionăm că există, în opinia noastră, două modalităţi legale de a opri acest proiect: de a nu-i da acordul de mediu (adică de a transfera problema în competenţa Ministerului Mediului şi Gospodăririi Apelor) sau de a anula licenţa RMGC. Prima soluţie va rezolva problema, dar nu vom afla nimic despre neregulile legate de proiect şi de vinovaţi. A doua soluţie, însă, va duce la găsirea vinovaţilor", se mai arată în scrisoare.

din cele 3 colţuri ale lumii

CÂT VA ŢINE PACEA DELA SHARM EL-SHEIKH?

Este posibil ca măcar o dată să îi lăsăm să se descurce singuri? Nu, nu este vorba de temerile unor părinţi prea grijulii în privinţa copiilor lor, ci de întrebarea la care ar trebui să răspundă pozitiv Occidentul după aproape un sfert de secol de eşecuri diplomatice în Orientul Mijlociu. Dacă nu s'a putut înainte, ei bine, acest lucru se poate face acum, la o zi după ce s'a încheiat un acord la Sharm el-Sheikh pentru a pune capăt violenţelor dintre Israel şi Palestinieni. După patru ani de conflicte, soldate cu moartea a peste 1.000 de persoane, Israelienii şi Palestinienii şi-au strâns într'un final mâinile şi au pecetluit o înţelegere. Dacă acordul se menţine, încrederea într'o pace de durată începe să capete contur, este de părere jurnalistul Simon Jenkins în *The Times*.

Mahmoud Abbas şi Ariel Sharon

Dacă este ceva care ar putea distruge acest acord, atunci este cu siguranţă vorba de multitudinea de miniştri străini, mediatori şi persoane bine intenţionate care, ulterior acordului, ar invada *"în roiuri"* Tel-Avivul. Aşa s'a întâmplat şi în 1987, după începerea primei Intifade (revolta Palestinienilor din teritoriile ocupate de Israel). Atunci, numeroşi doritori de bine s'au îmbulzit în Israel cu scopul nedeclarat de a-şi ridica nivelul adrenalinei sau de *"a da tunuri"* financiare. Că aşa se întâmplă şi se va întâmpla şi acum o dovedeşte şi secretarul de stat american, Condoleezza Rice, care, la scurt timp după prima sa vizită efectuată în Orientul Mijlociu dela numirea sa în funcţie, i-a cerut generalului William Ward să *"viziteze regiunea în următoarele săptămâni"* în calitate de *"coordonator pe probleme de securitate"*. Sarcina generalului prevede monitorizarea *"foii de parcurs"* şi prevenirea unor posibile tensiuni. S'ar putea spune, apreciază jurnalistul britanic, că el va prelua o parte din sarcinile celor care au participat la acord, deşi nimeni nu i-a cerut acest lucru. Or, semnalează semnatarul articolului, acordul dela Sharm el-Sheikh nu necesită indicaţii de corectitudine pioasă. *"Speranţă"* este rareori un cuvânt folositor în dezbaterea politică. Istoria recentă demonstrează că ceea ce va face ca acordul semnat recent să nu fie doar un incident trecător pe fundalul unor relaţii tensionate, este tocmai strategia de a lăsa îndeplinirea sa cât mai mult în seama părţilor care au perfectat înţelegerea. Dacă este vorba de cazul unor ţări vecine care se luptă de ani de zile, încrederea dintre acestea urmează trasee simple. Liderii şi echipele lor trebue să se întâlnească, să ajungă la înţelegeri, la comportamente comune şi chiar la prietenii. Înţelegerile trebue să guverneze toate aspectele vieţii, dela tratamentul aplicat punctelor de graniţă până la intervenţiile ce trebue făcute în cazul producerii de accidente sau a măsurilor ce trebue luate pentru liberalizarea comerţului.

Toate aceste aspecte depind de asigurarea securităţii, de a şti ce trebue să crezi şi la cine să apelezi când lucrurile merg rău. Occidentalii au stat prea mult în aceste locuri, de prea multe ori fără nici un folos. Care a fost efectul recomandărilor senatorului George Mitchell, al lui Anthony Zinni saual lui George Tenet? Fiecare dintre ei au venit agitând acordurile dela Camp Davis, dela Oslo, Wye River sau diferite foi de parcurs. Fiecare a declarat că va sta până se va ajunge la o stabilizare a situaţiei însă, odată ce camerele de vederi nu s'au mai concentrat asupra lor, fiecare dintre ei a părăsit rapid Orientul Mijlociu.

Cu toate acestea, pe unii nu i-au părăsit ambiţiile: senatorul Mitchell, un intervenţionist în privinţa Irlandei de Nord şi a Orientului Mijlociu, a declarat Marţi, 8 Februarie, pentru BBC că *"America trebue să se implice intens, direct şi personal în situaţia din Orientul Mijlociu şi să rămână în zonă până când munca se finalizează"*.

"Am putea să il rugăm pe general să îşi amintească ce s'a întâmplat cu Planul Comisiei Mitchell în 2001...", scrie semnatarul articolului.

Din punctul de vedere al inutilităţii ajutorului internaţional, situaţia de azi din Orientul Mijlociu este extrem de asemănătoare cu cea din Africa de Sud a anilor '80, când procesul s'a reglementat numai atunci când comunitatea internaţională a înţeles că nimeni nu a dorit-o sau nu îi ceruse ajutor. Din păcate, se pare că în cazul situaţiei din Orientul Mijlociu, Statele Unite nu înţeleg sau nu vor să recunoască încă acest lucru.

Cu o zi în urmă, surse dela Washington au pretins că acordul convenit s'a datorat Preşedintelui american George W. Bush şi luptei sale ferme împotriva terorismului. Poate fi o remarcă mai contra-productivă şi mai neadevărată?, se întreabă editorialistul britanic. Acordul perfectat cu o zi în urmă se datorează în primul rând decesului liderului palestinian Yasser Arafat, înlocuirii sale cu actualul lider Mahmoud Abbas şi dorinţei extrem de evidente a lui Ariel Sharon de a-şi încununa cu un acord de pace întreaga sa carieră politică.

Pe de altă parte, Israelienii nu ar trebui să se încreadă prea mult în dorinţa sinceră a lui Mahmoud Abbas de a ţine în frâu atacurile sinucigaşe cu ajutorul unei strategii de tipul *"o armă - o forţă de securitate"*. Nici Palestinienii nu ar trebui să fie aşa de încrezători. În primul rând, ei trebue să vadă trupele israeliene retrăgându-se din teritoriile ocupate, prizonierii palestinieni eliberaţi de autorităţile dela Tel-Aviv şi localităţile din Fâşia Gaza *"eliberate"* de coloniştii evrei. Ori, acest lucru se va întâmpla doar dacă cei doi lideri au încredere unul în altul şi, în plus, ei îşi conving succesorii să împărtăşească aceeaşi încredere. Am avea atunci, doi oameni, doi lideri care riscă totul pentru a stabili o prietenie bazată pe pace.

Este de asemenea neîndoielnic că intervenţioniştii vor atribui o asemenea prietenie acordurilor dela Camp Davis, dela Oslo sau intervenţiei Naţiunilor Unite. În plus, vor atribui orice mişcare din Orientul Mijlociu acţiunilor lobbyului evreiesc sau ale Ligii Arabe. Vor pretinde, aşa cum s'a exprimat generalul Mitchell, că *"Washingtonul va rămâne până când treaba va fi rezolvată"*, ignorând cu desăvârşire că Washingtonului nu i-a fost de fapt cerut nimic.

Este poate vremea ca Occidentul să recunoască că un colţ de lume poate fi lăsat fără patronajul său binevoitor pentrucă, măcar în acest caz, a-i lăsa singuri sunt mari şanse să însemne a-i lăsa în pace...

Hosni Mubarak, învingătorul dela Sharm El-Sheikh?

Pentru Israelieni este un fapt obişnuit ca Egiptul să poată şi să dorească să asiste la procesul de pace din Orientul Mijlociu. Nu este nici un dubiu prin urmare ca cel mai mare stat arab şi unul din statele cu rol important în lumea arabă să aibă un cuvânt de spus în privinţa negocierilor dintre Israelieni şi Palestinieni. Alături de Iordania, a cărei mare parte din populaţie este palestiniană, Egiptul poate sprijini pacea în regiune şi poate oferi asistenţă financiară Palestinienilor pentru realizarea acestui scop, apreciază jurnalistul Ze'ev Schiff în cotidianul israelian *Ha'aretz*.

Mahmoud Abbas, Ariel Sharon şi Hosni Mubarak

Cu toate acestea, nu întotdeauna Egiptul s'a conformat aşteptărilor vecinilor săi. În ultimul timp însă, s'a observat o schimbare în atitudinea Preşedintelui egiptean Hosni Mubarak, evidenţiată cu precădere în declaraţia acestuia în privinţa Premierului israelian Ariel Sharon. Deşi în trecut relaţiile dintre cei doi erau reci, în prezent Mubarak a ţinut să precizeze că procesul de pace din Orientul Mijlociu este direct dependent de Ariel Sharon.

La aceste semnale pozitive se adaugă şi recentele discuţii pe probleme de securitate desfăşurate între Egipt şi Israel, sub conducerea generalului Omar Suleiman, şeful serviciilor de informaţii egiptene şi a generalului maior Amos Gilad, şeful departamentului de securitate al Ministerului Apărării dela Tel-Aviv.

Principalul motiv pentru acţiunile Egiptului este dorinţa guvernului dela Cairo de a menţine relaţiile bune cu Washingtonul.

SUA NU A AVUT DE CÂŞTIGAT ÎN URMA ALEGERILOR DIN IRAK, ŞI NICI ISLAMUL, APRECIAZĂ PRESA AMERICANĂ DUPĂ REZULTATE

Rezultatul alegerilor din Irak nu a fost cel sperat de Washington în momentul în care a declanşat intervenţia armată împotriva acestei ţări, în Martie 2003, a comentat Luni presa din SUA.

Irakienii *"au mers la urne şi au ales o majoritate cu o puternică bază religioasă şi legături foarte strânse cu republica islamică vecină, Iranul. Nu acesta era rezultatul urmărit de administraţie prin costisitoarea sa politică irakiană"*, a scris cotidianul *The Washington Post*.

Potrivit unui expert în problemele irakiene intervievat de ziar, viitorul guvern dela Bagdad *"va avea relaţii bune cu Iranul, or acest lucru nu este tocmai ce sperau SUA, în termeni de geopolitică regională"*.

"Dacă SUA ar fi decis acum trei ani să bombardeze Iranul, acest lucru ar fi fost primit cu bucurie la Bagdad, dar astăzi ar antrena probabil puternice proteste", menţionează ziarul.

Presa americană remarcă de asemenea că oamenii politici irakieni cei mai apropiaţi de Washington au suferit eşecuri - lista liderului sunnit Adnan Pachachi nu a obţinut nici un loc, iar Premierul Iyad Allawi a ieşit abia pe poziţia a treia.

Totuşi, după cum remarcă *USA Today*, *"vestea bună este că Alianţa unificată irakiană, a marelui ayatollah Ali Sistani (şiit), a obţinut doar 48,1% din voturi, fiind departe de majoritatea de două treimi necesară pentru a controla noul for legislativ şi având de aceea nevoie de sprijinul altor grupări"*, cum ar fi minorităţile şi laicii.

The New York Times notează la rândul său că Şiiţii dispun de *"o marjă de manevră extrem de strânsă"*, ceea ce va duce *"probabil la un guvern slab, incapabil să lanseze schimbări importante"*, de pildă în ce priveşte locul Islamului în viaţa politică. *"Perspectiva unui for legislativ divizat între partide religioase şi laice ar putea indica faptul că Americanii vor continua să joace un rol* (în Irak), *pentru a contribui la soluţionarea diferendelor"*, apreciază cotidianul newyorkez.

Relansarea "cooperării strategice" şi militare dintre Franţa şi Libia

Preşedintele libian Muammar Al-Gaddafi a avut o întrevedere cu Doamna Michele Alliot-Marie, ministrul francez al Apărării, aflată în vizită în Libia. Ministrul francez a venit la Tripoli cu scopul de a *"concretiza foarte rapid relaţiile de încredere dintre Libia şi Franţa"* prin semnarea unui acord-cadru care să precizeze viitoarele relaţii pe linie de apărare între cele două ţări.

Vizita Doamnei Alliot-Marie a dat un impuls unei serii de contacte la nivel de experţi şi Stat Major. Industriaşii francezi, îndeosebi Dassault, Thales şi Snecma sunt deja prezenţi în Libia, unde se confruntă cu o concurenţă acerbă. Americanii au acaparat miza contractelor petroliere, obţinând 11 din cele 15 premise de explorare acordate de Libia, dar Europenii sunt mai bine plasaţi în domeniul armamentelor.

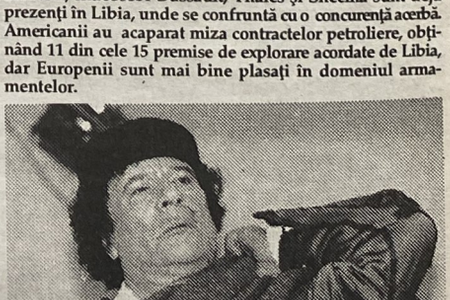

Muammer Gaddafi

Cooperarea militară franco-libiană ar urma să implice apărarea aeriană a ţării. Dotându-se cu mijloace radar, cu sisteme de apărare aeriană şi cu mijloace de ascultare, Libia ar profita de această ocazie pentru a-şi *"securiza"* teritoriul.

Toate cererile de licenţe de export sunt studiate de către Comisia interministerială pentru studiul exporturilor materialelor de război. Nu se pune problema, de exemplu, ca echipamente de vizare pe timpul nopţii să poată fi vândute Libiei şi eventual utilizate, în Ciad, împotriva soldaţilor francezi din cadrul operaţiunii *"Epervier"* (Eretel).

Cronica Internaţională

EFECTELE DESTABILIZĂRII CAUCAZULUI ASUPRA VIITORULUI RUSIEI

În orice altă ţară europeană, carnagiul din republica separatistă Cecenă ar fi generat groază. Însă cei zece ani de război dus în Cecenia i-a obişnuit pe majoritatea Rușilor cu soarta celor disperaţi, precum grupul islamist obscur care în urmă cu două săptămâni a intrat în apartamentul din Nalchik (capitala republicii Kabardino-Balkaria, din Caucazul de Nord).

Asediul de trei zile s'a terminat în mod sângeros: apartamentul a fost devastat, iar cei şapte ocupanţi, acuzaţi de atacarea unei agenţii guvernamentale, în Decembrie anul trecut, au fost uciși. Până de curând, republica amintită, situată în cea mai săracă, deprimantă, dar şi complexă regiune a Rusiei, a fost un loc relativ calm. La fel părea şi republica vecină, Karaceaievo-Cerchezia, până în Octombrie anul trecut, când şapte oameni de afaceri au fost uciși, iar trupurile acestora aruncate în mină, notează prestigioasa revistă britanică *The Economist*.

Ginerele Preşedintelui republicii a fost implicat în respectivele crime, un scandal de proporţii a izbucnit la reşedinţa prezidenţială, din Cerchesk (capitala republicii). Puciul a fost oprit sau poate doar amânat. Iar în Septembrie anul trecut, atacul terorist dela Beslan (Osetia de Nord), a fost suficient de traumatizant (soldat fiind cu moartea a 300 de ostatici, majoritatea copii) pentru a mişca sufletele impietrite ale Rușilor.

Nu cu mult timp în urmă, observatorii s'au temut că războiul din Cecenia s'ar putea extinde dincolo de frontierele republicii separatiste. Acum, întrebarea nu este dacă se va răspândi, ci unde se va opri.

"Potenţialul exploziv al Ceceniei se dispersează de a lungul întregului Caucaz de Nord", a observat Enver Kistriev, profesor în Daghestan. Chiar şi judecând după standardele Rusiei, dificultăţile cu care se confruntă regiunea sunt extreme. Însă există versiuni extreme ale unor probleme care afectează ţara în întregime: sărăcia, proasta guvernare sau divizarea. Şi este posibil ca tendinţa explozivă ce se manifestă în Caucazul de Nord să amenințe în cele din urmă însăşi integritatea Rusiei.

După Cecenia, republica din Caucazul de Nord cu cea mai instabilă istorie recentă este Daghestanul, totodată şi cea mai mare din respectiva regiune. Extremismul religios, grupările criminale violente şi rivalităţile interetnice sunt tot atâtia factori de eroziune. Un raid împotriva Daghestanului al avioanelor de luptă cecene, în 1999, a contribuit la declanşarea celui de-al doilea război din Cecenia (primul fiind dus între 1994-1996). În urmă cu o lună, Ramzan Kadârov, primul vicepremier al Ceceniei şi fiul războinic al Preşedintelui pro-rus asasinat anul trecut, a făcut o nouă şi violentă incursiune în Daghestan, după ce sora sa a fost reţinută de poliţia din această republică. De altfel, asasinatele şi schimburile de focuri dintre poliţie şi insurgenţi sunt frecvente.

Blindate ruseşti în Cecenia

Însă dintre toate, Inguşetia, vecinul mai mic al Ceceniei, este cea mai afectată de răspândirea violenţei. În Iunie anul trecut, o mână de insurgenţi au preluat controlul asupra oraşelului Nazran şi au ucis peste 90 de persoane, înainte de a se retrage. Potrivit unui raport al *"Memorial"* (un institut de monitorizare a respectării drepturilor omului), comportamentul serviciilor de securitate mai mult creează probleme, decât să le rezolve. Ca şi în Cecenia, indivizi mascaţi apar în maşini fără numere de înmatriculare, iar cei pe care îi răpesc sunt uneori, fie eliberaţi, fie răscumpăraţi, fie ucişi. Ruslan Zadaiev, cel care conduce un centru de informare din apartamentul din Nazran, povesteşte cum la data de 12 Ianuarie, indivizi mascaţi şi înarmaţi i-au obligat pe colegii săi să se aşeze pe podea, pe femei le-a aliniat la zid, au tăiat legăturile telefonice şi au aruncat computerele. Spuneau că vânează teroriştii, dar cel mai probabil căutau să intimideze. Deşi mulţi simt că aici ar fi mâna FSB (serviciile ruse de securitate, fostul KGB), nimeni nu pare a deţine controlul, inclusiv asupra agenţilor locali ai FSB.

Cu toate acestea, Inguşetia nu este la fel de periculoasă precum Cecenia, unde trupele federale, criminalii şi oamenii lui Kadârov răpesc cetăţenii după bunul plac. În urmă cu o lună, Makhmut Magomadov, avocat specializat pe drepturile omului a fost răpit, iar autorităţile au pretins că a fost eliberat, tactică însă la care recurg adesea pentru a se eschiva de responsabilitate. Câteva dintre rudele lui Aslan Mashadov, fost preşedinte al Ceceniei şi devenit ulterior liderul rebelilor, au fost de asemenea răpiţi.

"Memorial", care monitorizează cam un sfert din teritoriul cecen, a înregistrat 396 de răpiri, comise anul trecut. Dintre victime, 24 au fost găsite moarte, iar 173 au fost date dispărute. Micile îmbunătăţiri în sumbra Cecenie ar putea contribui la explicarea deteriorării situaţiei din unele republici vecine. Unii o pun pe seama mutării rebelilor ceceni. Dar mulţi pun problemele regiunii pe seama a două cauze profunde: istoria tumultoasă şi eşecul cronic al guvernării. Divizări complexe interetnice în interiorul şi între republici; ranchiuni vechi, dar persistente; un Babel lingvistic; rivalităţi secundare între clanuri; războiul cu Rusia, începând cu ţarii şi până la actualul Preşedinte rus, Vladimir Putin.

Cam aşa poate fi descrisă succint moştenirea Caucazului de Nord. Însă tragedia care este posibil să fi avut cel mai mare impact a avut loc în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Un profesor din localitatea Zilgi, locuită preponderent de musulmani şi situată lângă Beslan a spus, după atacul de aici, că atunci când elevii îi pun eterna întrebare, pe care orice Rus şi-o ridică la un moment dat - cine este de vină? -, răspunde de fiecare dată cu un cuvânt: Stalin.

În timpul celei de-a doua conflagraţii, Stalin a ordonat deportarea masivă a patru naţiuni musulmane din Caucazul de Nord, alături de alte câteva, cu preţul vieţii a milioane de oameni: Ceceni, Inguşi, Karaceai, Balkari, Turci Meschetini. O parte din teritoriul Inguşetiei a fost dat Osetiei de Nord, singura republică locuită predominant de creştini, şi aliatul tradiţional al Moscovei. Inguşii au încercat fără succes să recupereze teritoriul pierdut printr'un război scurt, dar sângeros, în 1992, ale cărui urme mai pot fi văzute şi astăzi. Mii de refugiaţi inguşi trăiesc încă lângă frontieră, în condiţii uşor mai bune decât exilaţii ceceni.

Pentru a putea trăi cu această moştenire regiunea are nevoie de lideri puternici şi independenţi. În schimb, cei actuali sunt fie comunişti, fie clanuri puternice care monopolizează industria locală. Ca şi în restul Rusiei, afacerile şi politica sunt strâns legate, iar corupţia este endemică. Asemeni unui copil bolnav, Caucazul de Nord are nevoie de o atenţie specială, apreciază omul de afaceri Aleksander Bazoev, patronul unei mari firme de construcţii din Vladikavkaz. După Beslan, regiunea a început să primească această atenţie, dar prea puţină. Preşedintele Putin l-a trimis în regiune pe unul dintre cei mai de încredere consilieri ai săi, Dimitri Kozak, pentru a-l reprezenta. Iar principalul său obiectiv este consolidarea dezvoltării economice. Însă nostalgia după stabilitatea sovietică prevalează şi aici în detrimentul democraţiei.

Primul test regional va veni chiar din partea Kabardino-Balkaria, republică al cărei Preşedinte, Valeri Kokov, este bolnav. Jurnalistul din Vladikavkaz, Alihan Kugaiev, aprecia că dacă Preşedintele Putin va numi un om de-al său în Osetia de Nord, *"aceasta va exploda."*

Dar despre ce explozie e vorba? Sentimentul secesionist activ nu este deloc puternic, *"nimeni nefiind pregătit aici să plătească preţul plătit de Cecenia pentru independenţă"*, după cum spune Alexei Malaxenko, din cadrul Centrului Carnegie din Moscova. Elitele locale ştiu că a merge singur la drum este nepractic. Din moment ce guvernarea slabă şi evaziunea fiscală merg mână în mână, administraţiile locale sunt profund dependente de subvenţiile alocate de Moscova.

La fel, pericolul extremismului islamic este real, însă limitat. În Inguşetia şi Osetia de Nord, şomajul ridicat face ca militantismul să pară o alternativă bună. Dar, deşi ameninţarea pare să crească, doar o minoritate mai visează la un califat în Caucazul de Nord. Multe dintre problemele regiunii nu au nici o legătură nici cu religia, nici cu etnicitatea. Marele risc este pur şi simplu alunecarea tot mai adâncă a regiunii în infracţionalitate şi ieşirea din orbita Moscovei. După amestecul în treburile Ucrainei, criticii au vorbit de intenţiile lui Putin de a reconstrui imperiul rus. Însă, într'un fel, Rusia este un imperiu. Propriul ei imperiu. Posibilitatea ca acesta să se fărâmiţeze la un moment aşa cum s'a întâmplat cu URSS este cea mai mare teamă a Preşedintelui Putin. Iar neglijarea problemelor Caucazului de Nord ar putea să conducă, în cele din urmă, la adeverirea acestei temeri, conchide *The Economist*.

RUŞII CUNOSC TOATE SECRETELE ARMEI BIOLOGICE OCCIDENTALE

În pofida faptului că secretele armei biologice sunt păzite cu străşnicie de către Marea Britanie şi SUA, ele sunt cunoscute de Ruşi de mai multe decenii, iar spionii trimişi de Moscova continuă să acţioneze în inima producţiei occidentale de biotehnologii, afirmă Aleksandr Kuzminov, fost spion al KGB, ale cărui dezvăluiri incendiare sunt prezentate de publicaţia britanică *Daily Telegraph*.

Într'un interviu acordat *Daily Telegraph*, Aleksandr Kuzminov povesteşte cum diversionişti sovietici pregăteau locuri unde urmau să fie amplasate flacoane cu bacterii ucigaşe, în scopul infestării de obiective militare, de localităţi şi chiar al uciderii unor lideri politici, în cazul izbucnirii unui război cu Uniunea Sovietică.

Cercetătorul Kuzminov, care ocupase o funcţie înaltă într'un departament din cadrul KGB, departament ce se ocupa de spionajul biologic, afirmă că tainele Porton Down-ului şi ale fratelui său american, Pentagonul, au fost descoperite de multă vreme, datorită activităţii iscusite a agenţilor secreţi sovietici.

Kuzminov a lucrat în cadrul Departamentului 12 al KGB sau, cum mai era acesta denumit, *"Departamentul C"*, care coordona activitatea *"ilegaliştilor"* din întreaga lume. Principalul obiectiv al Departamentului era arma biologică, iar activitatea sa era atât de secretizată, încât nici măcar celebrii *"dezertori"* din cadrul KGB-ului, Oleg Gordievski şi Vasili Mitrohin, nu ştiau cu ce se ocupă departamentul respectiv.

Înainte de apariţia cărţii lui Kuzminov, *"Spionajul biologic"*, nimeni din Occident nu avea o imagine reală despre cât de mult a reuşit Departamentul al 12-lea să se infiltreze în tainele programelor de cercetare biologice şi în furtul de secrete ce puteau fi folosite în avantajul statului sovietic şi apoi rus.

Kuzminov, care în 1994 a imigrat împreună cu soţia din Rusia, şi care locuieşte de atunci în Noua Zeelandă, s'a retras din KGB cu doi ani înainte de aceasta. În interviul acordat publicaţiei britanice *Daily Telegraph*, Kuzminov şi-a exprimat convingerea că activitatea KGB este continuată acum de succesorul acesteia, SVR (Slujba Vneşnii Razvedki).

"Doar nu credeţi că o asemenea forţă a fost pur şi simplu abandonată în contextul detensionării şi al democratizării?", - declară fostul membru al KGB. - *"Că toate aceste eforturi şi aceşti bani care au fost cheltuiţi în vederea pregătirii oamenilor noştri, au fost date uitării? Că toţi agenţii noştri vor fi revocaţi doar pentrucă Rusia ia parte, la Geneva, la o nouă rundă de negocieri privind arma biologică? Personal, nu aş băga mâna în foc pentru asta"*.

De asemenea, Kuzminov este convins că activitatea dela Fort Detrick continuă şi că vechiul agent cu numele de cod *"Trandafirul"* a reuşit să pătrundă în cele mai *"sfinte taine"* ale programelor britanice de arme biologice dela Port Down. Potrivit dezvăluirilor şocante ale lui Kuzminov, un alt agent al Departamentului al 12-lea, care este cetăţean britanic, ar fi reuşit să ajungă într'o funcţie cheie la sediul central al Organizaţiei Tratatului Atlanticului de Nord (NATO) din Belgia, în timp ce un altul conduce reţeaua de spionaj din cadrul Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii (OMS).

Fără nici o îndoială, comentează publicaţia britanică, aceste *"sinceritâţi"* despre *"ascunzătorile"* în care s'ar afla arme biologice în eventualizatea izbucnirii unui nou război mondial îi vor face să se cutremure pe membrii staff-ului militar occidental.

"Sarcina mea era să evaluez caracterul adecvat şi eficienţa potenţialelor locuri de amplasare a unor containere cu materiale biologice şi toxine periculoase, pentru ca în caz de necesitate acestea să poată fi folosite pentru a scoate obiective din uz sau a le distruge", mărturiseşte Kuzminov.

"Îmi amintesc despre unul dintre materialele operative care mi-au fost transmise pentru analiză: cinci pagini de text dactilografiat, având anexate grafice şi fotografii ale locurilor alese pentru a fi ascunzători, nu departe de o bază militară maritimă din Australia, pe care o folosea flota SUA", - povesteşte Kuzminov, care precizează că el *"trebuia să stabilească dacă sunt bune locurile alese pentru a infesta sau otrăvi garnizoana militară maritimă, de exemplu prin intermediul infestării sistemului local de aprovizionare cu apă, prin folosirea transportului care intra pe teritoriul bazei sau al împrăştierii de bacterii cu ajutorul sistemului de aer condiţionat şi de ventilare"*.

În pofida faptului că fostul agent KGB nu a precizat numele bazei, este aproape sigur că aceasta este Townsville, un port folosit în mod intens de către flota americană. Kuzminov afirmă că, la ora actuală, împotriva programelor occidentale de arme biologice acţionează în mod simultan în jur de 60 de agenţi şi că cel puţin *"un pachet"* de mostre biologice vii pleacă lunar spre Moscova din Marea Britanie sau Germania.

Potrivit lui Kuzminov, la începutul anilor '90, cel puţin doi dintre colegii săi care se ocupau de aceste *"mesagerii"* au murit în condiţii suspecte, probabil, din cauza *"scurgerilor"* din coletele ucigaşe. De asemenea, fostul agent KGB a adăugat că una dintre principalele sale descoperiri a fost aceea că în ultimele etape ale Războiului Rece folosirea de arme biologice ar fi fost unilaterală, deoarece Occidentul nu intenţiona să declanşeze asemenea atacuri, notează în final publicaţia britanică.

CRONICA VREMII

POLITICA EXTERNĂ A ROMÂNIEI

Ion BOIERU

Politica externă a României a intrat din nou înspre albia ei firească, adică fiind înțeleasă diferit decât de vechea guvernare PSD. Dirijată de nomenclatura veche comunistă și dictată de Moscova, în mare măsură, fără recunoaștere, diplomația lui Ilici Iliescu și a neofitului Geoană, nu avea în vedere *"interesul național"*, pe care aceștia nici măcar nu-l cunoșteau, căci nu au avut o pregătire istorică, în acest sens. Afară de învățătura marxistă, ei nu aveau o perspectivă de ansamblu asupra dezvoltării istorice a vieții naționale românești, a luptelor de veacuri ale poporului român, pentru păstrarea granițelor Țării Românești. Ei nici nu puteau avea o legătură sufletească, de inimă, cu acest popor. Ei erau parte cu năvălitorii dela Moscova, care urmăreau dominarea mondială a lumii, prin idealurile comunismului, nu prin atașament la propriul lor popor și la destinul istoric al neamului lor.

Acest lucru s'a desprins clar din ultimul Tratat de Bază, cu Rusia, semnat de către cei doi menționați mai sus, nepricepuți în diplomație și despre care am mai scris, nu de multă vreme.

Noroc că am scăpat de PSD, greoi și nepăsător de interesele naționale, care au fost scoase la iveală chiar de noua guvernare care, prin vizita la Moscova, a Președintelui Băsescu, a deschis o cale nouă, pentru relațiile viitoare cu vecina noastră dela Răsărit.

Înainte de plecarea sa la Moscova unde a fost invitat de Putin, noul dictator al Rusiei, Băsescu a făcut deja o serie de declarații în legătură cu politica externă a României. Aceste declarații au făcut o oarecare vâlvă în lumea internațională. Înainte de Moscova, Băsescu fusese deja în vizită la Kiev și la Chișinău, deci se puteau aprecia, prin intuiție, câteva din aspectele noilor direcții ale politicii externe ale României; mai ales după vizita la Londra, ca invitat al lui Tony Blair.

Putin l-a invitat pe Băsescu la Moscova, ca urmare a ecourilor pe care le-au făcut declarațiile sale anterioare, în ziarul *"Adevărul"*, vorbind despre axa Washington-Londra-București, lucru care, desigur, că l-a pus pe gânduri pe Vladimir Putin.

În vizita sa la Moscova, Băsescu a vorbit în maniera sa, directă, despre o colaborare cu Rusia, în rezolvarea cazurilor care amenință securitatea din regiunea vecinătății lor și a celorlalte state din zona Mării Negre, despre o soluție a cazului din Transnistria, despre interesul României de a democratiza Basarabia (Republica Moldova), precum și despre discrepanța schimburilor economice, cu un grad mare în defavoarea României. Totul, într'o limbă clară, fără ascunzișuri și fără timiditate, fără temenele ca ale slugarnicilor Iliescu și Geoană.

În ciuda pronosticurilor denigratoare ale scăderilor de calități diplomatice pe care le-ar avea Băsescu în relațiile cu șefii de state străine, pe planul activităților internaționale, acesta a constituit o mare surpriză pentru toți cei care nu cunoșteau calitățile lui de strategie pe problemele de geo-politică.

Dintre toate întâlnirile avute de Băsescu, la Chișinău, Londra, Kiev și Moscova, el a pedalat pe problemele vitale de interes național ale țării sale, iar nu pe relațiile personale, cu interlocutorii săi. A reprezentat România și preocupările ei, nu natura intereselor personale, care nu sunt decât o parte infimă a relațiilor dintre oameni, guverne sau state naționale. S'a comportat ca un adevărat om care reprezintă interesul național, despre care Iliescu și Geoană habar nu aveau ce înseamnă în esența lui, tot așa cum era maniera lui Kissinger, care se ocupa de întocmiri de tratate, de cabinet, fără să ia în considerare chestiunile esențiale ale problemelor în discuție. Totul, în activitatea lor, erau chestiuni de formalități, neglijând substanța aranjamentelor.

Îmi vine în minte, de exemplu, absurditatea propunerii lui Năstase, făcută pentru încheierea unui *"parteneriat cu Rusia"*. Ce fel de valoare avea acest parteneriat, pentru România? Pe de altă parte, pesediștii din tăvăliturile partidului lor de azi, au criticat pe Băssescu că nu a ridicat chestiunea Tezaurului Național, în convorbirile sale cu Putin. Iliescu și Geoană au ridicat această chestiune, la semnarea lor a Tratatului de bază. Și cu ce s'au ales? Cu o amânare rușinoasă. Să fie siguri însă, că se va ajunge și la acest lucru, prin noul ministru de Externe, Ungureanu, care are știință istorică și care nu va uita ce va trebui făcut. Dar, cu altă ocazie.

ULTIMA ORĂ

România are probleme cu eurodeputații europeni

Eurodeputatul german creștin-democrat, Markus Pieper, a declarat cotidianului german *"Die Welt"*: *"Aderarea României, Bulgariei, Croației și Turciei amenință să arunce în aer întregul cadru financiar al Uniunii Europene"*. Publicația germană scrie despre vizita comisarului european pentru extindere, Olli Rehn, la București și îl citează pe eurodeputatul verzilor olandezi, Joost Langedijk, care spune: *"Am dubii că România este pregătită pentru aderare"*.

Reporter: *"Die Welt"* scrie că Bulgaria are probleme asemănătoare cu România, dar și că, potrivit unor surse dela Bruxelles, aceasta ar fi progresat mai bine. Eurodeputații critică în principal încheierea în Decembrie a negocierilor cu România, împotriva recomandării Comisiei Europene.

Reprezentantul Uniunii Creștin Sociale în Parlamentul European, Markus Verber, declara pentru *"Die Welt"* că el este favorabil ca România să devină membră a Uniunii Europene, dar în acest moment Guvernul nu și-a făcut temele, motiv pentru care Uniunea Europeană trebue să-și păstreze deschisă opțiunea de a amâna cu un an sau doi aderarea României. Înaintea votului din 13 Aprilie, Markus Verber intenționează să depună o cerere de modificare a Raportului României. Conform cererii, Parlamentul European solicită Consiliului și Comisiei să redeschidă capitolul *"Justiție și afaceri interne"* și să demareze renegocierea acestuia. Conform publicației *"Die Welt"* și Elmar Brok, șeful Comisiei de politică externă a Parlamentului European spune că, având în vedere criticile, nu este un lucru decis dacă Parlamentul European va da undă verde cu ocazia votului din Aprilie.

Articolul din *"Die Welt"* se încheie cu constatarea că noua precauție a Uniunii Europene față de extinderea sa se reflectă și în relațiile cu potențialii candidați la aderare.

Băsescu - România va semna la data stabilită aderarea la UE

"Simpla declarație a unui politician german, fie el creștin-democrat sau de orice altă culoare, nu este de natură să stopeze procesul de integrare a României în UE, iar România, instituțiile statului lucrează pe bază de documente și nu de declarații făcute într'un land sau altul în Germania. O dată cu așezarea noii administrații, să știți că nu mai reacționăm, sau nu ne mai construim politica externă după declarațiile fiecărui politician, respectabil desigur, vest-european. Noi lucrăm cu instituțiile europene", a declarat Președintele Traian Băsescu. Șeful Statului a continuat afirmând că nu există pericolul ca România să nu semneze Tratatul de aderare pe 25 Aprilie și a dat asigurări că țara noastră *"își face treaba"*.

"Eu vă asigur că România își va face drumul de integrare așa cum a fost planificat, iar pentru autoritățile dela București importante sunt relațiile instituționale. Or, asta înseamnă că noi trebue să avem o sesizare dela Comisia Europeană, care tocmai a dat aviz favorabil procesului de semnare a Tratatului de aderare a României. Deci, cred că suntem într'o contradicție instituțională cu o declarație de presă a unui politician", a precizat Traian Băsescu.

De asemenea, șeful Statului a rugat presa română să nu ceară Guvernului să reacționeze la declarația fiecărui politician. *"Guvernul este al României și nu intră în dispute cu un politician oarecare, fie el și din Germania"*, a mai spus Președintele.

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE/LA VOIX ROUMAINE

pentru orice schimbare de adresă, anunțați redacția ziarului cu cel puțin 4 săptămâni înainte

Din presa străină

POVESTEA PETROLULUI

La sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, președintele american de atunci, Franklin Roosevelt, a participat la un *summit* despre care se poate spune că a schimbat cursul istoriei. Nu este vorba de acea întâlnire dela Yalta, dacă s'a grăbit cineva să presupună, ci una desfășurată imediat după, când Roosevelt a mers în secret pe portavionul american USS Quincy, ancorat în apropiere de canalul Suez. Cel cu care s'a întâlnit, arareori plecase în afara țării sale natale și a insistat să își aducă în această călătorie anturajul regal și astrologul personal. Era vorba de regele Arabiei Saudite, Ibn Saud, notează publicația britanică *The Economist*.

În anii de dinainte de război, regatul saudit a ieșit din ațipeală și uitare, devenind cea mai promițătoare sursă de petrol a lumii. Strategii militari americani erau profund conștienți de declinul dramatic al rezervelor naționale, așa că, în schimbul obținerii și garantării accesului la vastele rezerve petroliere saudite, Roosevelt i-a promis suveranului saudit sprijinul militar deplin al SUA. În deceniile ce s'au scurs de atunci, acel angajament s'a dovedit a fi cel mai stabil din întreaga politică mondială modernă, chiar dacă nu se știe cât timp va mai rezista.

Acea relație militară apropiată a contribuit la alimentarea unei teorii conspiraționiste, supranumită parodic *"sânge contra petrol"* (după programul ONU *"petrol contra hrană"*) și care atrage atenția că sânge american este vărsat în Irak în slujba intereselor petroliere ale țării lor. O altă teorie populară azi este aceea că rezervele petroliere mondiale sunt pe terminate. Politicienii americani, fie ei republicani sau democrați, au aderat repede la aceste idei și acum promovează soluția *"independenței energetice a SUA"*.

Așadar, sânge american, și nu numai, este vărsat pentru resurse de petrol. Dar petrolul se termină oricum, iar independența energetică promite să fie soluția magică. Toate sunt afirmații superficial de atractive, dar care, în fond, sunt eronate. Din fericire, au fost publicate trei cărți inteligente care anulează aceste speculații.

Cea mai mare greșeală este aceea că rezervele mondiale de petrol sunt pe punctul să fie epuizate. Câteva cărți recent apărute, precum cea intitulată *"Out of Gas"*, susțin că petrolul este tot mai puțin și că o criză de proporții va izbucni, în comparație cu care cea din anii '70 și cea dela începutul anilor '80 pot fi considerate minore.

În replică, Peter Odell, marele *"prezicător"* din domeniul petrolului, crede că acest scenariu este inept. În noua sa carte, acesta face trimitere la două erori ale scenariului potrivit căruia în sectorul producției petroliere va urma o perioadă de vârf, urmată de un declin sever: logica scenariului nu ține cont nici de tehnologie, nici de economie.

Problema petrolului nu pare a fi legată de împuținarea rezervelor mondiale, ci de gradul de concentrare a țițeiului. Aceasta este concluzia lui Michael Klare în cartea sa *"Blood and Oil"*, o carte analitică și o istorie bine documentată a tandemului petrol-geo-politică. Autorul este în mod indiscutabil un critic al politicii americane, în special al modului în care SUA au favorizat regimuri dictatoriale și abuzive doar pe motiv că țările lor dețineau rezerve importante de petrol (cum a fost cazul Casei Saudite).

De fapt, Michael Klare face un serviciu atunci când plasează strânsele legături dintre SUA și Arabia Saudită într'un context istoric care parodiază acuzațiile făcute de pildă de cineastul american Michael Moore, realizatorul controversatului documentar *"Fahren-heit 9/11"* și potrivit cărora *"clanul Bush"* a făcut totul pentru a configura această relație.

În cartea sa, Michael Klare începe cu întâlnirea istorică dintre Roosevelt și Ibd Saud și ține să remarce că doctrina lui Jimmy Carter, președintele democrat laureat al premiului Nobel pentru Pace, a fost cea care explicit a apărat *"cu toate mijloacele necesare"* accesul SUA la exporturile petroliere din Golful Persic.

Pe scurt, militarizarea politicii energetice a SUA a fost o afacere bipartizană. În opinia lui Michael Klare, problemele serioase abia urmează să vină. Autorul notează că două treimi din rezervele petroliere știute ale lumii se află în posesia a cinci țări din Golful Persic, Arabia Saudită aflându-se pe primul loc cu o pătrime din aceste rezerve totale. Pe măsură ce rezervele din alte părți ale lumii se epuizează, Occidentul va deveni tot mai dependent de aceste țări nedemocratice și, foarte posibil, duplicitare.

Dar, dat fiind faptul că SUA consumă o pătrime din petrolul produs la nivel mondial, dar deține doar 3 la sută din aceste rezerve totale, înseamnă că nu vor fi niciodată independente energetic, decât în ziua în care vor renunța să mai folosească petrol.

Cum? În cartea sa *"Winning the Oil End game"*, realizată în mare măsură cu sprijinul Ministerului american al Apărării, Amory Lovins prezintă câteva idei acute și sensibile. Mai întâi, susține acesta, SUA trebue să își dubleze eficiența cu care consumă petrolul importat, recurgând de pildă tot mai mult la automobilele cu alimentație solară. În al doilea rând, autorul pledează pentru o utilizare mai sporită a așa-numiților biocombustibili, obținuți din recolte locale și care pot înlocui petrolul. În fine, Amory Lovins arată cum SUA își pot mări eficiența în mod semnificativ în privința consumului resurselor de gaze naturale, pe care ar putea să le folosească pentru a obține hidrogen. Este important, pentrucă hidrogenul poate fi folosit drept combustibil pentru mașinile care au în loc de motoare pe benzină, celulele speciale pentru un astfel de combustibil. Și pentrucă hidrogenul poate fi obținut de oricine, oriunde, din mori de vânt sau energie nucleară sau gaze naturale, nici nu va mai fi nevoie de un cartel care să îl furnizeze, așa cum pentru petrol există cunoscutul OPEC.